

KS 2008/232.182

Mål och Budget 2009

för Huddinge kommun

Kommunstyrelsens förvaltning/Ledningskontoret

Innehåll

Inledning	4
Delaktighet	5
Kunskap berikar Huddinge	6
Mål för Huddinge	7
Nöjda invånare	11
Hållbar samhällsutveckling	13
Attraktiv arbetsgivare	17
Sund ekonomi	18
Effektiva processer	19
Ekonomiplan 2009-2011	21
Huddinge total	27
Mål och budget för kommunens nämnder	29
KOMMUNSTYRELSEN	30
FÖRSKOLENÄMNDEN	33
GRUNDSKOLENÄMNDEN	35
GYMNASIENÄMNDEN	40
SOCIALNÄMNDEN	46
ÄLDREOMSORGSNÄMNDEN	55
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN	58
SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN	63
MILJÖNÄMNDEN	65
ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN	68
Revision	69
Reserverade medel	70

Finansförvaltningen	71
Exploateringsverksamhet	72
Avskrivningar	73
Investeringsplan 2009-2011	74
Lokalinvesteringar 2009-2011	74
Så styrs kommunen	80
Kommunens organisation	81
Styrning av ekonomi och kvalitet	82
Budgetprocessen	82
Folkmängdsutveckling	91

Inledning

XXX

XXX ...

Bo Trygg (m)
Kommunstyrelsens ordförande

Delaktighet

Visionen "Delaktighet" uttrycker en anda och ett förhållningssätt som grundar sig på allas rätt och skyldighet att forma framtiden och en stark tro på alla människors möjligheter, vilja och förmåga att ta ansvar.

Det betyder att i Huddinge formas service, verksamheter och miljö i en öppen dialog och samverkan mellan många engagerade invånare, politiker, kommunanställda, företagare, institutioner och organisationer.

Ett medvetet arbete med att öka delaktigheten ökar förutsättningarna att nå kommunens mål

En vision som uttrycks som en anda och ett förhållningssätt innebär att var och en är med och skapar det konkreta innehållet. En sådan vision kan också hålla som idé över lång tid.

Visionen förverkligas genom att vi medvetet väljer arbetssätt som stödjer dialog och delaktighet i verksamhetens planering, genomförande och uppföljning.

Visionen rymmer bilden av ett samhälle som kännetecknas av att människor tar ansvar för sina egna liv men också för samhället och det gemensamma. Tron på varje människas egen drivkraft, vilja och förmåga ska präglade kommunens förhållningssätt till dem som bor och verkar i Huddinge. Människor ska ha inflytande över viktiga beslut i vardagen och därmed goda möjligheter att själva kunna forma sina liv. Man deltar i den demokratiska processen genom att rösta vid allmänna val, man engagerar sig i politik och föreningsliv, i bostadsområdets utformning och skötsel etc.

I visionen ligger också en önskan om att alla människor ska få del av välfärden i form av utbildning, arbe-

te, bostad, vård och omsorg samt möjligheter att delta i kultur- och annat samhällsliv. Valfrihet och mångfald ska vara ledord i den kommunala verksamheten. Det är angeläget att det finns ett rikt utbud av service och tjänster med olika utförare så att Huddinges invånare, oavsett var man bor, vem man är eller varifrån man kommer, kan välja den lösning som passar bäst.

Visionen delaktighet innebär även att Huddinge som samhälle får del av men också bidrar till regionens tillväxt och tillsammans med andra arbetar för en långsiktigt hållbar utveckling: ekonomiskt, socialt och miljömässigt.

Kunskap berikar Huddinge

Huddinge är en kunskapskommun på frammarsch. Profilen är verklighet redan idag. I Flemingsberg finns tre universitet och högskolor samt forskning i världsklass. Forskningsprojekt, satsning på handlingskraft och entreprenörskap i skolan och på kompetensutveckling är exempel från den kommunala verksamheten. Ju mer kommunens verksamheter lyfter fram och kommunicerar det vi redan har, som går i linje med profilen som kunskapskommun, desto starkare blir profilen. För att stärka profilen ytterligare ska kommunen inför 2009 ta fram en strategi som pekar ut de områden som behöver vidareutvecklas. Det kan handla om ökat samarbete

mellan kommunen och universiteten, mer attraktiv miljö för studenter, kompetensutveckling för kommunens medarbetare och bättre sätt att kommunicera profilen som kunskapskommun.

Ett medvetet arbete för att profilera Huddinge ökar förutsättningarna att nå kommunens mål. En tydlig kunskapsprofil lockar nya studenter och elever och kan underlätta också i rekryteringen av nya medarbetare. Vår profil som kunskapskommun skapar också stolthet och tillhörighet.

Mål för Huddinge

Huddinge kommuns övergripande mål är:

- Nöjda invånare
- Hållbar samhällsutveckling

Nöjda invånare handlar om hur Huddinge kommun ska arbeta för att kommunens invånare får den miljö, den service, det inflytande i vardagen och det bemötande som de förväntar sig. Målet *Hållbar samhällsutveckling* handlar om att utveckla samhället Huddinge på ett ansvarsfullt och hållbart sätt vad avser miljö, boende, arbete, kunskap, folkhälsa och demokrati.

Till dessa två övergripande mål kommer tre mål av strategisk natur: *attraktiv arbetsgivare*, *sund ekonomi* och *effektiva processer*, där framgång är nödvändig för att de två övergripande målen ska kunna nås.

De övergripande respektive strategiska målen visar, tillsammans med visionen och profilen, den politiska färdriktningen för kommunen och vad de samlade resurserna ska användas till.

I mål- och resultatbilden för Huddinge kommun på sidorna 8-10 har målen preciserats i ett antal delmål, som visar vad kommunen mer konkret vill åstadkomma och på vilka områden verksamhetens resultat ska följas upp. För flertalet delmål finns mått framtagna. Där mått ännu saknas kommer sådana att tas fram och

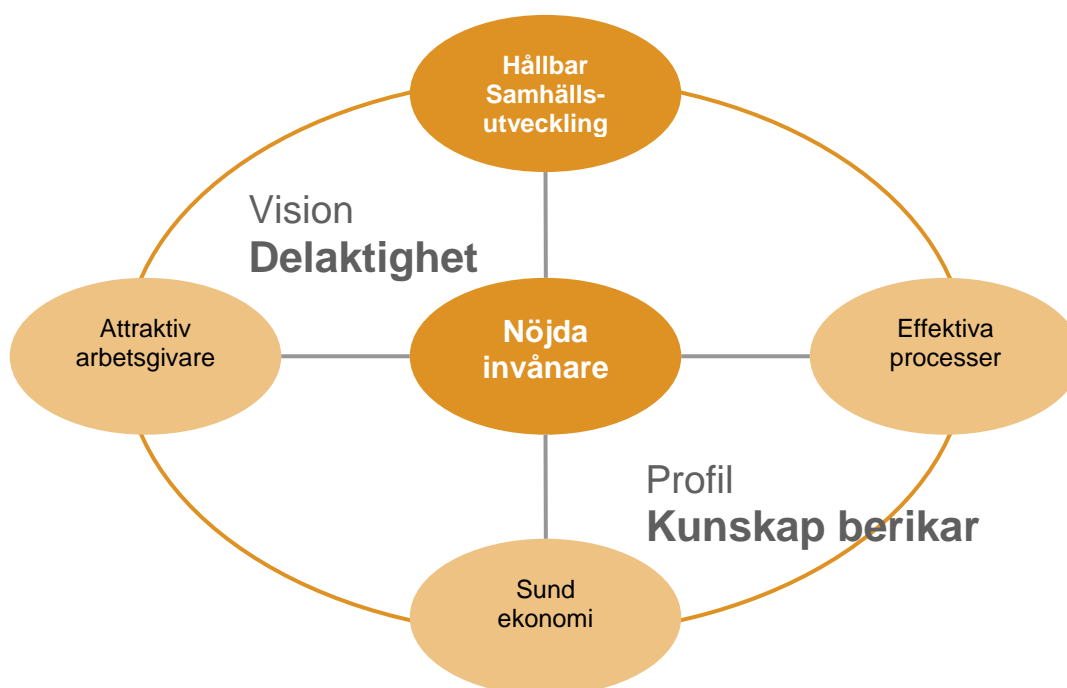
redovisas i kommunplanen för 2009. För de delmål där mätningar genomförts redovisas mätresultaten.

Alla nämnder har på motsvarande sätt i sina verksamhetsplaner nämndens mål- och resultatbild, som tas fram med utgångspunkt från kommunens mål- och resultatbild. I nämndens mål- och resultatbild finns mått för varje mål, senaste mätresultat samt etappmål, det vill säga mål för planeringsåret samt hänvisning till vilket av kommunens delmål nämndens mål stödjer.

Kommunens och nämndernas mål- och resultatbild, med de senaste mätresultaten, finns med i samtliga styrdokument i kommunens planerings- och uppföljningsprocess, det vill säga i mål och budget, verksamhetsplaner, kommunplan, delårsbokslut 1 och 2, verksamhetsberättelser och årsredovisning.

Med utgångspunkt från mätresultat och andra faktorer beslutar nämnderna om åtgärder och nya åtaganden och etappmål för planeringsåret.

Kommunens övergripande och strategiska mål utgör, tillsammans med nämndernas mål som fastställs i kommunplanen i januari 2009, Huddinge kommuns mål för god ekonomisk hushållning.

Mål- och resultatbild för Huddinge kommun

Mål	Mått	Senaste mätresultat	Kommentar
Nöjda invånare			
Bra att leva och bo i Huddinge	Medborgarnas betyg på hur de bedömer Huddinge kommun som en plats att leva och bo på. (Betygsindex 1-100)		
	Helhetsbetyg	61 (65)	SCB Medborgarundersökning höst 2007. (jämförelse med genomsnitt för Södertörn)
	Rekommendation	67 (69)	
	Arbetsmöjligheter	52 (45)	
	Utbildningsmöjligheter	65 (56)	
	Miljö	64 (71)	
	Bostäder	51 (52)	
	Trygghet	48 (52)	
	Kommunikationer	54 (49)	
	Kommersiellt utbud	56 (57)	
	Fritid	65 (68)	
Rimlig kommunalskatt			
God kommunal verksamhet	Medborgarnas betyg på hur de bedömer de kommunala verksamheterna i Huddinge kommun. (Betygsindex 1-100)		
	Helhetsbetyg	52 (52)	SCB Medborgarundersökning höst 2007. (jämförelse med genomsnitt för Södertörn)
	Bemötande – tillgänglighet	57 (58)	
	Förskolan	60 (59)	
	Grundskolan	57 (55)	
	Gymnasieskolan	61 (55)	
	Äldreomsorgen	49 (51)	
	Stöd för utsatta personer (socialtjänsten)	46 (46)	
	Gator och vägar	51 (51)	
	Gång- och cykelvägar	51 (55)	
	Fritid – Idrott	66 (67)	
	Fritid – Kultur	55 (55)	
	Miljöarbete	56 (54)	
	Vatten och avlopp	67 (64)	
	Renhållning	59 (58)	
Räddningstjänst	68 (67)		
Inflytande i vardagen	Medborgarnas betyg på hur de bedömer möjligheterna till inflytande på kommunens verksamheter och beslut i Huddinge kommun. (Betygsindex 1-100)		
	Helhetsbetyg	42 (42)	SCB Medborgarundersökning höst 2007. (jämförelse med genomsnitt för Södertörn)
	Tillgänglighet	45 (48)	
	Information, öppenhet	54 (54)	
	Påverkan	39 (40)	
Förtroende	46 (47)		
Valfrihet med kvalitet	Mått redovisas i KP 2009		
Likabehandling	Mått redovisas i KP 2009		

KP = Kommunplan

Hållbar samhällsutveckling

God representativ demokrati	Mått redovisas i KP 2009		
Positivt företagsklimat för fler jobb	Företagarnas betyg på kommunens service (Betygsindex 1-100)	69 (63)	SCB/USK Serviceundersökning vår 2007 (jämförelse med medelvärde för Stockholmsregionens kommuner)
Kunskap och livslångt lärande	Andel behöriga till gymnasieskolans nationella program från de kommunala skolorna i Huddinge (%)	90,2 (90,3)	Skolverket 2007 (jämförelse 2006)
	Andel elever i gymnasieskolan med slutbetyg efter 4 år, exklusive individuella programmet (%)	81 (77)	Skolverket 2007 (jämförelse 2006)
	Genomsnittlig betygspoäng för elever med slutbetyg från de kommunala gymnasieskolorna i Huddinge	13,9 (13,6)	Skolverket 2007 (jämförelse 2006)
	Andel elever med högskolebehörighet efter avslutad gymnasieutbildning (%)	85 (81)	Skolverket 2007 (jämförelse 2006)
Mångfald och jämställdhet	Mått redovisas i KP 2009		
Ekosystem i balans	Mått redovisas i KP 2009 med metoder från Sveriges Ekokommuner		
Ansvarsfull takt i bostadsbyggandet	Mått redovisas i KP 2009		
Folkhälsa	Mått redovisas i KP 2009		

Attraktiv arbetsgivare

Aktivt ledarskap	Andel medarbetare som uttrycker sig positivt till att kommunen har ett aktivt ledarskap (index)	67 (66)	Medarbetarenkät vår 2008 (jämförelse resultat 2007)
Aktivt medarbetarskap	Andel medarbetare som uttrycker sig positivt till att kommunen har ett aktivt medarbetarskap (index)	82 (80)	Medarbetarenkät vår 2008 (jämförelse resultat 2007)
	Personalomsättning (%)	9,5 (9,0)	Personalomsättning 2007 (jämförelse 2006)
Kompetensutveckling	Andel medarbetare som uttrycker sig positivt till kommunens kompetensutveckling (index)	56 (55)	Medarbetarenkät vår 2008 (jämförelse resultat 2007)
Aktiv lönepolitik	Andel medarbetare som uttrycker sig positivt till att kommunen har en aktiv lönepolitik (index)	62 (54)	Medarbetarenkät vår 2008 (jämförelse resultat 2007)

Inflytande och delaktighet	Andel medarbetare som uttrycker sig positivt till inflytande och delaktighet (index)	63 (63)	Medarbetarenkät vår 2008 (jämförelse resultat 2007)
God arbetsmiljö	Andel medarbetare som uttrycker sig positivt till att kommunen har en god arbetsmiljö (index)	48 (48)	Medarbetarenkät vår 2008 (jämförelse resultat 2007)
	Sjukfrånvaro (%)	9,0 (9,4)	Sjukfrånvaron senaste 12 månaderna
Mångfald och jämställdhet	Andel medarbetare som uttrycker sig positivt till mångfald och jämställdhet (index)	66 (66)	Medarbetarenkät vår 2008 (jämförelse resultat 2007)

Sund ekonomi

Budgethållning	Nämndernas utfall i förhållande till budget (mnkr)	+36 (+42)	Bokslut 2007 (jämförelse bokslut 2006)
Effektivt resursutnyttjande	Mått redovisas i KP 2009		
Långsiktig balans	Finansiellt årligt mål: positivt resultat exklusive exploateringsvinst (mnkr)	+84 (+132)	Bokslut 2007 (jämförelse bokslut 2006)
	Konsolidering, genomsnittligt resultat senaste treårsperioden i förhållande till eget kapital (procent)	3,1	Exklusive exploateringsvinst
	Kommunens placering, finansiella nyckeltal bland Södertörnskommunerna	2	Av åtta kommuner, bokslut 2006
Successivt minskat skatteuttag	Kommunalskatt (öre per skattekrona)	19,95 (20,10)	Skattesats 2008 (jämförelse 2007)

Effektiva processer

Huvudprocesser	Mått redovisas i KP 2009		
Ledningsprocesser	Mått redovisas i KP 2009		
Stödprocesser	Mått redovisas i KP 2009		

Nöjda invånare

Det första grundläggande målet för Huddinge kommun är att dess invånare är nöjda med den verksamhet som kommunen bedriver. Huddinge ska vara en bra kommun att leva och bo i, verksamheten ska präglas av god kommunal service, ha stort mått av valfrihet och god kvalitet. Invånarna ska känna att de har inflytande i den egna vardagen och över den kommunala servicen de utnyttjar. Alla människor har lika värde och ingen får därför diskrimineras eller behandlas sämre på grund av kön, ålder, sexuell läggning, funktionshinder etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.

Bra att leva och bo i Huddinge

Huddingeborna ska känna att de lever och bor i ett öppet och trivsamt Huddinge. Vad som får varje människa att flytta hit eller att välja att bo kvar är i hög grad en individuell bedömning grundad på en mängd faktorer. Följande faktorer bör dock särskilt beaktas och följas upp för att Huddinge ska vara en bra kommun att leva och bo i.

- Arbetsmöjligheter
- Utbildningsmöjligheter
- Fysisk miljö
- Bostäder
- Trygghet
- Kommunikationer
- Kommersiellt utbud
- Fritid
- Rimlig kommunalskatt

Värdet av att ha ett arbete med den gemenskap det innebär kan aldrig kompenseras av bidrag. Alla former av utanförskap ska motarbetas och därför blir det särskilt viktigt att ingen huddingebo hålls utanför arbetsmarknaden. Alla kommunens nämnder har utifrån sina respektive perspektiv ett särskilt ansvar för att underlätta för människor att ha ett arbete att gå till.

Utbildningsmöjligheterna ska vara goda och anpassade efter huddingebornas behov och önskemål samt arbetsmarknadens efterfrågan. Med goda utbildningsmöjligheter ökar även möjligheterna att motverka utanförskapet på arbetsmarknaden. Även här har samtliga nämnder ett ansvar utifrån sitt respektive ansvarsområde.

Huddinges fysiska miljöer ska vara trivsamma och funktionella. En anledning till att många väljer att

bosätta sig i Huddinge är närheten till storstaden och samtidigt till orörd natur och grönområden. Denna kombination gör Huddinge unikt och är något som kommunen måste värna om. Närheten till naturområden kommer att bli alltmer värdefullt i framtiden och även framtidens huddingebor ska kunna bo i en kommun med god fysisk miljö. Målet är en fysisk miljö som är hälsosam och samtidigt har skönhets-, trevnads- och rekreationsvärden.

Bostäderna i Huddinge kommun ska vara funktionella, trivsamma och ha god kvalitet. Det ska finnas en mångfald av boendeformer och goda möjligheter att välja den form som passar den enskilde bäst i olika livssituationer.

Trygghet är ett mångfasetterat begrepp. Möjligheten till en god utbildning, god vård och omsorg, bra bostad och fast anställning är grundläggande för människors trygghet. Trygghet innebär även att inte behöva känna rädsla för att bli utsatt för mobbning, våld eller brott. Miljön i våra centrum och bostadsområden har stor betydelse för människors upplevda trygghet. Det är viktigt att se till brottlighetens orsaker och utifrån det arbeta förebyggande, inte minst bland barn och ungdomar.

Utbudet av kommunikationer i Huddinge ska vara anpassat efter huddingebornas resande. Goda kommunikationer och bra infrastruktur är en förutsättning för kommunens utveckling. Det gäller såväl i det lokala som i det regionala nätet och för alla trafikantslag. I det lokala vägnätet ska fokus ligga på trafiksäkerhet, framkomlighet, tillgänglighet och miljö. Kommunen har utöver detta även en uppgift att föra en dialog med staten och Stockholms läns landsting i dessa frågor i syfte att tillvarata huddingebornas intressen.

Det kommersiella utbudet i Huddinge ska vara brett och finnas inom rimligt avstånd. Kommunen ska inte själv bedriva näringsverksamhet utan säkerställa att det råder ett positivt företagsklimat och mångfald av etableringar.

Huddinge ska kännetecknas av ett **starkt och fritt fritidsliv** med mångfald och kvalitet. Det bidrar till att göra kommunen attraktiv att leva, bo och verka i. Möjligheterna till natur- och friluftsliv, kultur- och fritidsaktiviteter samt föreningsliv ska vara goda.

En rimlig kommunalskatt är också en viktig faktor för att invånarna ska trivas med att leva och bo i Huddinge.

God kommunal verksamhet

Kommunens verksamheter ska kännetecknas av god service och hög kvalitet. Servicen ska så långt som möjligt anpassas till invånarnas olika behov, önskemål och förutsättningar.

God kommunal verksamhet innebär inte bara att invånarna får en viss kvalitet på de verksamheter och tjänster de nyttjar. Det innebär även att tillgängligheten till kommunens service och verksamheter ska vara god för alla och att invånarna erbjuds snabba och korrekta svar på sina frågor. Kommunens handläggning ska samtidigt vara snabb, rättssäker och behandla alla på ett likvärdigt sätt.

I syfte att förbättra servicen till invånare, företag och andra brukare ska kommunen utvecklas till en 24-timmarsmyndighet, med e-tjänster för självbetjäning, insyn i ärendehandläggningen och samordnade myndighetskontakter.

Varje verksamhet har ett ansvar för att vara tillgänglig för invånarna och bjuda in till dialog i aktuella frågor. Formerna för dialog avgörs av varje enskild nämnd men ska styras av en uppriktig vilja till kommunikation med allmänheten. Kommunens lokala demokratiforum, jämställdhetsrådet, handikapprådet, pensionärsrådet, rådet för näringslivs- och högskolefrågor och webbplatsen ska ses som resurser i det arbetet.

Kallelser, protokoll och handlingar till kommunfullmäktiges, kommunstyrelsens, nämndernas och demokratiforumens sammanträden ska vara tillgängliga i sin helhet på bibliotek, i förvaltningslokaler och på webbplatsen.

Informationstekniken ska utnyttjas så att invånarna lätt kan ta reda på vem eller vilka politiker och tjänstemän som ansvarar för olika verksamhetsområden och hur de kan ta kontakt med dem. Det ska vara en självklarhet att de ansvariga ska kunna nås via telefon, e-post och vanlig post. Det ska vara möjligt att någon gång i veckan kunna komma i kontakt med kommunens företrädare även utanför vanlig kontorstid. Information Huddinge har en nyckelroll i arbetet med att ge invånare och besökare snabb och korrekt information om kommunen.

Kommunens webbplats ska ge bra information om den kommunala verksamheten och beslutsprocessen och vart man vänder sig i olika frågor. På webbplatsen ska det finnas möjligheter att diskutera aktuella frågor samt lämna synpunkter, förslag och klagomål. Webbplatsen bör även utvecklas med allt fler självbetjäningstjänster.

De politiska organen i kommunen ska i så stor utsträckning som möjligt ha öppna nämndsammanträden så att allmänheten kan närvara och få insyn i det politiska beslutsfattandet.

Kommunens verksamhet bygger på möten mellan människor och oavsett vad en invånare får för besked av kommunens företrädare ska han eller hon alltid få ett gott bemötande. I varje sådant möte är kompetens, lyhördhet, respekt och ansvar nyckelbegrepp. Kommunens invånare har i alla situationer rätt att förvänta sig ett professionellt och korrekt bemötande från kommunen.

Inflytande i vardagen

Inflytande handlar inte bara om dialog eller att bli kallad till ett sammanträde. Inflytande innebär också att besluten i större utsträckning flyttas från kommunen direkt till den enskilde invånaren. Tron på varje människas egen drivkraft, vilja och förmåga ska prägla kommunens förhållningssätt till dem som bor och verkar i Huddinge. Utgångspunkten måste därför vara att det som människor enskilt eller tillsammans med andra kan göra bättre än kommunen ska skötas av dem istället. Beslut som rör den enskilde människan ska därför i högre utsträckning kunna fattas av den enskilde själv. Kommunen ska uppmuntra människor att ta ansvar både för den egna vardagen och för gemensamma angelägenheter. Eget ansvarstagande är positivt, och skapar i längden invånare som både är självständiga och delaktiga. Alla nämnder ska på olika sätt ta egna initiativ till att förbättra kommuninvånarnas möjlighet till inflytande över de frågor som är viktiga för den enskilde i hans eller hennes vardag.

Valfrihet med kvalitet

Valfrihet och kvalitet ska vara ledord i den kommunala verksamheten. Alla människor har unika förutsättningar, drömmar och behov. Genom att erbjuda valmöjligheter på olika områden skapas förutsättningar för alla att oavsett var man bor, var man kommer ifrån eller vem man är, kunna påverka sin livssituation. Att fritt kunna välja förskola, skola, gymnasium, boendeform, utförare i hemtjänsten, familjerådgivare, SFI-utförare (Svenska För Invandrare) och så vidare är sådant som

bidrar till ökad livskvalitet, mer trygghet och ökad trivsel. Denna insikt ska prägla kommunens olika verksamheter och invånarnas önskemål ska vara vägledande vid all verksamhetsplanering.

Även rätten för den enskilde att avstå från att välja måste värnas det vill säga även valfriheten i sig måste vara valfri. Den som av olika skäl inte kan eller vill göra ett aktivt val ska kunna förlita sig på att all kommunal service håller god kvalitet. Valfriheten har sina begränsningar men önskemålen ska tillgodoses i möjligaste mån.

Med ett större utbud och ökad valfrihet måste alla utförare hela tiden aktivt arbeta med kvalitetsförbättring och verksamhetsutveckling. Därmed erbjuds kommuninvånarna flexibla lösningar som är kostnadseffektiva och har hög kvalitet. Konkurrensprövning är ett medel att öka kvaliteten och mångfalden.

Likabehandling

Alla invånare i Huddinge ska ha goda möjligheter att utvecklas och forma sin egen vardag. Då varje individ är unik måste kommunens verksamheter i möjligaste mån anpassas efter den enskilde invånarens förutsättningar och livssituation. Oavsett kön, ålder, sexuell läggning, funktionshinder, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, eller geografisk hemvist ska invånarna ha samma möjligheter att växa och utvecklas som individer utifrån sina egna förutsättningar. Alla former av diskriminering och utanförskap ska motarbetas. Att människor har olika bakgrunder och erfarenheter är en tillgång.

För att tillförsäkra människor med funktionshinder delaktighet och inflytande i vardagen krävs att offentliga miljöer, allmänna lokaler och platser är tillgängliga. Samhällsbyggnadsnämnden har ett särskilt ansvar att beakta och följa upp dessa krav. Varje nämnd har ansvar för att följa riktlinjerna i kommunens plan för mångfald och likvärdiga villkor.

Hållbar samhällsutveckling

Huddinge ska inte bara utvecklas som kommun utan också som samhälle. Utvecklingen måste präglas av långsiktigt tänkande och leda till goda demokratiska förutsättningar, ett positivt företagsklimat för fler jobb, kunskap och livslångt lärande, mångfald, ekologisk balans, folkhälsa samt en ansvarsfull takt i bostadsbygandet.

God representativ demokrati

De förtroendevalda utgör själva ryggraden i det representativa politiska systemet. De är vanliga huddingebor som valt att ta medansvar för gemensamma angelägenheter. Att skapa goda förutsättningar för deras arbete är viktigt för att demokratin ska fungera. Invånarna kräver tillgängliga och insatta politiker. Därför är det nödvändigt att de förtroendevalda får bra utbildning dels genom partiernas, dels genom kommunens försorg. Dessutom har varje enskild nämnd ansvar för att deras nämndpolitiker får den kunskap och det stöd de behöver för att kunna fullgöra sitt uppdrag. Det gäller inte minst att uppmärksamma de politiker som väljs in under mandatperioden.

Positivt företagsklimat för fler jobb

Huddinges företagsklimat ska bli bättre. Kommunen ska vara öppen och positiv till företagande. Det är genom fler företag och arbete som trygghet, välbefinnande och ekonomisk tillväxt skapas. Vi vill att företagen ska kunna växa och att fler ska starta företag.

I Huddinge finns tre expansiva företagsområden, var och en med sin profil: Kungens Kurva med handel/kontor, Flemingsberg med högre utbildning/forskning och företag med inriktning "life science" samt Länna med handel, industri och logistik. Vid utvecklingen av företagsområden ska kommunens vision "Kunskap berikar" särskilt beaktas i syfte att åstadkomma fler etableringar av kunskapsintensiva företag.

Bra infrastruktur, bra kommunal service, tillgång till mark och lokaler och ett gott samarbete mellan olika intressenter är grunden för en bra företagsmiljö. Kommunen ska vårda och utveckla sitt samarbete med näringslivet, statliga myndigheter och andra berörda aktörer.

För att få en bra utveckling av såväl näringsliv som forskning måste främst de befintliga utvecklingsområdena stärkas. Det mest angelägna området är life "science", men även områden som upplevelser, turism och besöksnäring ska stärkas. Metoder måste också finnas för att ta tillvara innovationer, uppfinningar och nyföretagande så att de utvecklas på ett ekonomiskt och företagsmässigt sätt.

Förutsättningarna för en positiv ekonomisk utveckling finns genom de många lokala och regionala samarbetspartners som kommunen har. Södertörns Högskola, Kungliga Tekniska Högskolan, Karolinska Institutet och deras samarbete med kommunen och näringslivet är en viktig och gynnsam faktor. Huddinge deltar även i det regionala samarbetet Stockholm business alliance samt arbetar på en lokal nivå med hjälp av marknadsföringsbolaget Arena Huddinge AB.

Metoder att stödja nya entreprenörer, företagare och uppfinnare/innovatörer bör utvecklas. Ett gott samarbete ska finnas mellan skola och näringsliv så att det finns arbetskraft med rätt kompetens till det varierade utbudet av arbetstillfällen. Kommunen ska bland annat genom den ideella föreningen Arena Huddinge ta ett särskilt ansvar för att stödja och initiera lokala projekt och marknadsföringsåtgärder som gör Huddinge mer attraktivt som verksamhets-, bostads-, besöks- och studieort.

Huddinge kommun ska fortsätta samarbetet med Stockholms läns landsting och Botkyrka kommun för att utveckla den regionala kärnan Flemingsberg. Den andra regionala kärnan i Huddinge Kungens kurva-Skärholmen utvecklar kommunen i samarbete med Stockholms stad.

En viktig förutsättning för ekonomisk tillväxt är företagens möjligheter att etablera sig, utvecklas och därmed skapa fler arbetstillfällen. Det är av största vikt att samhället på olika nivåer bidrar till att underlätta för och stimulera till företagande. Huddinge kommun ska därför aktivt konkurranspröva sina olika verksamheter. Det kan handla om att ta in nya och befintliga företag på det kommunala området men också att uppmantra anställda att med kreativitet och goda idéer förbättra verksamhet i kommunal regi. På så sätt stimuleras företagande och kreativitet samtidigt som kommunen berikas med ett ökat utbud och mångfald.

Fler kvinnor måste få möjlighet att pröva sina idéer som företagare och fler kvinnor måste få möjlighet att

utveckla sina företag. Kommunen ska därför se positivt på att öppna upp för fler utförare inom den kommunala sektorn.

Kunskap och livslångt lärande

Varje skola ska utvecklas till en skola som lärare och elever kan känna sig stolta över. Skolan ska vara en plats där alla känner sig trygga och respekterade och där varje elev får möjlighet att utvecklas till toppen av sin förmåga. Skolan ska präglas av mångfald och nytankande och ge eleverna de nödvändiga förutsättningarna för att möta samhällets krav. Forskningsbaserade handlingsprogram ska användas för att utveckla arbetet med att förebygga, upptäcka och hindra mobbning och kränkande behandling och skapa goda förutsättningar för barn och ungdomars uppväxtvillkor.

Ingen elev ska halka efter utan att det uppmärksammas av skolan. Kunskapskontroller, tidiga skriftliga omdömen och betyg från år sex ska bidra till att fånga upp elever som är på väg att halka efter. Målet för Huddinges skolor är att samtliga elever ska nå uppsatta kunskapsmål. Varje elev ska ha rätt till stöd så tidigt som möjligt, för att utvecklas utifrån sina förutsättningar.

Lärarna är den viktigaste resursen för att nå målen inom skolan. Det är av stor betydelse att våra lärare har aktuell utbildning för sin uppgift. Endast behöriga lärare ska tillsvidareanställas och obehöriga lärare ska ges goda möjligheter att erhålla lärarbehörighet.

Bibliotek är en viktig resurs i det livslånga lärandet och ett stöd för människor i olika utbildningssituationer. Tillsammans med förskolan och skolan har biblioteken en viktig uppgift att stimulera och utveckla läs- och språkförmågan. Skolbiblioteken ska rustas och utvecklas.

Skolorna ska aktivt verka för att fylla kunskapsluckor i ungdomars allmänbildning. Därför är bland annat kunskapen om kommunismens brott mot mänskligheten viktig att sprida.

Att det finns såväl kommunala som fristående förskolor och skolor bidrar till både utveckling och valfrihet. Konkurrens höjer kvaliteten även i kommunala skolor. Fristående och kommunala skolor ska ges likvärdiga villkor.

Skolbarnomsorgen är en viktig verksamhet som har stor betydelse för barns utveckling. Det är i hög grad där som barnen får förebilder, lär sig samspel och vär-

deringar om vad som är rätt och fel samt hur man ska bete sig mot varandra.

Ett tydligt fokus på kunskap och resultatförbättringar ska finnas i Huddinge gymnasieskolor.

Huddinges gymnasieungdomar kan fritt välja gymnasieskola i Stockholms län. Framväxandet av en gemensam gymnasierregion innebär att kommunernas gränser suddas ut och nya valmöjligheter öppnar sig. Samtidigt innebär det ökad konkurrens för Huddinges gymnasieskolor. Det ställer höga krav på skolorna att öka attraktiviteten, förbättra kvaliteten och utveckla sitt programutbud så att fler elever väljer Huddinges skolor.

Gymnasieverksamheten ska vara förberedda på den nya gymnasiereformen som bland annat innebär en uppdelning i en högskoleförberedande utbildning, en yrkesförberedande utbildning och en lärlingsutbildning. Kommunen behöver utveckla samarbetet med det lokala näringslivet för att utveckla nya gymnasieutbildningar, lärlingsutbildningar och kvalificerade yrkesutbildningar samt öka möjligheterna för eleverna att via praktikplatser få arbetslivserfarenhet.

Mångfald och jämställdhet

Mångfaldsarbetet i Huddinge kommun strävar efter att alla som bor i Huddinge ska ha samma rättigheter och skyldigheter och vara en del av samma samhällsgemenskap, utan att mångfald går förlorad. Att åstadkomma jämställdhet mellan könen ska vara en självklar del i mångfaldsarbetet. Ingen ska behandlas sämre på grund av sitt kön.

Huddinges mångfald av invånare har ett egenvärde. Genom att människor med olika bakgrunder bor och möts i vår kommun har vi en unik tillgång till ett stort socialt kapital och en bred kunskapsbas. Det är möjligheter vi ska ta tillvara. Segregationen mellan människor med olika bakgrunder måste därför motverkas.

Arbete och därmed egen försörjning är det enskilt viktigaste verktyget för ett framgångsrikt integrationsarbete. Nyanlända flyktingar/invandrare ska ha individuella introduktionsplaner med självförsörjning som övergripande mål och det måste finnas en tilltro till individens egen kapacitet. Kommunen ska vara ett föredöme i arbetet att skapa ett samhälle fritt från diskriminering. Utbildning i diskrimineringslagstiftningen och ett långsiktigt värdegrundsarbete är viktiga inslag i det arbetet. All personal inom kommunen ska utbildas i jämställdhets- och mångfaldsfrågor. En jämn könsfördelning inom alla verksamheter ska eftersträvas

för att skapa ett mer dynamiskt och bättre arbetsklimat. Jämställdhet måste bli en naturlig del av förskolans och skolans pedagogiska verksamhet. Hänvisningar till religiösa eller kulturella traditioner ursäktar varken övergrepp eller begränsningar i individens frihet.

Satsningarna på det svenska språket i skolan ska fortsätta. För nyanlända elever är också modersmålsbaserad inläring ett verktyg för integration.

Erfarenheten är att mångfald ger ökad kompetens och kvalitet samt ökad effektivitet i organisationen. Därför bör Huddinge kommun som arbetsgivare gå före och öka mångfalden i personalgrupperna. Kommunens anställda på olika nivåer i organisationen bör avspegla befolkningens sammansättning.

Huddinges tillväxtpotentialer, exempelvis genom nya företagsetableringar i kommunen är en viktig motor i mångfaldsarbetet. Även utbyggnadsstrategin som bygger på successiv förtätning och komplettering av den befintliga bebyggelsen ger förutsättningar för en balanserad utveckling.

I arbetet för ökad mångfald ska kommunens samtliga verksamheter och områden präglas av helhetssyn, långsiktighet och delaktighet. Samtliga nämnder har ansvar för att följa Planen för mångfald och likvärdiga villkor. De kommunala verksamheter som finns i respektive område måste samverka. Integrationsarbete och områdesutvecklingen i hela kommunen måste gå hand i hand.

För att kunna erbjuda verklig valfrihet är det viktigt med ett rikt utbud av service och tjänster med olika utförare så att möjligheter finns för Huddinges invånare att välja den lösning som passar den enskilde bäst. Genom att ta in nya aktörer i den kommunala servicen och uppmuntra anställda att med kreativitet och goda idéer förbättra verksamhet i kommunal regi stimuleras företagande och kreativitet samtidigt som kommunen berikas med ett ökat utbud och mångfald. Huddinges invånare ges möjligheten att välja mellan olika alternativ av service, tjänster och utförare och fler kan därmed få sina önskemål tillgodosedda.

Ekosystem i balans

Huddinge kommun är rik på höga naturvärden med en mosaik av olika naturtyper och livsmiljöer: odlad mark, vattendrag, sjöar, våtmarker och skogar. Våra naturreservat hyser en naturlig och stor biologisk mångfald och utgör en viktig del av regionens gröna

kilar. Ekosystem i balans, med en mångfald av arter som samverkar förser oss med en rad olika livsnödvändigheter såsom rent vatten och ren luft, pollinering av grödor och mat, nedbrytning av avfall och bördiga jordar. Tätortsnära natur har även en stor betydelse som rekreationskälla. Att kunna komma ut i skog och mark som känns ursprunglig och orörd höjer livskvaliteten för de flesta människor och utgör ofta en nödvändig tillflykt för dem som till vardags vistas i tätortens ständiga brus.

Det hållbara samhället är ett samhälle där ekonomisk utveckling och social välfärd förenas med en god miljö. En ekonomisk tillväxt är grundläggande för kommunens positiva utveckling men den får inte vara kortsiktig och ske på bekostnad av kommande generationers livsmiljö eller möjligheter.

Vi människor påverkar vår omgivande miljö såväl lokalt som globalt och har därmed ett ansvar för att inte rubba ekosystem i andra delar av världen. Genom kloka beslut och medvetna val ska vi minska vår egen negativa miljöpåverkan.

Huddinge ska utvecklas på ett varsamt sätt och den negativa miljöbelastningen ska minimeras. Genom ett strategiskt miljötanke i samhällsbyggandet och hänsyn till natur- och kulturvärden ska de stora sammanhängande grönområdena och den tätortsnära naturen bevaras. Avfallet från vårt samhälle får inte skada naturen eller bli en börda för kommande generationer. Huddinge ska minska den negativa klimatpåverkan. Exempelvis ska de fossila bränslena fasas ut genom konkreta mål som fastställs i energiplanen och metoder för hållbart resande ska utvecklas.

Möjligheterna att ställa miljökrav vid kommunal upphandling ska utnyttjas. Livsmedel som används i den mat som serveras i kommunens verksamheter ska vara producerade under långsiktigt hållbara förhållanden och andelen ekologiska varor ska öka. Logistiken ska optimeras för att spara både ekonomi och miljö. Transporter och energianvändning ska inte bidra till skadliga luftföroreningar och klimatförändringar.

Miljöledningsarbetet inom kommunens organisation ska utvecklas och alla verksamheter ska arbeta strukturerat med miljöfrågor. Det är viktigt att öka medvetenheten om miljön hos den enskilde Huddingebo och kunskap om hållbar utveckling måste bli en naturlig del av förskolans och skolans pedagogiska verksamhet. Genom det långsiktiga Agenda 21-arbetet påverkar vi

kommuninvånare och företagare. Målen i Agenda 21 ska följas av alla kommunens verksamheter. Samtidigt ska kommunen se till att mål och ambitioner för minskad klimatpåverkan finns med när avtal tecknas med företagare och andra aktörer i den utsträckning det är juridiskt möjligt.

Målet är ett samhälle där människor existerar i samklang med naturen och de ekologiska kretsloppen. Våra höga naturvärden ska prioriteras högt och bevaras, inte minst för att även kommande generationer ska ges möjlighet till en god fysisk miljö med höga skönhets-, trevnads- och rekreativvärden.

Ansvarsfull takt i bostadsbyggandet

Huddinge ska erbjuda ett varierat utbud av bostäder av olika karaktär och med olika upplåtelseformer. Inriktningen är att i första hand förtäta och komplettera befintlig bebyggelse där infrastruktur och kommunal service är utbyggd. Därigenom utnyttjas gjorda kommunala investeringar samtidigt som värdefull grönstruktur kan bevaras.

Kvalitet, variation och rimliga boendekostnader ska kombineras till ett attraktivt boende för alla. Vid all nybebyggelse är det viktigt att ta till vara möjligheterna att förstärka platsens kvaliteter. Nära bostäderna ska finnas en väl utbyggd kommunal service, lättillgänglig kollektivtrafik och lokala butiker. Tillkommande bebyggelse omfattar dels nya bostadsområden i anslutning till befintlig bebyggelse dels förnyelse av äldre bostadsområden och mindre kompletteringar. Utöver detta är kommunens äldre fritidshusområden en viktig bebyggelseserv. VA-utbyggnadsprogrammet ger underlag för prioritering för att planering och utbyggnad av dessa områden ska kunna ske på ett optimalt sätt med hänsyn till miljö, teknisk genomförbarhet för VA-utbyggnad och ekonomi.

Omfattningen av tillkommande bostäder styrs av efterfrågan och ekonomiska förutsättningar. En expansion medför ekonomiska påfrestningar för kommunen genom utbyggnad av infrastruktur och kommunal service. Det är därför angeläget att ha en balans mellan olika typer av projekt med olika förutsättningar. Takten i bostadsbyggandet ska vara ansvarsfull och varje nytt exploateringsprojekt ska åtföljas av en grundlig kommunalekonomisk analys samt en miljökonsekvensbeskrivning. Planering av ny bebyggelse ska därutöver ske med särskild utgångspunkt i behovet av bostäder för olika befolkningsgrupper. I närtid finns exempelvis ett stort behov av bostäder för ungdomar och äldre.

Folkhälsa

God folkhälsa är grundläggande för en positiv samhällsutveckling. En god hälsa kännetecknas av en god livskvalitet, hög medellivslängd, låg sjuklighet och jämlik hälsa i befolkningen. Folkhälsoarbetet ska särskilt inriktas på de grupper där folkhälsan sjunkit från en redan låg nivå och där risk för fortsatt eller ökad ohälsa finns. Samtliga nämnder har ansvar för att följa kommunens folkhälsoplan samt det alkohol- och drogpolitiska programmet.

Kommunen ska aktivt arbeta för att motverka arbetslöshet och utanförskap. Arbetslösa ska ges möjlighet till kompletterande utbildningar anpassade efter arbetsmarknadens behov.

Missbruk av droger får allvarliga konsekvenser för enskilda människor. Ett framgångsrikt arbete med att förebygga och begränsa alkohol- och drogskador förutsätter långsiktighet och uthållighet. Valet av insatser och metoder ska utgå från vetenskap och beprövad erfarenhet. Vidare krävs en utvecklad och väl fungerande samverkan mellan olika verksamheter, huvudmän och organisationer.

Våld och övergrepp i nära relationer utgör ett allvarligt folkhälsoproblem. Våldsutsatta ska få ett bra och kompetent bemötande samt garanteras ett snabbt och säkert skydd.

Förskolan och grundskolan ska vara hälsosamma miljöer där barn och ungdomar lär sig vikten av att äta sunt och att aktivera sig fysiskt.

Regelbunden fysisk aktivitet är en förutsättning för en god fysisk, mental och social hälsoutveckling. Kommunens kultur- och fritidsverksamhet ska erbjuda huddingeborna en meningsfull och aktiv fritid. Idrotts- och föreningsrörelsen får stöd med föreningsbidrag, mötes- och träningslokaler.

Människor har ett stort behov av rekreation. Naturen, djuren och gröna omgivningar liksom kultur- och skönhetsupplevelser har särskild stor betydelse för människans återhämtning från olika stresstillstånd. Äldre som bor i kommunens särskilda boenden ska erbjudas utevistelse med hjälp av personalen när de själva så önskar.

Attraktiv arbetsgivare

Arbetet med att göra Huddinge kommun attraktiv som arbetsgivare ska ha fortsatt hög prioritet. Målet är att skapa den goda, hälsosamma och attraktiva arbetsplatsen. Det finns ett klart samband mellan medarbetarnas välbefinnande på arbetsplatsen och kvaliteten på utfört arbete. Arbetet med att skapa den goda arbetsplatsen måste bli en integrerad del i övrigt lednings-, styrnings- och uppföljningsarbete. Våra policydokument ska fortlöpande kommuniceras, utvecklas och göras levande för att de ska fungera som stöd i arbetet med att nå våra högt ställda mål.

För att utveckla ett av kommunens mest prioriterade områden, Attraktiv arbetsgivare har ledningskontoret ett uppdrag att, tillsammans med de fackliga organisationerna, utarbeta ett handlingsprogram med mål för perioden 2009 - 2010. Framgångsfaktorer för målet Attraktiv Arbetsgivare är: Aktivt ledarskap, Aktivt medarbetarskap, Kompetensutveckling, Aktiv lönepolitik, Inflytande och delaktighet, God arbetsmiljö samt Jämställdhet och Mångfald.

Aktivt ledarskap

Ledarskap handlar om hur man leder och motiverar sina medarbetare så att de gör ett bra arbete, känner arbetsglädje och utvecklas i takt med verksamhetens utveckling och krav.

Ett aktivt ledarskap bygger på kommunikation. Våra chefer ska verka för delaktighet, vara tydliga i krav och förväntningar, vara tillgänglig, ge återkoppling och stöd utifrån individuella behov och förutsättningar samt skapa förutsättningar för att kompetens tillvaratas och utvecklas. Ett professionellt ledarskap kännetecknas av engagemang och ett etiskt förhållningssätt.

Medarbetarskap

Våra medarbetares motivation, kompetens, ansvars- och servicekänsla är avgörande för verksamhetens resultat, kvalitet och effektivitet. För att stödja och utveckla medarbetarnas engagemang är det angeläget att det skapas förutsättningar för medarbetarna att se syfte, sammanhang och den egna rollens betydelse. Det är viktigt att ta tillvara medarbetarnas olika kompetenser vid verksamhetsförändringar.

Kompetensutveckling

Rätt kompetens för arbetet ger en effektivare verksamhet. Det är därför viktigt att de anställda ges möjlighet till kompetensutveckling. Kompetensutvecklingsbehoven ska kartläggas såväl för arbetsplatser som för den

enskilde medarbetaren. Erfarenhetsutbyte, litteraturstudier, att få pröva nya uppgifter, projektarbeten, studiebesök och utbildningar m.m. är exempel på olika sätt att öka kompetensen.

Kompetensutveckling kräver ett långsiktigt strategiskt arbete och synliggörs i kompetensutvecklingsplaner för såväl arbetsplatser som för enskilda medarbetare. Planerna förändras och uppdateras vid verksamhetsplanering och PLUS-samtal. Kompetensutveckling är både chefens och medarbetarens ansvar.

Aktiv lönepolitik

Grunden för kommunens lönepolitik utgår från centrala kollektivavtal. De verksamhetsmål som fastställs av kommunfullmäktige uttrycker kommunens förväntningar på organisationen och dess medarbetare. Genom en aktiv lönepolitik visar kommunen vilka arbetsresultat som ska belönas. Detta skapar möjligheter för arbetstagaren att påverka sin lön genom sina arbetsinsatser. Det ska finnas tydliga och väl fungerande former för förhandlingsarbetet med löneöversyner.

Inflytande och delaktighet

För våra medarbetare är det viktigt att själva få ta ansvar och kunna påverka sin arbetssituation genom meningsfulla arbetsinsatser samt att kunna se helheten och sammanhanget mellan vision, övergripande mål, åtaganden, framgångsfaktorer, handlingsplaner och resultat. Medbestämmande- och arbetsmiljölagen är grunden för samverkanssystemet med arbetsplatsträffar och samverkansgrupper på lokal och central nivå.

God arbetsmiljö

Det ska finnas ett aktivt och hälsobefrämjande arbets sätt i kommunen för att ha kontroll på hälso- och ohälsosfaktorer. Vi ska minska sjukfrånvaron och skapa ett ökat hälsomedvetande hos såväl medarbetare som ledare. Ju bättre hälsa hos kommunens medarbetare desto bättre kvalitet för de vi är till för.

Mångfald och jämställdhet

Mångfalds- och jämställdhetsarbete är viktigt för utvecklingen på lika villkor. Effektivitet, kvalitet och arbetstrivsel främjas i arbetsgrupper som består av både män och kvinnor och där alla känner att de värderas enligt samma normer. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter till kompetens- och karriärutveckling och samma principer för lönesättning ska gälla oavsett kön.

Mångfald ger ökad kompetens och kvalitet. Kunskap om olika kulturer och religioner är en tillgång i vår verksamhet. Kulturell mångfald bidrar till kreativitet i arbetsgruppen och är en tillgång i mötet med våra brukare.

Kommunen ska beakta såväl jämställdhets- som mångfaldsperspektivet vid rekrytering och lönesättning.

Samtliga arbeten ska kunna förenas med ett aktivt föräldraskap. Det är värdefullt att båda föräldrarna tar aktivt ansvar för föräldraskapet då det ökar den sociala kompetensen och därigenom bidrar till ökad effektivitet och trivsel.

Sund ekonomi

Prognoserna för innevarande år och kommande treårsperiod ger en förhållandevis gynnsam bild av de ekonomiska förutsättningarna. En sund ekonomi och en ekonomi i balans är nödvändig för att Huddinge kommun ska kunna skapa långsiktigt förtroende och trygghet hos kommunens invånare och hos medarbetarna i den kommunala organisationen.

Viktiga grundförutsättningar för detta är:

- God kunskap om den ekonomiska situationen. En god framförhållning och regelbunden informativ och tydlig rapportering ger beslutsfattare på olika nivåer en säker grund för att ha kontroll över ekonomin.
- Tydlig ekonomistyrning. Det ska finnas tydliga former och regler för den ekonomiska dialogen, där beslutsfattare får de styrsignaler och det stöd som krävs för att göra nödvändiga prioriteringar, och där man motiveras att vidta åtgärder som syftar mot en sund ekonomi.
- Ordning och reda. En säker och effektiv ekonomisk förvaltning understöds av kommunens ekonomimodell, ekonomisystem och ekonomirutiner. När redovisningen är i god ordning, kommunens tillgångar förvaltas väl och kommunen agerar ekonomiskt strukturerat, kan den kommunala organisationen känna trygghet i förvaltningsuppdraget.
- Ekonomiadministrativ utveckling. Ekonomisk redovisning, rapportering, planering, styrning, förvaltning och utbildning måste utvecklas i takt med förändringar i lagstiftning och omvärld samt med förändrade behov från en organisation i ständig utveckling.

Utifrån denna grund är det konkret fyra faktorer på ekonomiområdet som måste dominera organisationens arbete och som ska prioriteras under de närmaste åren

för att uppnå en sund ekonomi. Det handlar i klartext om att hålla budget, om att nyttja pengarna på ett effektivt sätt, om att utveckla framgångsrika strategier för en ekonomi i balans, samt om att genom effektiviseringar skapa utrymme för att sänka skatten i en ansvarsfull takt.

Budgethållning

Omorganisationen i Huddinge inför år 2003 hade som ett tydligt syfte att skapa bättre förutsättningar att åtgärda den ekonomiska obalansen. Nämnderna i den nya organisationen har ett verksamhetsansvar som gör det möjligt att göra nödvändiga prioriteringar för att klara fastställda budgetramar. Genom att nämndernas ordförande finns med bland kommunstyrelsens ledamöter och ersättare skapas förutsättningar för både en god helhetssyn och en dialog mellan kommunstyrelse och nämnder. Ekonomistyrningsprinciperna är tydliga i att nämnderna har ansvar och befogenheter att fatta nödvändiga beslut för att hålla budget. Stor vikt har dessutom lagts vid regelbunden ekonomisk rapportering och vid kommunstyrelsens ansvar att föreslå åtgärder för det fall att nämnderna brister i sitt ansvar.

Effektivt resursutnyttjande

Budgethållning är givetvis en grundförutsättning, men inom given budgetram ska organisationen skapa mesta möjliga nytta för kommunens invånare. Att hitta effektivaste möjliga sätt att tillhandahålla service ligger i uppdraget för den kommunala organisationen. Därigenom skapas utrymme för dialog kring prioriteringar och utveckling av kommunens service. Trots att verksamheten 2009 tillförs ytterligare resurser innebär befolkningsökning, inflation och ökade hyreskostnader att det är viktigt att kontinuerligt se över och effektivisera verksamheter och servicenivåer.

Långsiktig balans

Inför år 2009 ska arbetet med budgethållning och effektivt resursutnyttjande ha högsta prioritet i organisationen, med ett långsiktigt perspektiv som grund. Huddinge kommuns finansiella mål är satt med inriktning mot att långsiktigt säkra kommunens tillgångar. Målet för resultatnivån är att resultatet ska vara positivt exklusive exploateringsvinster.

Successivt minskat skatteuttag

Det är omotiverat att Huddinge ska ha bland de högsta skattesatserna bland kommunerna i Stockholms län. För att Huddinge ska fortsätta vara en attraktiv kommun att bo och verka i behöver vi sänka kommunalskatten. Detta ska ske i en ansvarsfull takt så att verk-

samheterna samtidigt kan utvecklas och bli bättre. Kommunalskatten ska sänkas genom att verksamheterna blir effektivare.

Effektiva processer

Processorientering och processkartläggning är två viktiga delar i kommunens arbete med att utveckla och säkra verksamhetens kvalitet och kostnadseffektivitet. Processorientering handlar om att se den kommunala verksamheten som flöden av sammankopplade och återkommande aktiviteter, vilka skapar värde för dem vi är till för. Processkartläggning är ett verktyg med vilket man kan utveckla och stötta ett processorienterat arbetssätt.

I arbetet med att effektivisera processerna skiljer vi på huvudprocesser, stödprocesser och ledningsprocesser.

Huvudprocesser kallar vi processer som skapar ett direkt värde för invånaren/brukaren.

En huvudprocess startar i ett invånar- eller brukarbehov och slutar med att en tjänst/service levererats till invånaren/brukaren. Exempel på huvudprocesser är omvårdnadsprocessen och samhällsbyggnadsprocessen.

Stödprocesser är processer som skapar ett indirekt värde för våra invånare/brukare. Dessa processer är viktiga för att huvudprocesserna ska fungera effektivt och i vissa fall strategiska. Exempel på stödprocesser är rekryteringsprocessen och lönebildningsprocessen.

Ledningsprocesser. De processer som ledningen utför är enligt definitionen ovan stödprocesser, då de skapar ett indirekt värde för dem vi är till för. Men i arbetet med processutveckling och processledning är det praktiskt att skilja ut ledningens processer från övriga stödprocesser. (Se figur nedan). Viktiga ledningsprocesser är ledningens arbete med att Välja väg/inriktning (vision, verksamhetsidé, strategier, mål, planer); Visa väg (kommunicera strategier och verksamhetsplaner); Skapa förutsättningar (resurser, struktur, etc.); Tillhandahålla system för att följa upp och förbättra/korrigera.

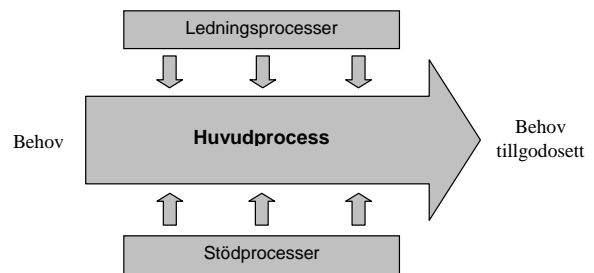
Det finns mycket att vinna på ett systematiskt arbete med att kartlägga och processorientera verksamheten: Det sätter behoven hos dem vi är till för i centrum. Det skapar helhetssyn och förståelse för hur saker och ting hänger ihop. Var och en kan se hur den egna insatsen kopplar till helheten och bidrar till verksamhetens resultat och måluppfyllelse. Det leder till bättre kom-

munikation mellan medarbetare, funktioner och verksamheter. Ansvarsfrågor och samverkansbehov klar görs. Delaktigheten utvecklas. Risker kan identifieras och förebyggas (internkontrollen). Möjligheterna att utnyttja e-tjänster och automatiserat informationsutbyte kan identifieras. Allt detta bidrar till en effektivare och säkrare verksamhet.

De som bäst och enklast kan kartlägga och kvalitets säkra verksamhetens processer är de som dagligen

arbetar med verksamheten. De känner till var proble men finns, och ofta vad de beror på. Därför ska vi välja enkla arbetsmodeller för processkartläggning.

Processkartläggning får inte bli ett självändamål. Vi ska kartlägga processerna i den omfattning och på den detaljeringsnivå som krävs för att synliggöra väsentliga brister och förbättringsområden samt den ideala process och rutin som kvalitetssäkrar verksamhetens tjänster.

Ekonomiplan 2009-2011

Budgetförutsättningar

Samhällsekonomin

Konjunkturedgången i svensk ekonomi fortsätter 2008 till följd av oro på finansmarknaden, svagare global tillväxt och försiktiga hushåll. Såväl regeringen som andra bedömare skriver ner sina tillväxtprognoser för både i år och nästa år. Konjunkturinstitutet (KI) bedömer att BNP ökar med 2,5 procent 2008 och 2,6 procent 2009, vilket är klart högre än regeringen som räknar med 2,1 respektive 1,9 procent BNP-tillväxt. Svagare exportutveckling tillsammans med dämpad inhemsk efterfrågan är främsta orsak till konjunkturedgången. Den internationella finans- oron väntas bestå närmaste året samtidigt som den amerikanska konjunkturen kommer att försämrats ytterligare. De senaste åren har arbetskraften ökat mycket snabbt vilket förklaras av demografiska faktorer och den starkare konjunkturen. Ökningen av arbetskraften kommer nu att mattas av framöver. KI räknar med att den öppna arbetslösheten sjunker från 6,2 procent 2007 till 5,9 - 6,0 procent 2008 och 2009. Regeringen räknar med att arbetslösheten ligger på ungefär samma nivå som KI.

Inflationen steg kraftigt under hösten till 3,5 procent i december 2007. Under 2008 har den sjunkit tillbaka något. Förklaringen till ökningen är stigande livsmedelspriser och ökade lönekostnader. Bedömningen framåt är att inflationen dämpas till följd av svagare prisökningstakt på energi- och livsmedelspriser. Årlig ökningstakt av KPI årstakt var i mars 3,4 procent (3,1 % i februari) och den underliggande inflationen (räntekostnader samt indirekta skatter och subventioner tas bort) var 2,2 procent i mars. KI räknar med en dämpning av inflationen det närmaste året med en uppskattad inflation på 2,4 procent i december 2009.

Kommunernas ekonomi

Den kommunala ekonomin har stärkts de senaste åren. Resultatet för sektorn (2,2 procent av skatter och bidrag) ligger i nivå med vad som kan vara förenligt med god ekonomisk hushållning. Enligt regering-

en beräknas den kommunala konsumtionstillväxten bli något svagare 2008 och 2009 jämfört med 2007.

Nivån på det generella statsbidraget till kommuner och landsting ligger fast på 2008 års nivå. I vårpropositionen 2008 anger regeringen att införandet av den kommunala fastighetsavgiften ger kommunerna högre intäkter från 2009 med 1,6 miljarder kronor.

Vårpropositionen fokuserar på riktlinjerna och utmaningarna för den ekonomiska politiken på längre sikt. Detaljerade förslag om nya reformer kommer att finnas i höstens budgetproposition.

Finansiellt utrymme i Huddinge kommun

Kommunens positiva resultatutveckling fortsatte 2007. För tredje året i rad redovisades ett bra resultat. Resultatet för femårsperioden 2003-2007 uppgår till 204 mnkr (exklusive exploateringsvinster). Däremot ökade nettokostnaderna (6,7 %) mer än skatteintäkterna (5,1 %) mellan 2006 och 2007.

Årets första delårsrapport 2008 beräknas till 66 mnkr (exklusive exploateringsvinster). Den totala resultatnivån enligt prognosen 2008 uppgår till 5,6 procent av skatter/utjämning och enligt det ekonomiska målet till 1,7 procent. En samlad bedömning är att 2008 års ekonomiska läge är stabilt.

Skatteunderlagsprognoserna har reviderats ner något jämfört med tidigare prognoser. Ökningstakten ligger ändå på en prognos som ger ett genomsnitt på drygt 5 procent för 2007-2011.

Mot bakgrund av den avtagande konjunkturen såväl globalt som i Sverige bör kommunen 2009 budgetera ett resultat som ligger på lägst 1 procent av skatter/utjämning för att klara oförutsedda händelser.

Principer för ekonomistyrning

Nämnderna ska utifrån sin ram ta ett självständigt ansvar för ekonomin, vilket understryks i ekonomistyrningsprinciperna. Nämndernas fortsatta budgetar-

bete ska således bygga på den faktiska behovs- och kostnadsutveckling som nämnderna själv beräknar, och de prioriteringar nämnderna själv vill göra, för att utifrån fullmäktiges beslut om mål och budget bedriva en bra och effektiv verksamhet och ha en ekonomi i balans. Nämnderna ska ha en långsiktighet i sina prioriteringar och i grunden se över befintlig verksamhet samtidigt som nödvändig utveckling måste beaktas.

Budget 2009

Budgeten för 2009 utgår ifrån Kommunplan 2008.

Skatt, utjämning och bidrag

Skatt

Skatteprognosen i maj från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) innebär en utveckling av skatteunderlaget med i genomsnitt över 5 procent per år under perioden 2007-2011. En stark sysselsättningsökning ger en större ökning 2007. Arbetade timmar beräknas öka långsammare för 2008, vilket delvis motverkas av större lönehöjningar. Från och med 2009 dämpas skatteunderlagstillväxten främst på grund av en svagare ökningstakt av sysselsättningen. I Mål och Budget har Huddinges skatteunderlag antagits öka i samma takt som för riket.

Skatteunderlagets utveckling för riket 2006-2011, procentuell förändring enligt prognos från SKL maj 2008

Utfall	Prognos				
2006	2007	2008	2009	2010	2011
4,3	5,6	5,7	4,8	4,8	4,8

Kommunala skattesatsen

Kommunalskatten i Huddinge år 2009 är 19,95 kronor per skattekrona.

Skatteunderlag och skatteintäkt Huddinge 2008-2011

mnkr	2008	2009	2010	2011
Skatteunderlag	16 768	17 523	18 364	19 246
Skatteintäkt	3 345	3 496	3 664	3 840

Kommunalekonomisk utjämning

Utjämning av intäkter och kostnader mellan kommunerna, kommunalekonomisk utjämning, består av inkomstutjämning, kostnadsutjämning, strukturbidrag och införandebidrag. Staten beslutar om en ram för att

Tidplan för uppföljning 2009

	Nämnd	KS	KF
Verksamhetsplan	Nov	Dec	Jan
Månadsuppföljning		Feb - Juni	
		Aug - Dec	
Delårsbokslut 1	Maj	Maj	Juni
Delårsbokslut 2	Okt	Okt	Nov
Bokslut/årsredovisning 2009	Feb 2010	Mars 2010	April 2010

finansiera utjämningen (anslaget för kommunalekonomisk utjämning). Om kostnaderna för utjämningen överstiger statens ram får kommunerna betala en regleringsavgift. Om kostnaderna däremot är lägre än statens ram får kommunerna istället ett regleringsbidrag. I Mål och budget beräknas de olika delarna utifrån preliminära uppgifter från SKL och SCB. Utjämningen fastställs i slutet av 2008.

Inkomstutjämning

De kommuner som har en egen skattekraft, beskattningsbar inkomst per invånare, som understiger den garanterade skattekraften (115 procent av medelskattekraften i riket) får ett inkomstutjämningsbidrag. Övriga kommuner betalar en utjämningsavgift. Huddinges skattekraft enligt beslut om inkomstutjämning 2008 är cirka 105 procent och kommunen får ett bidrag i inkomstutjämningsystemet. I Mål och budget räknas skatteunderlaget upp lika för riket och Huddinge, medan befolkningen i Huddinge ökar mer än för riket. Kommunens skattekraft per invånare ökar därför långsammare än för riket, vilket innebär att det beräknade inkomstutjämningsbidraget för Huddinge successivt ökar.

Inkomstutjämning 2008 och prognos 2009-2011

mnkr	2008	2009	2010	2011
Bidrag	317	383	457	537

Kostnadsutjämning

Kostnadsutjämningen ska utjämna för strukturella kostnadsskillnader mellan kommunerna. Kommuner med ogynnsam struktur får ett bidrag och övriga betalar en avgift. I Mål och budget beräknas Huddinge få ett kostnadsutjämningsbidrag med 1 736 kronor per invånare, 162 mnkr, enligt preliminär beräkning från SCB.

Kostnadsutjämning 2007-2008, kr/invånare i Huddinge jämfört med genomsnittet för riket	2007	2008
Förskola och skolbarnsomsorg	2 025	2 043
Förskoleklass och grundskola	1 396	1 579
Gymnasieskola	-13	51
Individ- och familjeomsorg	1 143	1 227
Barn och ungdom med utländsk bakgrund	249	256
Äldreomsorg	-3 926	-3 960
Befolkningsförändringar	-141	-107
Bebyggelsestruktur	-19	-18
Löner	322	329
Kollektivtrafik	328	335
Summa (avrundat)	1 364	1 736

Ersättning för eftersläpning i modellen för befolkningsförändringar

Huddinges kraftiga befolkningstillväxt de senaste fem åren (2003 till 2007) gör att kommunen är aktuell för att få ersättning för eftersläpning i modellen för befolkningsförändringar. För att få ersättning ska befolkningstillväxten under 2008 (nov 2007 till nov 2008) vara minst 1,2 procent. Enligt kommunens befolkningsprognos är ökningen större än 1,2 procent för varje år 2008-2010 vilket ger en beräknad ersättning med cirka 25 mnkr per år 2009-2011.

Regleringsbidrag/-avgift

Regleringsposten är till för att kontrollera statens totala kostnad för utjämningsystemet. Om kostnaden för utjämningsystemet överstiger statens ram får kommunerna betala en motsvarande avgift (regleringsavgift). Om kostnaden däremot är lägre än statens ram får kommunerna istället ett bidrag (regleringsbidrag). Regleringsposten används också för andra förändringar eller tillskott, till exempel i form av statliga bidrag. För 2009 beräknas avgiften enligt SKL till 679 kronor per invånare. För år 2008 minskades anslaget med 12 060 mnkr för att neutralisera effekten av den kommunala fastighetsavgiften. När skatteunderlaget ökar kraftigt, ökar också statens kostnad för inkomstutjämningsystemet. Detta innebär att bidraget per invånare 2007 istället blev en avgift till 2008. Anslaget är sedan oförändrat till 2009-2011 samtidigt som kostnaden för inkomstutjämningsystemet ökar, varför regleringsavgiften successivt ökar till 2011.

Regleringsavgift-, bidrag prognos SKL, kr/invånare	Kr/inv	mnkr	Avgift/bidrag
2008	-458	-42	Avgift
2009	-679	-63	Avgift
2010	-927	-88	Avgift
2011	-1 187	-115	Avgift

Kommunal fastighetsavgift

Den kommunala fastighetsavgiften år 2008 beräknades sammantaget för kommunerna till 12 060 mnkr. För 2008 neutraliserades effekterna av införandet för den enskilda kommunen. Alla kommuner får därför samma belopp 2008, räknat i kronor per invånare (1 316 kronor). Effekten neutraliseras genom att anslaget Kommunalekonomisk utjämning minskades med samma belopp, totalt 120 mnkr för Huddinge kommun.

LSS-utjämning

Ett utjämningsystem avseende kommunernas kostnader för LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) infördes från och med 2004. Huddinge har en standardkostnad för LSS som är lägre än genomsnittet för riket och beräknas år 2009 betala en avgift med 660 kronor per invånare, 62 mnkr.

Statsbidrag

Från och med 2007 ingår flera av de tidigare riktade bidragen i utjämningsystemet. Det gäller bidraget för ökad personaltäthet i skola, bidraget för ökade personalresurser i förskolan, bidraget för vuxenutbildningen och det tillfälliga sysselsättningsstödet.

I regeringens vårproposition finns inga nya generella satsningar på kommunerna.

Finansiella kostnader och intäkter

De finansiella intäkterna består av räntor på utlämnade lån, räntor på banktillgodohavanden eller annan placering av likviditetsöverskott samt borgensavgifter från kommunala bolag. Den ökande pensionsskulden innebär att de finansiella kostnaderna, ränte- och basbeloppsuppräkningskostnader av skulden, ökar med 2 mnkr för 2009.

Verksamhetens nettokostnader

	Mnkr
Kommunplan 2008, verksamhetens netto	3 752,8
Volym	71,0
Lokaler	15,5
IT	4,0
Generell uppräknings	122,8
Riktade förstärkningar	27,1
Budgetanpassning	-2,0
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	103,4
Budget 2009 (avrundat)	4 094,6

Volym netto 71,0 mnkr

Volymförändringar med 71,0 mnkr har beräknats med befolkningsprognoser och verksamhetsstatistik som grund. För kultur- och fritidsnämnden har den del i volymberäkningen som avser lokaler budgeterats i medelsreserven.

	Volym
Kommunstyrelsen	2,5
Förskolenämnden	9,3
Grundskolenämnden	15,4
Gymnasienämnden	13,5
Socialnämnden	12,9
Äldreomsorgsnämnden	13,6
Kultur- och fritidsnämnden	1,2
Samhällsbyggnadsnämnden	2,3
Miljönämnden	0,2
Budget 2009 (avrundat)	71,0

Lokaler netto 15,5 mnkr

I mål och budget har medel för tillkommande lokalhyror 2009 för förskolor (1,2 mnkr) och skolor (3,1 mnkr) budgeterats för respektive nämnd. För kommunstyrelsen, socialnämnden, äldreomsorgsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden och miljönämnden ingår utrymmet för tillkommande lokalhyror i volymtilldelningen med totalt cirka 2 mnkr. Därutöver har 11,2 mnkr budgeterats i medelsreserven i avvaktan på beslut om modell för resursfördelning för lokaler. Ett förslag till ny modell har lämnats på remiss till nämnderna och beslut ska fattas under hösten.

IT netto 4 mnkr

I budgeten avsätts 4 mnkr under kommunstyrelsen för kommungemensam IT-infrastruktur.

Generell uppräknings netto 122,8 mnkr

Budgeten för kostnadsökningar har fördelats till nämnderna som en generell uppräknings med 3 procent. Hyresökningarna beräknas i genomsnitt att öka med 2 procent. Utrymmet för löneökningar och övriga prisökningar är därför högre än 3 procent.

	Mnkr
Kommunstyrelsen	8,4
Förskolenämnden	19,6
Grundskolenämnden	35,1
Gymnasienämnden	13,2
Socialnämnden	21,7
Äldreomsorgsnämnden	14,6
Kultur- och fritidsnämnden	4,6
Samhällsbyggnadsnämnden	5,2
Miljönämnden	0,4
Revision	0,1
Överförmyndarnämnden	0,1
Budget 2009 (avrundat)	122,8

Riktade förstärkningar netto 27,1 mnkr

I budgeten för 2009 fördelas 27,1 mnkr för riktade förstärkningar enligt följande.

	Mnkr
Europaparlamentsvalet (KS)	1,0
Ökad tillgänglighet för funktionshindrade till offentliga lokaler och allmänna platser (KS)	1,0
Vårdnadsbidrag (reserverade medel)	3,6
Uppräknings för elevstöd i förskolan (FSN)	0,4
Fler elever med svenska som andra språk och modersmålsundervisning (GSN)	6,0
Justering av modell för resurstilldelning till ungdomsgymnasiet (GN)	3,0
Behandlingsgarantin i missbruksvården (SN)	1,0
Förstärkning i handikappomsorgen (SN)	1,0
Satsning på bibliotek och kultur (KFN)	2,0
Underhåll av vägar, gatubelysning m.m. (SBN)	5,0
Gång- och cykelvägkartor (GIS-samverkan) (SBN)	0,2
Naturvårdsavdelning (SBN)	1,0
Utökning av miljökontorets tillsyn (MN)	1,0
Revision	0,5
Överförmyndarnämnden	0,4
Budget 2009 (avrundat)	27,1

För att genomföra Europaparlamentsvalet 2009 får kommunstyrelsen **1 mnkr**. Tillgängligheten för funktionshindrade till offentliga lokaler och allmänna plat-

ser ska öka och kommunstyrelsen får ett tillskott för detta med **1 mnkr**. Arbetet ska ske i samverkan med övriga nämnder, framför allt med samhällsbyggnadsnämnden som ansvarar för utemiljön.

Huddinge kommun planerar att införa vårdnadsbidrag. I avvaktan på beslut avsätts **3,6 mnkr** i medelsreserven för 2009, som bygger på antagandet att 100 familjer nyttjar bidraget.

Förskolenämnden får en volymförstärkning med **0,4 mnkr** för elevstödet när barn med behov av särskilt stöd i förskolan ökar.

Antalet elever med svenska som andra språk och med modersmålsundervisning ökar. Grundskolenämnden tilldelas **6 mnkr** för att möta det ökade behovet.

Fler elever väljer gymnasieskolor i andra kommuner än tidigare. För att justera resurstilldelningens effekter av det förändrade sökmönstret avsätts **3 mnkr** hos gymnasienämnden.

Socialnämnden får **1 mnkr** för att fortsätta det påbörjade arbetet med att införa behandlingsgaranti i missbruksvården.

Behoven av olika insatser för funktionshindrade fortsätter att öka både avseende placeringar och sysselsättning. Socialnämnden får därför en ytterligare förstärkning utöver volymtilldelningen med **1 mnkr**.

En särskild satsning görs på bibliotek och kultur. Kultur- och fritidsnämnden får **2 mnkr** för att bland annat genomföra den antagna biblioteksplanen.

Samhällsbyggnadsnämnden får en särskilt riktad förstärkning under ett år, **5,0 mnkr**, för att under 2009 bland annat åtgärda eftersläpning i underhåll av vägar och gatubelysning m.m.

Vidare tillförs samhällsbyggnadsnämnden en förstärkning på **0,2 mnkr** för arbetet med gång- och cykelvägkartor (GIS-projektet). Även en förstärkning på **1**

mnkr tillförs också samhällsbyggnadsnämnden för naturvård.

Antalet tillsynsärenden på miljökontoret ökar. Därför tillförs miljönämnden en förstärkning på **1 mnkr**.

Revisionen har äskat **0,5 mnkr** för fler utredningar och oförutsedda utgifter, vilket tillstyrks av kommunens särskilda budgetberedning för revisorerna.

Antalet ärenden i överförmyndarnämnden ökar liksom kostnaderna för arvoden m.m., varför nämnden tillförs **0,4 mnkr** som förstärkning.

Budgetanpassning – 2 mnkr

I mål och budget har ett utrymme för budgetanpassningar motsvarande -2 mnkr år 2009 lagts in för kommunstyrelsen till följd av nytt telefoniavtal. Inför kommunplan 2009 ska kommunstyrelsen genomföra en översyn av kommunens IT-verksamhet med särskilt fokus på ökad effektivitet. Översynen ska redovisas i särskilt ärende.

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m. netto 103,4 mnkr

	Mnkr
Kostnadsökning pensioner (finansförvaltning)	3,4
Högre kapitaltjänstintäkter (finansförvaltning)	-10,7
Minskade exploateringsintäkter (finansförvaltning)	100,0
Ökade kostnader för avskrivningar (finansförvaltning)	9,9
Reserverade medel	0,8
Budget 2009 (avrundat)	103,4

Utbetalning av pensioner intjänade före 1998 beräknas öka med 3,4 mnkr.

Intäkter av exploateringsverksamheten beräknas till 50 mnkr, vilket är 100 mnkr lägre än budget för 2008.

Avskrivningarna ökar med 9,9 mnkr och kapitaltjänstintäkterna har räknats upp med 10,7 mnkr. Reserverade medel ökar med 0,8 mnkr.

Plan 2010-2011

Mnkr	2010	2011
Volymer	56,1	48,2
Lokaler	15,1	15,7
IT	4,0	4,0
Generell uppräknig	107,3	111,3
Riktad förstärkning	-6,0	0,0
Pensionskostnader	5,2	6,5
Kapitalkostnader för kommungemensamma investeringar	1,8	2,4
Avskrivningar	7,1	4,2
+/- verksamhetens nettokostnader	190,6	192,2
Skatteintäkter	167,8	175,9
Inkomstutjämnig	74,4	79,8
Kostnadsutjämnig	3,1	2,0
Regleringsavgift/-bidrag	-24,7	-26,8
LSS-utjämnig	-1,2	-1,1
+/- skatt, utjämnig, bidrag	219,4	229,8
Uppräknig av pensionsavsättningar	-2,9	0,8
+/- finansiellt netto	-2,9	0,8
+/- resultat	25,9	38,4

Ekonomiplanen för år 2010-2011 innehåller en generell uppräknig med i genomsnitt 2,5 procent per år varav lokalhyrorna har räknats upp med 2 procent. Det gör att nämnder med en högre andel personal- och övriga kostnader får en högre uppräknig än de nämnder som har verksamheter med en stor andel

lokalhyror. Lokalkostnader har budgeterats med 15,1 mnkr 2010 och 15,7 mnkr 2011. Utrymmet för tillkommande lokalhyror är budgeterat i medelsreserven. Volymförändringar har beräknats utifrån befolkningsprognosen för förskola, skola, skolbarnomsorg och äldreomsorg. För kommunstyrelsen och verksamheterna nämnd och ledning har budgeten räknats upp med 50 procent av befolkningsökningen. Socialnämndens och kultur- och fritidsnämndens budgetram har räknats upp med 100 procent av befolkningsökningen. För övriga verksamheter har en volymökning motsvarande 80 procent av befolkningsökningen lagts in. Den totala befolkningsökningen i Huddinge beräknas till 1,81 procent 2010 och 1,20 procent 2011. För kommungemensam IT-infrastruktur har ett utrymme med 4 mnkr per år budgeterats. Samhällsbyggnadsnämndens budget har minskats med 5 mnkr för den särskilda satsningen 2009 och kommunstyrelsen budget med 1 mnkr för Europaparlamentsvalet 2009. Avskrivningarna ökar med 7,1 mnkr 2010 och med 4,2 mnkr 2011, medan exploateringsverksamheten beräknats vara oförändrad. Medelsreserven har räknats upp med 1,8 mnkr respektive 2,4 mnkr för kapitalkostnader till följd av kommungemensamma investeringar. Pensionskostnaderna har beräknats att öka med 5,2 mnkr 2010 och 6,5 mnkr 2011.

Skatt, utjämnig och bidrag är beräknade utifrån prognoser från SKL, med hänsyn tagen till befolkningsprognosen för Huddinge.

Huddinge total

Ekonomiplan 2008-2011, mnkr

	Kommunplan 2008	Budget 2009	Plan 2010	Plan 2011
Riktade statsbidrag	51,4	51,4	51,4	51,4
Verksamhetens intäkter	120,3	128,9	128,9	128,9
Verksamhetens kostnader	-4 017,4	-4 257,9	-4 441,5	-4 629,7
Exploateringsverksamhet	150,0	50,0	50,0	50,0
Avskrivningar	-57,2	-67,1	-74,1	-78,3
Verksamhetens nettokostnader	-3 752,9	-4 094,6	-4 285,3	-4 477,7
Skatteintäkter	3 355,7	3 495,9	3 663,7	3 839,6
Generella statsbidrag och utjämning	481,4	564,9	616,5	670,4
Skatter, utjämning och statsbidrag	3 837,1	4 060,8	4 280,2	4 510,0
Finansiella intäkter	145,0	146,0	146,0	146,0
Finansiella kostnader	-11,5	-13,5	-16,4	-15,6
Resultat	217,7	98,7	124,5	162,7
Resultat exklusive exploatering	67,7	48,7	74,5	112,7

Verksamhetens nettokostnader 2009 per nämnd, tkr

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunstyrelsen	-278 720	194	-278 526
Förskolenämnden	-671 259	106 700	-564 559
Grundskolenämnden	-1 238 214	26 100	-1 212 114
Gymnasienämnden	-462 470	0	-462 470
Socialnämnden	-722 713	2 100	-720 613
Äldreomsorgsnämnden	-492 092	21 200	-470 892
Kultur- och fritidsnämnden	-177 966	8 900	-169 066
Samhällsbyggnadsnämnden	-179 596	13 200	-166 396
Miljönämnden	-14 569	1 940	-12 629
Revision	-2 698	0	-2 698
Överförmyndarnämnden	-3 736	0	-3 736
Summa nämnder	-4 244 034	180 334	-4 063 700
Reserverade medel	-26 361	0	-26 361
Finansförvaltning	12 512	0	12 512
Exploateringsverksamhet	0	50 000	50 000
Avskrivningar	-67 072	0	-67 072
Summa budget 2009	-4 324 955	230 334	-4 094 621

Verksamhetens nettokostnader 2008-2011 per nämnd, mnkr

netto mnkr	TOT	KS	FSN	GSN	GN	SN	ÄN	KFN	SBN	MN	Revis	Överf	Reserv	Finansf	Exploat	Avskrivn.
Budget 2008 (Kplan)	-3 752,8	-263,6	-534,0	-1 152,5	-432,8	-684,0	-442,7	-161,3	-152,6	-11,1	-2,1	-3,2	-10,8	5,2	150,0	-57,2
Tekn just, omprio m.m.	-103,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,8	7,3	-100,0	-9,9
Volymer	-71,0	-2,5	-9,3	-15,4	-13,5	-12,9	-13,6	-1,2	-2,3	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lokaler	-15,5	0,0	-1,2	-3,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-11,2	0,0	0,0	0,0
IT	-4,0	-4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Generell uppräknig	-122,8	-8,4	-19,6	-35,1	-13,2	-21,7	-14,6	-4,6	-5,2	-0,4	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Budgetanpassning	2,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Riktad förstärkning	-27,1	-2,0	-0,4	-6,0	-3,0	-2,0	0,0	-2,0	-6,2	-1,0	-0,5	-0,4	-3,6	0,0	0,0	0,0
Budget 2009 (avrund)	-4 094,6	-278,5	-564,6	-1 212,1	-462,5	-720,6	-470,9	-169,1	-166,4	-12,6	-2,7	-3,7	-26,4	12,5	50,0	-67,1
Tekn just, omprio m.m.	-8,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	-1,8	-5,2	0,0	-7,1
Volymer	-56,1	-2,5	-7,1	-10,7	-4,6	-12,8	-14,6	-1,2	-2,4	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lokaler	-15,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-15,1	0,0	0,0	0,0
IT	-4,0	-4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Generell uppräknig	-107,4	-7,2	-17,0	-30,8	-11,6	-18,8	-12,8	-4,2	-4,5	-0,4	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Plan 2010 (avrund.)	-4 285,3	-291,2	-588,6	-1 253,6	-478,7	-752,2	-498,3	-174,4	-168,3	-13,2	-2,8	-3,8	-43,3	7,3	50,0	-74,1
Tekn just, omprio m.m.	-13,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-2,4	-6,5	0,0	-4,2
Volymer	-48,2	-1,7	-6,7	-13,0	-1,4	-8,9	-13,9	-0,8	-1,6	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lokaler	-15,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-15,7	0,0	0,0	0,0
IT	-4,0	-4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Generell uppräknig	-111,4	-7,5	-17,6	-31,9	-11,9	-19,5	-13,5	-4,3	-4,7	-0,4	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Plan 2011 (avrund.)	-4 477,7	-304,5	-612,9	-1 298,5	-492,0	-780,6	-525,7	-179,6	-174,6	-13,7	-2,8	-3,9	-61,4	0,9	50,0	-78,3

Skatt, utjämning, statsbidrag 2008-2011, mnkr

Intäkt/kostnad	Kommunplan	Budget	Plan	Plan
	2008	2009	2010	2011
Allmän kommunalskatt	3 343	3 496	3 664	3 840
Prognos slutavräkning	13	0	0	0
S:a skatt	3 356	3 496	3 664	3 840
Inkomstutjämningsbidrag	317	383	457	537
Kostnadsutjämningsbidrag	125	187	190	192
Regleringsbidrag/-avgift	-41	-63	-88	-115
Avgift till LSS-utjämning	-39	-62	-63	-64
Kommunal fastighetsavgift	120	120	120	120
S:a utjämning och bidrag	481	565	617	670
S:a skatt, utjämning och bidrag	3 837	4 061	4 280	4 510

Mål och budget för kommunens nämnder

För varje nämnd redovisas i detta avsnitt nämndens ansvarsområde, mål, budget och ekonomiska förutsättningar i övrigt, särskilda uppdrag samt viss verksamhetsstatistik. Utöver dessa riktade direktiv och förutsättningar ges samtliga nämnder följande gemensam-

ma, generella uppdrag. Både de generella och de riktade uppdragen ska ses som insatser som särskilt ska uppmärksammas inom ramen för det ansvar nämnderna har.

Generella uppdrag

Samtliga nämnder ska under 2009:

1. Vidareutveckla miljöarbetet med inriktningen ett långsiktigt hållbart samhälle.
2. Ta fram kvalitetsdeklarationer som öppet redovisar vilka tjänster nämnden erbjuder kommunens invånare samt redovisa hur nöjda brukarna är med de tjänster nämnden levererar.
3. Intensifiera åtgärderna för att hålla nere lokalkostnader och utnyttja lokaler optimalt.
4. Öka kunskaperna om mångfaldsfrågor hos kommunens personal i enlighet med planen för mångfald och likvärdiga villkor.
5. Genomföra konkurrensprövning av kommunala verksamheter.
6. Kartlägga behov och utveckla insatser för att deltidsanställda som så önskar ska få möjlighet att arbeta heltid.

KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska organ med ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Ansvarsområde

Kommunstyrelsen är kommunens personalorgan, tillika löne- och pensionsmyndighet. Kommunstyrelsen leder arbetet med att samordna utformningen av övergripande mål och riktlinjer för styrningen av hela den kommunala verksamheten, bevakar att uppföljning sker till fullmäktige från samtliga nämnder om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret, har fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag som kommunen äger eller annars har intresse i.

Kommunstyrelsens uppdrag regleras i kommunallagen och i reglementet för kommunstyrelsen (HKF 9400). Kommunstyrelsens förvaltning ska stödja kommunstyrelsen i dess uppgift att svara för kommunens ledning, styrning och uppsikt. Arbetet genomförs i nära samarbete med kommunens övriga förvaltningar och bolag.

Kommunstyrelsens förvaltning ska stimulera övriga förvaltningar och verksamheter till att bedriva en så bra verksamhet som möjligt utifrån de politiska mål som fastställts av kommunfullmäktige, samordna förvaltningarnas arbete i frågor av kommungemensamt intresse och stödja dem i deras arbete att erbjuda kommunens invånare en så god service som möjligt utifrån givna resurser. Förvaltningen ska inspirera till långsiktig utveckling.

Förvaltningen ska också utifrån politiska uppdrag främja en god samhällsutveckling och ett gott samhällsbyggande i Huddinge. Kommunen har en viktig roll såsom den näst största i Stockholms län att främja en god tillväxt i Stockholm/Mälarenregionen. Utvecklingen i Huddinge ska präglas av ansvarstagande inför miljö och natur samt kulturell historia och främja en fortsatt näringslivs- och högskoleutveckling

liksom ett fortsatt bostadsbyggande. Arbetet ska ske utifrån kommunens vision om delaktighet och främja kommunens profil som kunskapskommun. Utvecklingen ska också främja ett mångfaldsperspektiv.

Mål

Kommunstyrelsen ska utifrån kommunfullmäktiges övergripande målbild, inom givna ekonomiska ramar och inom sitt ansvarsområde, utarbeta tydliga mål och åtaganden i sin verksamhetsplan för 2009.

Ekonomiska förutsättningar

Budgetramen innehåller tillskott av resurser till verksamheten och är beräknad med hänsyn till bedömda volymförändringar och kostnadsökningar till följd av höjda löner, hyror och övriga priser samt för kommungemensamma IT-investeringar. Kommunstyrelsen har därutöver fått en riktad förstärkning för att genomföra Europaparlamentsvalet 2009 (1 mnkr) och för arbetet med ökad tillgänglighet för funktionshindrade till offentliga lokaler och allmänna platser (1 mnkr). Kommunstyrelsen har också fått en budgetanpassning med 2 mnkr till följd av nytt telefoniavtal. Kommunstyrelsen ska utifrån sin ram ta ett självständigt ansvar för ekonomin, vilket understryks i ekonomistyrningsprinciperna. Kommunstyrelsens fortsatta budgetarbete ska således bygga på den faktiska behovs- och kostnadsutvecklingen som nämnden själv beräknar, och de prioriteringar nämnden själv vill göra, för att utifrån fullmäktiges beslut om mål och budget bedriva en bra och effektiv verksamhet och ha en ekonomi i balans. Kommunstyrelsen ska ha en långsiktighet i sina prioriteringar och i grunden se över befintlig verksamhet samtidigt som nödvändig utveckling måste beaktas.

Riktade uppdrag

Kommunstyrelsen ska under 2009:

1. I samverkan med miljönämnden samt övriga nämnder och styrelser utveckla ett kommunövergripande hållbarhetsdokument och medverka i arbetet - Hållbar utveckling i kommuner, landsting och regioner.
2. Stärka kommunens näringslivsprofil genom samordnad service till företag (företagslots).
3. I samråd med miljönämnden utarbeta en strategi för att fasa ut kommunens användning av fossila bränslen (el, värme, transporter).
4. Vid samtliga upphandlingar som görs av kommunen ställa tydliga miljökrav som i samverkan med miljönämnden följs upp.
5. Ta fram en modell för att analysera de långsiktiga kommunalekonomiska konsekvenserna vid nyexploatering.
6. Ta fram ett program för miljöanpassat byggande samt miljöprofilera byggprojekt med avseende på energieffektiva lösningar, miljöanpassat byggmaterial och hållbara lösningar för transporter.
7. Ta fram en förstudie avseende behov, placering och kostnad för uppsättning av stolpar för anslutning och uppladdning av elhybridfordon.
8. Öka tillgängligheten för funktionshindrade till offentliga lokaler och allmänna platser.
9. I samarbete med äldreomsorgsnämnden utveckla attraktiva mellanboendeformer för äldre.
10. I samverkan med gymnasienämnden ta fram ett resursfördelningssystem för interkommunala kostnader/intäkter.

Budget 2009, plan 2010-2011 för Kommunstyrelsen

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-263 836	194	-263 642
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-2 531	0	-2 531
Lokaler	0	0	0
IT	-4 000	0	-4 000
Generell uppräknig	-8 353	0	-8 353
Budgetanpassning	2 000	0	2 000
Riktad förstärkning	-2 000	0	-2 000
Budget 2009	-278 720	194	-278 526
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	1 000	0	1 000
Volymer	-2 521	0	-2 521
Lokaler	0	0	0
IT	-4 000	0	-4 000
Generell uppräknig	-7 199	0	-7 199
Plan 2010	-291 440	194	-291 246
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-1 747	0	-1 747
Lokaler	0	0	0
IT	-4 000	0	-4 000
Generell uppräknig	-7 531	0	-7 531
Plan 2011	-304 718	194	-304 524

Förklaringar till budget 2009

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.

Tkr

Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar	0,96%	-2 531
Lokaler:			0
IT:	Gemensam IT-infrastruktur		-4 000
Generell uppräknig:	Generell uppräknig		-8 353
Budgetanpassning	Budgetanpassning till följd av nytt telefoniavtal		2 000
Riktad förstärkning	Europaparlamentsval 2009		-1 000
	Ökad tillgänglighet för funktionshindrade till offentliga lokaler och allmänna platser		-1 000

Förklaringar till plan 2010

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	Europaparlamentsval 2009		1 000
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar	0,91%	-2 521
Lokaler:			0
IT:	Gemensam IT-infrastruktur		-4 000
Generell uppräknig:	Generell uppräknig		-7 199

Förklaringar till plan 2011

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.			
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar	0,60%	-1 747
Lokaler:			0
IT:	Gemensam IT-infrastruktur		-4 000
Generell uppräknig:	Generell uppräknig		-7 531

FÖRSKOLENÄMNDEN

Alla barn och ungdomar i Huddinge ska ges goda möjligheter till kunskap, lärande och utveckling. Verksamheten ska vara väl anpassad till dagens och morgondagens samhälle.

Oavsett inriktning ska vi arbeta för att våra barn och ungdomar ska få en självklar plats i det kunskaps-samhälle som växer fram. Den enskilda individens förutsättningar, behov och önskemål ska styra.

Förskolenämnden ska samverka med andra nämnder och myndigheter inom och utom kommunen i syfte att uppnå en effektiv och rationell verksamhet.

Samverkan med grundskolenämnden och gymnasie-nämnden är prioriterad för att uppnå en gemensam syn på kunskap, utveckling och lärande.

Ansvarsområde

Förskolenämnden skall ansvara för förskoleverksamheten i form av förskola, familjedaghem och kompletterande förskoleverksamhet (öppen förskola). Nämndens uppdrag innefattar alla uppgifter som enligt skollagen eller annan författning inom angivna verksamheter ankommer på kommunen. Förskolenämnden fullgör även kommunens uppgifter när det gäller bidrag till verksamhetsanknutna frivilligorganisationer.

Mål

Nämnden ska utifrån kommunfullmäktiges övergripande målbild, inom givna ekonomiska ramar och

inom sitt ansvarsområde, utarbeta tydliga mål och åtaganden i sin verksamhetsplan för 2009.

Ekonomiska förutsättningar

Budgetramen innehåller tillskott av resurser till verksamheten och är beräknad med hänsyn till bedömda volymförändringar och kostnadsökningar till följd av höjda löner, hyror och övriga priser. Nämnden har därutöver fått en riktad förstärkning för elevstödet när barn med behov av särskilt stöd i förskolan ökar. Detaljer kring hur budgetramen har räknats fram kan utläsas av siffermaterialet som följer.

Nämnden ska utifrån sin ram ta ett självständigt ansvar för ekonomin, vilket understryks i ekonomistyrningsprinciperna. Nämndens fortsatta budgetarbete ska således bygga på den faktiska behovs- och kostnadsutvecklingen som nämnden själv beräknar, och de prioriteringar nämnden själv vill göra, för att utifrån fullmäktiges beslut om mål och budget bedriva en bra och effektiv verksamhet och ha en ekonomi i balans. Nämnden ska ha en långsiktighet i sina prioriteringar och i grunden se över befintlig verksamhet samtidigt som nödvändig utveckling måste beaktas.

Riktade uppdrag

Förskolenämnden ska under 2009:

1. Utveckla pedagogiska metoder som bidrar till en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling.
2. Skapa organisation och struktur för karriärvägar i förskolan.
3. Öka andelen förskollärare och pedagoger samt vidareutbilda barnskötare.
4. Stimulera samverkan mellan förskolor, såväl kommunala som fristående.
5. Vidareutveckla förskolans lek- och lärmiljöer.

Budget 2009, plan 2010-2011 för förskolenämnden

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-640 705	106 700	-534 005
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-9 348	0	-9 348
Lokaler	-1 200	0	-1 200
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-19 606	0	-19 606
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	-400	0	-400
Budget 2009	-671 259	106 700	-564 559
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-7 056	0	-7 056
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-16 998	0	-16 998
Plan 2010	-695 313	106 700	-588 613
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-6 699	0	-6 699
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-17 592	0	-17 592
Plan 2011	-719 605	106 700	-612 905

Förklaringar till budget 2009

	Tkr
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0
Volymer:	
Fler barn pga befolkningsförändringar (114 platser)	-9 348
Lokaler:	
Ökade lokalkostnader	-1 200
IT:	0
Generell uppräknig:	
Generell uppräknig	-19 606
Riktad förstärkning:	
Uppräknig för elevstöd i förskolan	-400

Förklaringar till plan 2010

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0
Volymer:	
Fler barn pga befolkningsförändringar (84 platser)	-7 056
Lokaler:	
IT:	0
Generell uppräknig:	
Generell uppräknig	-16 998

Förklaringar till plan 2011

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0
Volymer:	
Fler barn pga befolkningsförändringar (77 platser)	-6 699
Lokaler:	
IT:	0
Generell uppräknig:	
Generell uppräknig	-17 592

	Kommunplan 2008	Budget 2009	Plan 2010	Plan 2011
Volymer				
Förskola - barn inskrivna	6 000	6 114	6 198	6 285

GRUNDSKOLENÄMNDEN

Alla barn och ungdomar i Huddinge ska ges goda möjligheter till kunskap, lärande och utveckling. Verksamheten ska vara väl anpassad till dagens och morgondagens samhälle.

Oavsett inriktning ska vi arbeta för att våra barn och ungdomar ska få en självklar plats i det kunskaps-samhälle som växer fram. Den enskilda individens förutsättningar, behov och önskemål ska styra.

Grundskolenämnden ska samverka med andra nämnder och myndigheter inom och utom kommunen i syfte att uppnå en effektiv och rationell verksamhet. Samverkan med förskolenämnden och gymnasienämnden är prioriterad för att uppnå en gemensam syn på kunskap, utveckling och lärande. Nämnden ska också samverka med socialnämnden samt kultur- och fritidsnämnden i syfte att effektivisera det förebyggande arbetet med barn och ungdom.

Ansvarsområde

Grundskolenämnden skall - med undantag för den utbildning som gymnasienämnden och socialnämnden skall ansvara för - utgöra styrelse för det offentliga skolväsendet i Huddinge kommun. Nämndens uppdrag innefattar alla uppgifter som enligt skollagen eller annan författning inom utbildningsområdet ankommer på kommunen. Dessutom skall nämnden på kommunens vägnar handha pedagogisk verksamhet i form av utbildning i förskoleklassen samt skolbarnomsorgen.

Grundskolenämnden fullgör även kommunens uppgifter inom följande områden:

- a) bidrag till verksamhetsanknutna frivilligorganisationer, samt
- b) förvaltning av Stiftelsen Skolstyrelsens samfund.

Grundskolenämnden skall vara anställningsmyndighet både för den egna nämndens personal liksom för förskolenämndens och för gymnasienämndens personal.

Mål

Nämnden ska utifrån kommunfullmäktiges övergripande målbild, inom givna ekonomiska ramar och inom sitt ansvarsområde, utarbeta tydliga mål och åtaganden i sin verksamhetsplan för 2009.

Ekonomiska förutsättningar

Budgetramen innehåller tillskott av resurser till verksamheten och är beräknad med hänsyn till bedömda volymförändringar och kostnadsökningar till följd av höjda löner, hyror och övriga priser. Nämnden har därutöver fått en riktad förstärkning när antalet elever med svenska som andra språk och med modersmålsundervisning ökar. Detaljer kring hur budgetramen har räknats fram kan utläsas av siffermaterialet som följer.

Nämnden ska utifrån sin ram ta ett självständigt ansvar för ekonomin, vilket understryks i ekonomistyrningsprinciperna. Nämndens fortsatta budgetarbete ska således bygga på den faktiska behovs- och kostnadsutvecklingen som nämnden själv beräknar, och de prioriteringar nämnden själv vill göra, för att utifrån fullmäktiges beslut om mål och budget bedriva en bra och effektiv verksamhet och ha en ekonomi i balans. Nämnden ska ha en långsiktighet i sina prioriteringar och i grunden se över befintlig verksamhet samtidigt som nödvändig utveckling måste beaktas.

Riktade uppdrag

Grundskolenämnden ska under 2009:

1. I samverkan med gymnasienämnden förbättra elevens övergång mellan grundskolan och gymnasieskolan.
2. Utveckla stödinsatser för elever som inte beräknas uppnå kursmålen.
3. Söka pedagogiska metoder för att motverka de skilda studieresultaten mellan pojkar och flickor
4. Utveckla skolbiblioteken i syfte att stödja en bättre kunskapsinhämtning och stimulera till ett ökat läsande.
5. Tillsammans med socialnämnden och landstinget arbeta för att förebygga oönskade graviditeter och sexuellt överförbara sjukdomar bland tonåringar och unga vuxna.

Budget 2009, plan 2010-2011 för grundskolenämnden

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-1 178 571	26 100	-1 152 471
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-15 442	0	-15 442
Lokaler	-3 100	0	-3 100
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-35 102	0	-35 102
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	-6 000	0	-6 000
Budget 2009	-1 238 214	26 100	-1 212 114
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-10 704	0	-10 704
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-30 808	0	-30 808
Plan 2010	-1 279 726	26 100	-1 253 626
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-12 989	0	-12 989
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-31 889	0	-31 889
Plan 2011	-1 324 604	26 100	-1 298 504

Grundskola	-1 127 149	25 800	-1 101 349
Särskola	-70 596	300	-70 296
Nämnd ledning	-40 470	0	-40 470
Plan 2009	-1 238 214	26 100	-1 212 114

Volymer	Kommunplan/ Mål och Budget	Budget		Plan
	2008	2009	Plan 2010	2011
Grundskola - elever	12 480	12 562	12 706	12 899
Särskola - elever	163	179	181	183
Skolbarnomsorg - elever	4 340	4 547	4 717	4 813

Grundskolenämnden – nämnd och ledning

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-38 943	0	-38 943
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-374	0	-374
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-1 153	0	-1 153
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	0	0	0
Budget 2009	-40 470	0	-40 470
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-366	0	-366
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-1 007	0	-1 007
Plan 2010	-41 843	0	-41 843
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-251	0	-251
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-1 038	0	-1 038
Plan 2011	-43 133	0	-43 133

Förklaringar till plan 2009

		Tkr
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 0,96%	-374
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-1 153

Förklaringar till plan 2010

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 0,91%	-366
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-1 007

Förklaringar till plan 2011

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 0,60%	-251
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-1 038

Grundskola, förskoleklass, skolbarnomsorg

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-1 075 234	25 800	-1 049 434
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-10 877	0	-10 877
Lokaler	-3 100	0	-3 100
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-31 938	0	-31 938
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	-6 000	0	-6 000
Budget 2009	-1 127 149	25 800	-1 101 349
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-9 872	0	-9 872
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-28 048	0	-28 048
Plan 2010	-1 165 069	25 800	-1 139 269
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-12 273	0	-12 273
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-29 043	0	-29 043
Plan 2011	-1 206 384	25 800	-1 180 584

Förklaringar till plan 2009

		Tkr
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Fler elever i grundskola pga befolkningsförändringar (170 elever)	-7 574
	Fler elever i skolbarnomsorg pga befolkningsförändringar (212 elever)	-3 303
Lokaler:	Ökade lokalkostnader	-3 100
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-31 938
Riktad förstärkning:	Fler elever med svenska som andra språk och modersmålsundervisning	-6 000

Förklaringar till plan 2010

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Fler elever i grundskola pga befolkningsförändringar (163 elever)	-6 941
	Fler elever i skolbarnomsorg pga befolkningsförändringar (183 elever)	-2 931
Lokaler:		
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-28 048

Förklaringar till plan 2011

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Fler elever i grundskola pga befolkningsförändringar (199 elever)	-10 563
	Fler elever i skolbarnomsorg pga befolkningsförändringar (104 elever)	-1 710
Lokaler:		
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-29 043

Särskola

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-64 394	300	-64 094
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-4 191	0	-4 191
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	-2 011	0	-2 011
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	0	0	0
Budget 2009	-70 596	300	-70 296
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-465	0	-465
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	-1 753	0	-1 753
Plan 2010	-72 814	300	-72 514
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-465	0	-465
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	-1 808	0	-1 808
Plan 2011	-75 087	300	-74 787

Förklaringar till plan 2009		Tkr
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Fler elever särskola (16 elever)	-3 722
	Fler elever särskolefritids (4 elever)	-469
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknning:	Generell uppräknning	-2 011
Förklaringar till plan 2010		
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Fler elever (2 elever)	-465
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknning:	Generell uppräknning	-1 753
Förklaringar till plan 2011		
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Fler elever (2 elever)	-465
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknning:	Generell uppräknning	-1 808

GYMNASIENÄMNDEN

Alla ungdomar och vuxenstuderande i Huddinge ska ges goda möjligheter till kunskap och bildning. Verksamheten ska vara väl anpassad till dagens och morgondagens samhälle. Oavsett inriktning ska vi arbeta för att våra ungdomar och vuxenstuderande ska få en självklar plats i det kunskapssamhälle som växer fram. Den enskilda individens förutsättningar, behov och önskemål ska styra.

Gymnasienämnden ska samverka med andra nämnder och myndigheter inom och utom kommunen i syfte att uppnå en effektiv och rationell verksamhet. Samverkan med förskolenämnden och grundskolenämnden är prioriterad för att uppnå en gemensam syn på kunskap, utveckling och lärande. Nämnden ska också samverka med socialnämnden samt kultur- och fritidsnämnden i syfte att effektivisera det förebyggande arbetet med barn och ungdom.

Ansvarsområde

Gymnasienämnden skall utgöra styrelse för det offentliga skolväsendet i Huddinge kommun när det gäller gymnasieskolan. Vidare skall gymnasienämnden utgöra styrelse för det offentliga skolväsendet för vuxna i Huddinge kommun, d.v.s. för kommunal vuxenutbildning (komvux), vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särvox) och svenskundervisning för invandrare (sfi). Nämndens uppdrag vad gäller gymnasieskolan, komvux, särvox och sfi innefattar alla uppgifter som enligt skollagen eller annan författning inom utbildningsområdet ankommer på kommunen i dessa delar.

Vad som sägs i första stycket gäller med undantag för den utbildning som socialnämnden skall ansvara för.

Gymnasienämnden är huvudman för Huddinge kommuns uppdragsutbildning enligt lagen (1991:1109) om uppdragsutbildning i vissa fall.

Mål

Nämnden ska utifrån kommunfullmäktiges övergripande målbild, inom givna ekonomiska ramar och inom sitt ansvarsområde, utarbeta tydliga mål och åtaganden i sin verksamhetsplan för 2009.

Ekonomiska förutsättningar

Budgetramen innehåller tillskott av resurser till verksamheten och är beräknad med hänsyn till bedömda volymförändringar och kostnadsökningar till följd av höjda löner, hyror och övriga priser. Nämnden har därutöver fått en riktad förstärkning för att justera resurstilldelningens effekter av elevernas förändrade sökmönster. Detaljer kring hur budgetramen har räknats fram kan utläsas av siffermaterialet som följer.

Nämnden ska utifrån sin ram ta ett självständigt ansvar för ekonomin, vilket understryks i ekonomistyrningsprinciperna. Nämndens fortsatta budgetarbete ska således bygga på den faktiska behovs- och kostnadsutvecklingen som nämnden själv beräknar, och de prioriteringar nämnden själv vill göra, för att utifrån fullmäktiges beslut om mål och budget bedriva en bra och effektiv verksamhet och ha en ekonomi i balans. Nämnden ska ha en långsiktighet i sina prioriteringar och i grunden se över befintlig verksamhet samtidigt som nödvändig utveckling måste beaktas.

Riktade uppdrag

Gymnasienämnden ska under 2009:

1. Förbättra elevernas studieresultat i gymnasieskolan, vuxenutbildningen och SFI-utbildningen.
2. Utveckla stödinsatser för elever som inte beräknas uppnå kursmålen.
3. I samverkan med grundskolenämnden förbättra elevens övergång mellan grundskolan och gymnasieskolan.
4. I samverkan med det lokala näringslivet utveckla nya gymnasieutbildningar, lärlingsutbildningar och kvalificerade yrkesutbildningar.

Budget 2009, plan 2010-2011 för gymnasienämnden

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-432 823	0	-432 823
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-13 459	0	-13 459
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-13 188	0	-13 188
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	-3 000	0	-3 000
Budget 2009	-462 470	0	-462 470
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-4 631	0	-4 631
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-11 575	0	-11 575
Plan 2010	-478 676	0	-478 676
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-1 382	0	-1 382
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-11 896	0	-11 896
Plan 2011	-491 954	0	-491 954

Ungdomsgymnasium	-365 444	0	-365 444
Vuxenutbildning	-57 633	0	-57 633
Gymnasiesärskola	-28 645	0	-28 645
Nämnd ledning	-10 748	0	-10 748
Budget 2009	-462 470	0	-462 470

Volymer	Kommunplan 2008	Budget 2009	Plan 2010	Plan 2011
Ungdomsgymnasiet - elever	4 057	4 103	4 105	4 098
Gymnasiesärskola - elever	82	82	82	82

Gymnasienämnden – nämnd och ledning

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-10 340	0	-10 340
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-99	0	-99
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	-308	0	-308
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	0	0	0
Budget 2009	-10 748	0	-10 748
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-97	0	-97
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	-269	0	-269
Plan 2010	-11 114	0	-11 114
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-67	0	-67
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	-277	0	-277
Plan 2011	-11 458	0	-11 458

Förklaringar till plan 2009

		Tkr
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 0,96%	-99
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknning:	Generell uppräknning	-308

Förklaringar till plan 2010

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 0,91%	-97
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknning:	Generell uppräknning	-269

Förklaringar till plan 2011

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 0,60%	-67
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknning:	Generell uppräknning	-277

Ungdomsgymnasiet

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-342 835	0	-342 835
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-9 206	0	-9 206
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-10 403	0	-10 403
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	-3 000	0	-3 000
Budget 2009	-365 444	0	-365 444
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-2 974	0	-2 974
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-9 130	0	-9 130
Plan 2010	-377 548	0	-377 548
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-77	0	-77
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-9 358	0	-9 358
Plan 2011	-386 983	0	-386 983

Förklaringar till plan 2009

	Tkr
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0
Volymer: Fler elever (123)	-9 206
Lokaler:	0
IT:	0
Generell uppräknig: Generell uppräknig	-10 403
Riktad förstärkning: Justering av modell för resurstilldelning för ungdomsgymnasiet	-3 000

Förklaringar till plan 2010

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0
Volymer: Fler elever (39)	-2 974
Lokaler:	0
IT:	0
Generell uppräknig: Generell uppräknig	-9 130

Förklaringar till plan 2011

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0
Volymer: Färre elever (1)	-77
Lokaler:	0
IT:	0
Generell uppräknig: Generell uppräknig	-9 358

Vuxenutbildning

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-54 924	0	-54 924
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-1 055	0	-1 055
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-1 654	0	-1 654
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	0	0	0
Budget 2009	-57 633	0	-57 633
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-1 043	0	-1 043
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-1 454	0	-1 454
Plan 2010	-60 130	0	-60 130
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-722	0	-722
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-1 508	0	-1 508
Plan 2011	-62 360	0	-62 360

Förklaringar till budget 2009

		Tkr
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 1,92%	-1 055
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-1 654

Förklaringar till plan 2010

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 1,81%	-1 043
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-1 454

Förklaringar till plan 2011

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 1,20%	-722
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-1 508

Gymnasiesärskola, särvox

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-24 724	0	-24 724
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-3 099	0	-3 099
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-822	0	-822
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	0	0	0
Budget 2009	-28 645	0	-28 645
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-517	0	-517
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-723	0	-723
Plan 2010	-29 884	0	-29 884
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-517	0	-517
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-753	0	-753
Plan 2011	-31 154	0	-31 154

Förklaringar till budget 2009		Tkr
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Fler elever (12)	-3 099
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-822
Förklaringar till plan 2010		
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Fler elever (2)	-517
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-723
Förklaringar till plan 2011		
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Fler elever (2)	-517
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-753

SOCIALNÄMNDEN

Socialnämnden ansvarar för att inom Huddinge kommun tillhandahålla omsorg och service, upplysningar, råd och stöd, ekonomisk hjälp och annat bistånd till familjer och enskilda som behöver det. Socialnämnden strävar efter att genom flexibla lösningar stärka den enskildes resurser att leva ett självständigt liv. Insatserna ska vara av god kvalitet och utformas utifrån individen förutsättningar och med respekt för självbestämmande och integritet.

I socialnämndens ansvar ingår att informera om socialtjänsten i kommunen och genom uppsökande verksamhet och på annat sätt främja förutsättningar för goda levnadsförhållanden.

Socialnämnden är kommunens arbetslöshetsnämnd och ansvarig för de insatser för arbetslösa som kommunen erbjuder i samverkan med arbetsförmedlingen.

Socialnämnden har också till uppgift att utifrån sitt ansvarsområde göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen, medverka i samhällsplaneringen och i samarbete med andra förvaltningar, samhällsorgan, organisationer, föreningar och enskilda arbeta för att främja goda miljöer.

Samverkan med förskole- och grundskolenämnden, gymnasienämnden och kultur- och fritidsnämnden är prioriterad i syfte att effektivisera det förebyggande arbetet med barn och ungdom.

Ansvarsområde

Socialnämnden är den nämnd som ska fullgöra Huddinge kommuns uppgifter inom socialtjänsten med undantag för äldreomsorgen. Ansvaret omfattar fem verksamhetsområden:

Vård- och behandling inklusive socialpsykiatri

Stöd och bistånd till familjer och enskilde i livsföringen om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt, förebyggande arbete och vid behov stöd, vård och behandling till barn och ungdomar, vård- och behandlingsstöd till missbrukare, familjerättsliga frågor samt familjerådgivning. Stöd till personer med långvarigt psykiskt funktionshinder.

Handikappomsorg

Insatser till personer som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade eller personer med funktionshinder yngre än 65 år som får stöd av socialtjänstlagen samt i vissa fall även hälso- och sjukvårdslagen inklusive frågor som rör kommunens betalningsansvar. Handläggning av riksfärdtjänst för personer under 65 år.

Arbetsmarknadsåtgärder och ekonomiskt bistånd

Samordningsansvar för kommunens insatser för arbetslösa, beställarnämnd vad gäller arbetsmarknadsrelaterad utbildning.

Arbetsmarknadsåtgärder såsom vägledning och coaching, arbetsträning och praktikplaceringar i nära samverkan med arbetsförmedlingen. Introduktionsprogram för nyanlända flyktingar och andra invandra-re med fokus på egenförsörjning samt handläggning av introduktionsersättningen.

Ekonomiskt bistånd (försörjningsstöd) till enskilda och familjer.

Kommungemensamma frågor

Serveringstillstånd och tillsyn enligt alkohollagen och lotterilagen, tillsyn över handel med tobaksvaror, tillstånd för visst automatspel, föreningsbidrag till verksamhetsanknutna frivilligorganisationer, handläggning av medicinska och sociala bostadsförturer, yttranden över ansökningar enligt lagen om allmän kameraövervakning.

Mål

Nämnden ska utifrån kommunfullmäktiges övergripande målbild, inom givna ekonomiska ramar och inom sitt ansvarsområde, utarbeta tydliga mål och åtaganden i sin verksamhetsplan för 2009.

Ekonomiska förutsättningar

Budgetramen innehåller tillskott av resurser till verksamheten och är beräknad med hänsyn till bedömda

volymförändringar och kostnadsökningar till följd av höjda löner, hyror och övriga priser. Nämnden har därutöver fått en riktad förstärkning för att fortsätta det påbörjade arbetet med att införa behandlingsgaranti i missbruksvården, samt för att möta de ökade behoven av olika insatser för funktionshindrade, både avseende placeringar och sysselsättning. Detaljer kring hur budgetramen har räknats fram kan utläsas av siffermaterialet som följer.

Nämnden ska utifrån sin ram ta ett självständigt ansvar för ekonomin, vilket understryks i ekonomistyrningsprinciperna. Nämndens fortsatta budgetarbete ska således bygga på den faktiska behovs- och kostnadsutvecklingen som nämnden själv beräknar, och de prioriteringar nämnden själv vill göra, för att utifrån fullmäktiges beslut om mål och budget bedriva en bra och effektiv verksamhet och ha en ekonomi i balans. Nämnden ska ha en långsiktighet i sina prioriteringar och i grunden se över befintlig verksamhet samtidigt som nödvändig utveckling måste beaktas.

Riktade uppdrag

Socialnämnden ska under 2009:

1. Utöka antalet platser i gruppboenden för psykiskt funktionshindrade.	3. Inventera olika metoder och insatser som kan riktas till män som utövar våld i nära relationer.
2. Tillsammans med skolhälsovården och landstinget arbeta för att förebygga oönskade graviditeter och sexuellt överförbara sjukdomar bland tonåringar och unga vuxna.	4. Utveckla ytterligare insatser för arbetslösa utifrån individuella behov i syfte att insatsen alltid ska leda till arbete.

Budget 2009, plan 2010-2011 för socialnämnden

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-686 130	2 100	-684 030
Tekniska justeringar, omprioriteringar			
m.m.	0	0	0
Volymer	-12 933	0	-12 933
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-21 650	0	-21 650
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	-2 000	0	-2 000
Budget 2009	-722 713	2 100	-720 613
Tekniska justeringar, omprioriteringar			
m.m.	0	0	0
Volymer	-12 847	0	-12 847
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-18 751	0	-18 751
Plan 2010	-754 311	2 100	-752 211
Tekniska justeringar, omprioriteringar			
m.m.	0	0	0
Volymer	-8 892	0	-8 892
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-19 456	0	-19 456
Plan 2011	-782 659	2 100	-780 559
<hr/>			
Vård och behandling	-225 286	0	-225 286
Ekonomiskt bistånd	-110 615	0	-110 615
Handikappomsorg	-290 662	1 500	-289 162
Psykiatri	-50 516	600	-49 916
Arbetsmarknadsåtgärder	-23 914	0	-23 914
Nämnd ledning	-21 720	0	-21 720
Budget 2009	-722 713	2 100	-720 613

Socialnämnden – nämnd och ledning

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-20 867	0	-20 867
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-200	0	-200
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-652	0	-652
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	0	0	0
Budget 2009	-21 720	0	-21 720
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-197	0	-197
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-559	0	-559
Plan 2010	-22 475	0	-22 475
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-135	0	-135
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-576	0	-576
Plan 2011	-23 186	0	-23 186

Förklaringar till budget 2009			Tkr
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.			0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar	0,96%	-200
Lokaler:			0
IT:			0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig		-652
Förklaringar till plan 2010			
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.			0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar	0,91%	-197
Lokaler:			0
IT:			0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig		-559
Förklaringar till plan 2011			
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.			0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar	0,60%	-135
Lokaler:			0
IT:			0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig		-576

Vård och behandling IFO

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-213 450	0	-213 450
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-4 098	0	-4 098
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	-6 738	0	-6 738
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	-1 000	0	-1 000
Budget 2009	-225 286	0	-225 286
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-4 078	0	-4 078
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	-5 847	0	-5 847
Plan 2010	-235 211	0	-235 211
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-2 823	0	-2 823
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	-6 068	0	-6 068
Plan 2011	-244 101	0	-244 101

Förklaringar till budget 2009

		Tkr
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 1,92%	-4 098
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknning:	Generell uppräknning	-6 738
Riktad förstärkning:	Behandlingsgaranti i missbruksvården	-1 000

Förklaringar till plan 2010

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 1,81%	-4 078
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknning:	Generell uppräknning	-5 847

Förklaringar till plan 2011

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 1,20%	-2 823
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknning:	Generell uppräknning	-6 068

Ekonomiskt bistånd

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-105 271	0	-105 271
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-2 021	0	-2 021
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-3 323	0	-3 323
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	0	0	0
Budget 2009	-110 615	0	-110 615
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-2 002	0	-2 002
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-2 871	0	-2 871
Plan 2010	-115 488	0	-115 488
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-1 386	0	-1 386
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-2 979	0	-2 979
Plan 2011	-119 853	0	-119 853

Förklaringar till budget 2009			Tkr
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.			0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar	1,92%	-2 021
Lokaler:			0
IT:			0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig		-3 323
Förklaringar till plan 2010			
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.			0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar	1,81%	-2 002
Lokaler:			0
IT:			0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig		-2 871
Förklaringar till plan 2011			
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.			0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar	1,20%	-1 386
Lokaler:			0
IT:			0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig		-2 979

Arbetsmarknadsåtgärder

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-22 759	0	-22 759
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-437	0	-437
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	-718	0	-718
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	0	0	0
Budget 2009	-23 914	0	-23 914
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-433	0	-433
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	-621	0	-621
Plan 2010	-24 968	0	-24 968
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-300	0	-300
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	-644	0	-644
Plan 2011	-25 912	0	-25 912

Förklaringar till budget 2009

		Tkr
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 1,92%	-437
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknning:	Generell uppräknning	-718

Förklaringar till plan 2010

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 1,81%	-433
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknning:	Generell uppräknning	-621

Förklaringar till plan 2011

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 1,20%	-300
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknning:	Generell uppräknning	-644

Handikappomsorg

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-275 696	1 500	-274 196
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-5 265	0	-5 265
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-8 702	0	-8 702
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	-1 000	0	-1 000
Budget 2009	-290 662	1 500	-289 162
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-5 234	0	-5 234
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-7 543	0	-7 543
Plan 2010	-303 439	1 500	-301 939
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-3 623	0	-3 623
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-7 828	0	-7 828
Plan 2011	-314 890	1 500	-313 390

Förklaringar till budget 2009			Tkr
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.			0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar	1,92%	-5 265
Lokaler:			0
IT:			0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig		-8 702
Riktad förstärkning:	Handikappomsorg		-1 000
Förklaringar till plan 2010			
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.			0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar	1,81%	-5 234
Lokaler:			0
IT:			0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig		-7 543
Förklaringar till plan 2011			
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.			0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar	1,20%	-3 623
Lokaler:			0
IT:			0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig		-7 828

Socialpsykiatri

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-48 087	600	-47 487
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-912	0	-912
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-1 518	0	-1 518
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	0	0	0
Budget 2009	-50 516	600	-49 916
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-903	0	-903
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-1 311	0	-1 311
Plan 2010	-52 731	600	-52 131
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-626	0	-626
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-1 360	0	-1 360
Plan 2011	-54 716	600	-54 116

Förklaringar till budget 2009

		Tkr
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 1,92%	-912
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-1 518

Förklaringar till plan 2010

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 1,81%	-903
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-1 311

Förklaringar till plan 2011

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 1,20%	-626
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-1 360

ÄLDREOMSORGSNÄMNDEN

För de äldre som behöver service, omsorg och vård ska det finnas äldreomsorg av god kvalitet. De äldre ska kunna känna trygghet i att omsorg finns när den behövs och de ska garanteras en god och säker vård och omsorg. Äldreomsorgen ska präglas av respekt för de äldres integritet och värdighet – våra invånare ska kunna åldras med bibehållet oberoende.

Insatserna ska, utifrån den äldres individuella behov, utformas så att de förebygger sjukdom och stödjer den äldres hälsa och välbefinnande. Målet är att våra äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin egen vardag. De äldres möjligheter att direkt påverka vårdens innehåll skall stärkas. Äldreomsorgsnämnden ska samverka med andra nämnder och myndigheter inom och utom kommunen i syfte att uppnå en effektiv och rationell verksamhet.

Ansvarsområde

Äldreomsorgsnämnden skall inom Huddinge kommun svara för följande uppgifter rörande äldre människor samt för personer, som - utan att tillhöra gruppen äldre människor – har behov av stöd och hjälp och där behovet har sin grund i att personen i fråga drabbats av en s.k. åldersrelaterad sjukdom:

a) omsorger enligt socialtjänstlagen (2001:453) med undantag för försörjningsstöd samt insatser för missbrukare (5 kap. 9 § socialtjänstlagen),

b) ledningen av den hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) som åvilar kommunen, samt

c) färdtjänst enligt lagen (1997:736) om färdtjänst och lagen (1997:735) om riksfärdtjänst.

Äldreomsorgsnämnden ansvarar på beställning av socialnämnden för tillhandahållandet av hemtjänst för personer som tillhör socialnämndens ansvarsområde.

Äldreomsorgsnämnden skall också svara för följande uppgifter:

a) kost- och dietfrågor för hela kommunen,

b) bidrag till verksamhetsanknutna frivilligorganisationer,

c) förvaltningen av Stiftelsen Lars Larssons fond, Stiftelsen Klara Hults fond och Stiftelsen Elin Maria Rataplans fond, samt

d) frågor enligt lagen (1990:1404) om kommunernas betalningsansvar för hälso- och sjukvård såvitt rör betalningsansvaret för personer tillhörande den krets som anges i 1 §.

Mål

Nämnden ska utifrån kommunfullmäktiges övergripande målbild, inom givna ekonomiska ramar och inom sitt ansvarsområde, utarbeta tydliga mål och åtaganden i sin verksamhetsplan för 2009.

Ekonomiska förutsättningar

Budgetramen innehåller tillskott av resurser till verksamheten och är beräknad med hänsyn till bedömda volymförändringar och kostnadsökningar till följd av höjda löner, hyror och övriga priser. Detaljer kring hur budgetramen har räknats fram kan utläsas av siffermaterialet som följer.

Nämnden ska utifrån sin ram ta ett självständigt ansvar för ekonomin, vilket understryks i ekonomistyrningsprinciperna. Nämndens fortsatta budgetarbete ska således bygga på den faktiska behovs- och kostnadsutvecklingen som nämnden själv beräknar, och de prioriteringar nämnden själv vill göra, för att utifrån fullmäktiges beslut om mål och budget bedriva en bra och effektiv verksamhet och ha en ekonomi i balans. Nämnden ska ha en långsiktighet i sina prioriteringar och i grunden se över befintlig verksamhet samtidigt som nödvändig utveckling måste beaktas.

Riktade uppdrag

Äldreomsorgsnämnden ska under 2009:

1. Utredda förutsättningarna för att införa kundvalssystem för särskilda boenden.
2. Medverka till ökat regionalt samarbete i Stockholms län beträffande särskilda boenden för att tillgodose behoven av olika profilboenden och förbättrat kundval.
3. Utveckla den psykiatriska kompetensen hos äldreomsorgens personal.
4. Utredda olika möjligheter för ökad närvaro av husdjur i äldreomsorgen.

Budget 2009, plan 2010-2011 för äldreomsorgsnämnden

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-463 941	21 200	-442 741
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-13 596	0	-13 596
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-14 555	0	-14 555
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	0	0	0
Budget 2009	-492 092	21 200	-470 892
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-14 600	0	-14 600
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-12 793	0	-12 793
Plan 2010	-519 485	21 200	-498 285
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-13 942	0	-13 942
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-13 468	0	-13 468
Plan 2011	-546 895	21 200	-525 695

Förklaringar till budget 2009		Tkr
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader enligt befolkningsprognos/beräkning	-13 596
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-14 555
Förklaringar till plan 2010		
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader enligt befolkningsprognos/beräkning	-14 600
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-12 793
Förklaringar till plan 2011		
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader enligt befolkningsprognos/beräkning	-13 942
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-13 468

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Kultur- och fritidsnämnden ska tillhandahålla ett kontinuerligt och varierat utbud av kultur- och fritidsverksamhet av hög kvalitet till kommunens invånare. Genom ett gränsöverskridande arbetssätt ska nämnden erbjuda lustfyllda och spännande upplevelser och möten.

Kultur- och fritidsnämnden samverkar med andra nämnder och myndigheter inom och utom kommunen i syfte att uppnå en effektiv och rationell verksamhet. Samverkan med förskolenämnden, grundskolenämnden, gymnasienämnden och socialnämnden är prioriterad i syfte att effektivisera det förebyggande arbetet med barn och ungdom.

Ansvarsområde

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar inom kulturområdet för biblioteksverksamhet, Kulturskolan, bidrag till kulturföreningar och studieförbund, kulturarrangemang och kulturverksamhet för alla åldrar, kultur- och fritidsverksamhet för funktionshindrade, internationella barnkonstmuseet, kulturstipendier, inköp och registrering av konst samt bevakning av kulturmiljö- och kulturarvsfrågor.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar inom fritidsområdet för öppen barn- och ungdomsverksamhet, stöd och bidrag till föreningar, upplåtelse av lokaler och anläggningar, samverkan med fastighetsägare och andra förvaltningar avseende drift och skötsel av lokaler och anläggningar samt lotteritillstånd till föreningar.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar även för konsumentinformation, budget- och skuldrådgivning samt

att samordna ungdomspolitikerna och stödja utvecklingen av ungdomsdemokratien.

Mål

Nämnden ska utifrån kommunfullmäktiges övergripande målbild, inom givna ekonomiska ramar och inom sitt ansvarsområde, utarbeta tydliga mål och åtaganden i sin verksamhetsplan för 2009.

Ekonomiska förutsättningar

Budgetramen innehåller tillskott av resurser till verksamheten och är beräknad med hänsyn till bedömda volymförändringar och kostnadsökningar till följd av höjda löner, hyror och övriga priser. Nämnden har därutöver fått en riktad förstärkning som särskild satsning på bibliotek och kultur. Detaljer kring hur budgetramen har räknats fram kan utläsas av siffermaterialet som följer.

Nämnden ska utifrån sin ram ta ett självständigt ansvar för ekonomin, vilket understryks i ekonomistyrningsprinciperna. Nämndens fortsatta budgetarbete ska således bygga på den faktiska behovs- och kostnadsutvecklingen som nämnden själv beräknar, och de prioriteringar nämnden själv vill göra, för att utifrån fullmäktiges beslut om mål och budget bedriva en bra och effektiv verksamhet och ha en ekonomi i balans. Nämnden ska ha en långsiktighet i sina prioriteringar och i grunden se över befintlig verksamhet samtidigt som nödvändig utveckling måste beaktas.

Riktade uppdrag

Kultur- och fritidsnämnden ska under 2009:

1. Verka för att öka antalet utlån och besökare på biblioteken.
2. Utveckla former för att uppmärksamma framstående ideella insatser inom kultur- och fritidsverksamheten
3. Skapa fler möjligheter till mötesplatser för unga.

Budget 2009, plan 2010-2011 för kultur- och fritidsnämnden

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-170 196	8 900	-161 296
Tekniska justeringar, omprioriteringar			
m.m.	0	0	0
Volymer	-1 198	0	-1 198
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-4 572	0	-4 572
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	-2 000	0	-2 000
Budget 2009	-177 966	8 900	-169 066
Tekniska justeringar, omprioriteringar			
m.m.	0	0	0
Volymer	-1 191	0	-1 191
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-4 182	0	-4 182
Plan 2010	-183 339	8 900	-174 439
Tekniska justeringar, omprioriteringar			
m.m.	0	0	0
Volymer	-813	0	-813
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-4 298	0	-4 298
Plan 2011	-188 450	8 900	-179 550
<hr/>			
Bibliotek-, kultur, Kulturskola	-56 069	2 200	-53 869
Sport-, Friluftsanl. Fritidsgård	-114 146	6 700	-107 446
Nämnd ledning	-7 751	0	-7 751
Budget 2009	-177 966	8 900	-169 066

Kultur- och fritidsnämnden – nämnd och ledning

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-7 487	0	-7 487
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-63	0	-63
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-201	0	-201
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	0	0	0
Budget 2009	-7 751	0	-7 751
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-61	0	-61
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-182	0	-182
Plan 2010	-7 995	0	-7 995
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-42	0	-42
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-188	0	-188
Plan 2011	-8 224	0	-8 224

Förklaringar till budget 2009

		Tkr
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 0,96%	-63
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-201

Förklaringar till plan 2010

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 0,91%	-61
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-182

Förklaringar till plan 2011

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 0,60%	-42
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-188

Biblioteks- och kulturverksamhet

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-52 018	2 200	-49 818
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-646	0	-646
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-1 405	0	-1 405
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	-2 000	0	-2 000
Budget 2009	-56 069	2 200	-53 869
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-664	0	-664
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-1 324	0	-1 324
Plan 2010	-58 057	2 200	-55 857
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-456	0	-456
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-1 366	0	-1 366
Plan 2011	-59 879	2 200	-57 679

Förklaringar till budget 2009			Tkr
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.			0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar	1,54%	-646
Lokaler:			0
IT:			0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig		-1 405
Riktad förstärkning:	Satsning på bibliotek och kultur		-2 000
Förklaringar till plan 2010			
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.			0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar	1,45%	-664
Lokaler:			0
IT:			0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig		-1 324
Förklaringar till plan 2011			
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.			0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar	0,96%	-456
Lokaler:			0
IT:			0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig		-1 366

Sport- och fritidsanläggningar samt fritidsgårdar

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-110 691	6 700	-103 991
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-489	0	-489
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-2 966	0	-2 966
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	0	0	0
Budget 2009	-114 146	6 700	-107 446
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-466	0	-466
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-2 675	0	-2 675
Plan 2010	-117 287	6 700	-110 587
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-315	0	-315
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-2 745	0	-2 745
Plan 2011	-120 347	6 700	-113 647

Förklaringar till budget 2009

		Tkr
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 1,54%	-489
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-2 966

Förklaringar till plan 2010

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 1,45%	-466
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-2 675

Förklaringar till plan 2011

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 0,96%	-315
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-2 745

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Samhällsbyggnadsnämnden ska verka för att Huddinge växer och utvecklas med hänsyn tagen till bevarande av ett långsiktigt hållbart, kretsloppsanpassat och trivsamt samhälle – fysiskt, ekonomiskt, socialt och miljömässigt. Det ska vara attraktivt att bo och verka i samt besöka Huddinge kommun.

Samhällsbyggnadsnämnden ska samverka med andra nämnder och myndigheter inom och utom kommunen i syfte att uppnå en effektiv och rationell verksamhet.

Ansvarsområde

Samhällsbyggnadsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom plan- och byggnadsväsendet och har det närmaste inseendet över byggnadsverksamheten enligt plan- och bygglagen, dock med undantag för översiktsplaneringen, som handhas av kommunstyrelsen. Samhällsbyggnadsnämnden handhar uppgifter avseende kommunens gator och andra allmänna platser även som trafikfrågor, såvida detta ej åvilar annan nämnd eller styrelse eller annat organ. Nämnden ansvarar även för skötsel och tillsyn av naturreservaten i kommunen. En mera detaljerad avgränsning av samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområde framgår av nämndens reglemente.

Mål

Nämnden ska utifrån kommunfullmäktiges övergripande målbild, inom givna ekonomiska ramar och

inom sitt ansvarsområde, utarbeta tydliga mål och åtaganden i sin verksamhetsplan för 2009.

Ekonomiska förutsättningar

Budgetramen innehåller tillskott av resurser till verksamheten och är beräknad med hänsyn till bedömda volymförändringar och kostnadsökningar till följd av höjda löner, hyror och övriga priser. Nämnden har därutöver fått en riktad förstärkning under ett år för att under 2009 bland annat åtgärda eftersläpning i underhåll av vägar och gatubelysning m.m., samt en förstärkning för arbetet med gång- och cykelvägkartor (GIS-projektet). Även en förstärkning tillförs samhällsbyggnadsnämnden för naturvård. Detaljer kring hur budgetramen har räknats fram kan utläsas av siffermaterialet som följer.

Nämnden ska utifrån sin ram ta ett självständigt ansvar för ekonomin, vilket understryks i ekonomistyrningsprinciperna. Nämndens fortsatta budgetarbete ska således bygga på den faktiska behovs- och kostnadsutvecklingen som nämnden själv beräknar, och de prioriteringar nämnden själv vill göra, för att utifrån fullmäktiges beslut om mål och budget bedriva en bra och effektiv verksamhet och ha en ekonomi i balans. Nämnden ska ha en långsiktighet i sina prioriteringar och i grunden se över befintlig verksamhet samtidigt som nödvändig utveckling måste beaktas.

Riktade uppdrag

Samhällsbyggnadsnämnden ska under 2009:

1. Kartlägga behov och upprätta en åtgärdsplan för modernisering av gatubelysningen i kommunen
2. Genomföra åtgärder inom 30-zoner i syfte att fartbegränsningarna ska hållas.
3. Genom information och/eller andra åtgärder höja kvaliteten på inkommande bygglovsansökningar och på så sätt förkorta handläggningstiderna.

Budget 2009, plan 2010-2011 för samhällsbyggnadsnämnden

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-165 805	13 200	-152 605
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-2 344	0	-2 344
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-5 247	0	-5 247
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	-6 200	0	-6 200
Budget 2009	-179 596	13 200	-166 396
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	5 000	0	5 000
Volymer	-2 409	0	-2 409
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-4 533	0	-4 533
Plan 2010	-181 538	13 200	-168 338
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-1 616	0	-1 616
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-4 690	0	-4 690
Plan 2011	-187 844	13 200	-174 644

Förklaringar till budget 2009

		Tkr
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 1,54%	-2 344
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-5 247
Riktad förstärkning:	Underhåll av vägar, gatubelysning m.m. 2009	-5 000
	Gång- och cykelvägskartor (GIS-samverkan)	-200
	Naturvård	-1 000

Förklaringar till plan 2010

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	Underhåll av vägar, gatubelysning m.m. 2009	5 000
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 1,45%	-2 409
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-4 533

Förklaringar till plan 2011

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 0,96%	-1 616
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-4 690

MILJÖNÄMNDEN

Miljönämnden ska verka för ekologisk balans och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö.

Kommunens invånare ska, nu och i framtiden, kunna leva i en hälsosam miljö med skönhets- och trevnadsvärden. Det innebär att grönstruktur, vattenresurser samt natur- och kulturvärden ska skyddas och vårdas och att den biologiska mångfalden upprätthålls.

Miljönämnden ska samverka med andra nämnder och myndigheter inom och utom kommunen i syfte att uppnå en effektiv och rationell verksamhet.

Ansvarsområde

Miljönämnden fullgör Huddinge kommuns uppgifter inom natur-, miljö- och hälsoskyddsområdet samt de övriga uppgifter som enligt lag skall fullgöras av den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Miljönämnden är den nämnd som fullgör kommunens uppgifter

1. som tillsynsmyndighet enligt miljöbalken och föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken, samt
2. som prövningsmyndighet enligt 9–11 och 14–15 kap miljöbalken.

Det ankommer på miljönämnden att

1. följa utvecklingen inom kommunen i natur-, miljö- och hälsoskyddshänseende och andra frågor inom nämndens ansvarsområde och därvid utarbeta de förslag som är påkallade,
2. medverka i planering där natur-, miljö- och hälsoskyddsfrågor eller andra frågor inom nämndens ansvarsområde berörs,
3. utarbeta de förslag till åtgärdsprogram och åtgärdsplaner som kan krävas av kommunen och svara för provtagning som ålagts kommunen med anledning av miljökvalitetsnormer, samt
4. samordna kommunens Agenda 21-arbete under beaktande av att kommunens nämnder och styrelser ansvarar för att målen i Huddinges lokala Agenda 21 följs och att åtgärder prövas och inarbetas i de årliga planerna.

Miljönämnden utövar kommunens befogenhet

1. att utöva den omedelbara tillsynen enligt tobakslagen (1993:581) över de miljöer och lokaler för vilka Statens folkhälsoinstitut har den centrala tillsynen, samt

2. att svara för prövning av dispenser från föreskrifter i naturreservat, naturminne och djur- och växtskyddsområden som beslutas av kommunen varvid beslutsbefogenheten dock inte skall gälla ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Mål

Nämnden ska utifrån kommunfullmäktiges övergripande målbild, inom givna ekonomiska ramar och inom sitt ansvarsområde, utarbeta tydliga mål och åtaganden i sin verksamhetsplan för 2009.

Ekonomiska förutsättningar

Budgetramen innehåller tillskott av resurser till verksamheten och är beräknad med hänsyn till bedömda volymförändringar och kostnadsökningar till följd av höjda löner, hyror och övriga priser. Nämnden har därutöver fått en riktad förstärkning när antalet tillsynsärenden på miljökontoret ökar. Detaljer kring hur budgetramen har räknats fram kan utläsas av siffermaterialet som följer.

Nämnden ska utifrån sin ram ta ett självständigt ansvar för ekonomin, vilket understryks i ekonomistyrningsprinciperna. Nämndens fortsatta budgetarbete ska således bygga på den faktiska behovs- och kostnadsutvecklingen som nämnden själv beräknar, och de prioriteringar nämnden själv vill göra, för att utifrån fullmäktiges beslut om mål och budget bedriva en bra och effektiv verksamhet och ha en ekonomi i balans. Nämnden ska ha en långsiktighet i sina prioriteringar och i grunden se över befintlig verksamhet samtidigt som nödvändig utveckling måste beaktas.

Riktade uppdrag

Miljönämnden ska under 2009:

1. Följa upp och utvärdera hur miljöfrågorna beaktats i planering och genomförande av detaljplaner m.m.
2. Ta fram en åtgärdsplan för att minska buller.

Budget 2009, plan 2010-2011 för miljönämnden

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-12 996	1 940	-11 056
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-170	0	-170
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-403	0	-403
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	-1 000	0	-1 000
Budget 2009	-14 569	1 940	-12 629
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-183	0	-183
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-374	0	-374
Plan 2010	-15 126	1 940	-13 186
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	-127	0	-127
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknig	-386	0	-386
Plan 2011	-15 639	1 940	-13 699

Förklaringar till budget 2009

		Tkr
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 1,54%	-170
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-403
Riktad förstärkning:	Utökad tillsyn	-1 000

Förklaringar till plan 2010

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 1,45%	-183
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-374

Förklaringar till plan 2011

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar 0,96%	-127
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknig:	Generell uppräknig	-386

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-3 234	0	-3 234
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	0	0	0
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	-102	0	-102
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	-400	0	-400
Budget 2009	-3 736	0	-3 736
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	0	0	0
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	-96	0	-96
Plan 2010	-3 832	0	-3 832
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	0	0	0
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	-99	0	-99
Plan 2011	-3 930	0	-3 930

Förklaringar till budget 2009

			Tkr
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.			0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar	1,54%	-50
Lokaler:			0
IT:			0
Generell uppräknning:	Generell uppräknning		-102
Riktad förstärkning:	Fler godmans- och förvaltarärenden, ökat arvode		-400

Förklaringar till plan 2010

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.			0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar	1,45%	-54
Lokaler:			0
IT:			0
Generell uppräknning:	Generell uppräknning		-96

Förklaringar till plan 2011

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.			0
Volymer:	Ökade kostnader p.g.a. befolkningsförändringar	0,96%	-37
Lokaler:			0
IT:			0
Generell uppräknning:	Generell uppräknning		-99

Revision

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-2 131	0	-2 131
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	0	0	0
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	-67	0	-67
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	-500	0	-500
Budget 2009	-2 698	0	-2 698
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	0	0	0
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	-69	0	-69
Plan 2010	-2 767	0	-2 767
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	0	0	0
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	-71	0	-71
Plan 2011	-2 838	0	-2 838

Förklaringar till budget 2009		Tkr
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:		0
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknning:	Generell uppräknning	-67
Riktad förstärkning:	Ökat antal utredningar med mera	-500
Förklaringar till plan 2010		
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:		0
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknning:	Generell uppräknning	-69
Förklaringar till plan 2011		
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.		0
Volymer:		0
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknning:	Generell uppräknning	-71

Reserverade medel

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-10 798	0	-10 798
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	-800	0	-800
Volymer	0	0	0
Lokaler	-11 163	0	-11 163
IT	0	0	0
Generell uppräknning	0	0	0
Budgetanpassning	0	0	0
Riktad förstärkning	-3 600	0	-3 600
Budget 2009	-26 361	0	-26 361
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	-1 800	0	-1 800
Volymer	0	0	0
Lokaler	-15 145	0	-15 145
IT	0	0	0
Generell uppräknning	0	0	0
Plan 2010	-43 306	0	-43 306
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	-2 400	0	-2 400
Volymer	0	0	0
Lokaler	-15 687	0	-15 687
IT	0	0	0
Generell uppräknning	0	0	0
Plan 2011	-61 393	0	-61 393

Förklaringar till budget 2009

	Tkr	
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	Ökade kapitalkostnader avseende kommungemensamma investeringar	-5 000
	Omställningskostnader vid omorganisation av administration	3 000
	Folkomröstning	1 200
Volymer:		0
Lokaler:	Lokalhyror ofördelat	-11 163
IT:		0
Generell uppräknning:		0
Riktad förstärkning:	Vårdnadsbidrag	-3 600

Förklaringar till plan 2010

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	Ökade kapitalkostnader avseende kommungemensamma investeringar	-1 800
Volymer:		0
Lokaler:	Lokalhyror ofördelat	-15 145
IT:		0
Generell uppräknning:		0

Förklaringar till plan 2011

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	Ökade kapitalkostnader avseende kommungemensamma investeringar	-2 400
Volymer:		0
Lokaler:	Lokalhyror ofördelat	-15 687
IT:		0
Generell uppräknning:		0

Finansförvaltningen

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	5 200	0	5 200
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	7 312	0	7 312
Volymer	0	0	0
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	0	0	0
Budgetanpassning			0
Riktad förstärkning			0
Budget 2009	12 512	0	12 512
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	-5 176	0	-5 176
Volymer	0	0	0
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	0	0	0
Plan 2010	7 336	0	7 336
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	-6 469	0	-6 469
Volymer	0	0	0
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	0	0	0
Plan 2011	867	0	867

Förklaringar till budget 2009		Tkr
Övrigt, tekniska justeringar m.m.:	Kostnadsökning pensioner	-3 388
	Kapitaltjänstintäkter	10 700
Volymer:		0
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknning:		0
Förklaringar till plan 2010		
Övrigt, tekniska justeringar m.m.:	Kostnadsökning pensioner	-5 176
Volymer:		0
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknning:		0
Förklaringar till plan 2011		
Övrigt, tekniska justeringar m.m.:	Kostnadsökning pensioner	-6 469
Volymer:		0
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknning:		0

Exploateringsverksamhet

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	0	150 000	150 000
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	-100 000	-100 000
Volymer	0	0	0
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	0	0	0
Budgetanpassning			0
Riktad förstärkning			0
Budget 2009	0	50 000	50 000
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	0	0	0
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	0	0	0
Plan 2010	0	50 000	50 000
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	0	0	0
Volymer	0	0	0
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	0	0	0
Plan 2011	0	50 000	50 000

Förklaringar till budget 2009		Tkr
Övrigt, tekniska justeringar m.m.:	Minskade intäkter av exploateringsverksamhet	-100 000
Volymer:		0
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknning:		0
Förklaringar till plan 2010		
Övrigt, tekniska justeringar m.m.:		0
Volymer:		0
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknning:		0
Förklaringar till plan 2011		
Övrigt, tekniska justeringar m.m.:		0
Volymer:		0
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknning:		0

Avskrivningar

	Kostnad	Intäkt	Netto
Kommunplan 2008	-57 200	0	-57 200
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	-9 872	0	-9 872
Volymer	0	0	0
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	0	0	0
Budgetanpassning			0
Riktad förstärkning			0
Budget 2009	-67 072	0	-67 072
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	-7 059	0	-7 059
Volymer	0	0	0
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	0	0	0
Plan 2010	-74 131	0	-74 131
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	-4 190	0	-4 190
Volymer	0	0	0
Lokaler	0	0	0
IT	0	0	0
Generell uppräknning	0	0	0
Plan 2011	-78 321	0	-78 321

Förklaringar till budget 2009		Tkr
Övrigt, tekniska justeringar m.m.:	Ökade kostnader för avskrivningar	-9 872
Volymer:		0
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknning:		0
Förklaringar till plan 2010		
Övrigt, tekniska justeringar m.m.:	Ökade kostnader för avskrivningar	-7 059
Volymer:		0
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknning:		0
Förklaringar till plan 2011		
Övrigt, tekniska justeringar m.m.:	Ökade kostnader för avskrivningar	-4 190
Volymer:		0
Lokaler:		0
IT:		0
Generell uppräknning:		0

Investeringsplan 2009-2011

Kommunens investeringsbudget består av följande huvudområden:

Nämnders investeringar till följd av nya/förändrade lokaler, löpande re- och nyinvesteringar av inventarier och utrustning, IT-investeringar samt löpande gatuinvesteringar.

Samhällsbyggnadsprojekt som består av exploateringsverksamhet med därtill hörande infrastrukturinvesteringar i bland annat gator och vägar.

För samhällsbyggnadsprojekt tillämpas en princip som innebär att investeringar som kommunen genomför i exploateringsprojekt i normalfallet tas upp som anläggningstillgång och skrivs av enligt plan. Ett färdigt exploateringsområde består ofta av tomtmark som avyttras, samt mark och markanläggningar som utgör allmän plats vilka kvarstår i kommunens ägo såsom matargator och andra områdesspecifika anläggningar, till exempel parker. Det förekommer också att tomtmark inte avyttras utan i stället upplåts med tomträtt. Tillgångar som tillhör kommunen ska tas upp som anläggningstillgång och skrivs av enligt plan medan tomtmarken som säljs tas upp som försäljningsintäkt.

De totala investeringarna för 2009 är budgeterade till 212 mnkr samt till 205 mnkr per år för åren 2009-2010. Avskrivningarna för 2009 beräknas uppgå till 67 mnkr samt till 74 mnkr respektive 78 mnkr för åren 2010-2011.

Finansiering av avskrivningar

Samtliga nämnder erhåller en ram för investeringar som man själva får finansiera. Det vill säga kapitalkostnader måste finansieras inom den ram för driftbudgeten som kommunfullmäktige antar. Undantag görs för investeringar i gator och exploateringar samt investeringar i lantegendom där ramen för kapitalkostnader justeras efter faktisk kostnad.

Lokalinvesteringar 2009-2011

Lokalplan

I mål och budget har medel för tillkommande lokalhyror 2009 för förskolor och skolor budgeterats för respektive nämnd. För kommunstyrelsen, socialnämnden, äldreomsorgsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden och miljönämnden ingår utrymmet för tillkommande lokalhyror i volymtilldelningen med totalt cirka 2 mnkr. Därutöver har 11,2 mnkr budgeterats i medelsreserven i avvaktan på beslut om modell för resursfördelning för lokaler. Ett förslag till ny modell har lämnats på remiss till nämnderna och beslut ska fattas under hösten.

För 2010-2011 har 15,1 mnkr respektive 15,7 mnkr budgeterats för tillkommande lokalhyror i medelsreserven. För kommunstyrelsen, socialnämnden, äldreomsorgsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden och miljönämnden ingår utrymmet för tillkommande lokalhyror i volymtilldelningen. I tabell redovisas lokalobjekt som nämnderna tagit med i sina lokalförsörjningsplaner. I tabellen redovisas det totala utrymmet för tillkommande lokalhyror som budgeterats i mål och budget.

Lokalplan - investeringar

I investeringsbudgeten kan nämnder begära ram för ny utrustning i samband med ny- och ombyggnationer enligt lokalplanen. I tabell redovisas investeringar från kommunplan 2008. Nämnderna återkommer med mer detaljerade investeringsplaner i sina verksamhetsplaner samtidigt som de redovisar vilka ny- och ombyggnader av lokaler som kommer att genomföras för 2009. För 2010-2011 planeras flera större ny- och ombyggnader. Det gäller bland annat förskolor, skolor och äldreboenden.

Lokalförsörjningsplaner

Lokalobjekt	Budget 08	Kostnad 09	Kostnad 10	Kostnad 11
Förskola Trångsund, tillfällig	1,1	0,5	0,0	0,0
Tillfällig förskola Balingsnäs	1,9	1,8	1,8	1,8
Kvarnbergsplan, förskola	2,3	2,3	2,3	2,3
Glömsta, förskola II	1,4	2,0	2,0	2,0
Förskola Visättra, tillkommande nettohyra	0,0	0,5	0,9	0,9
Västra Balingsnäs, förskola	0,0	0,5	2,0	2,0
Förskola, Nytorps Mosse, Trångsund	0,0	0,0	2,0	2,0
Ospecificerat	2,5	1,5	1,5	1,5
Familjehus i Vårby (tillkommande nettohyra)	0,2	0,2	0,2	0,2
Paviljong Trädgårdssångaren	0,0	0,2	0,2	0,2
Paviljong Myrängen	0,0	0,8	0,0	0,0
Åtgärder pga myndighetskrav, upprustning	0,0	0,1	0,2	0,3
Förskolekök Draken, Grottan, Gullvivan	0,0	0,1	0,3	0,3
Ljudabsorbenter i vissa förskolor	0,0	0,1	0,3	0,4
Förskola, Talldalsvägen Glömsta, 5 avd	0,0	0,0	2,0	2,0
Förskola Myrängen, 3 avd	0,0	0,0	1,0	1,0
Förskola Källbrink, 5 avd	0,0	0,0	2,0	2,0
Förskola Falken, Sjödalen, ersättningsb 4 avd (halvår)	0,0	0,0	0,0	0,5
Summa förskolenämnd	9,4	10,6	18,7	19,4
Ökning/minskning jmf året innan (avstämt mot budget)		1,2	8,1	0,7
Åtgärder pga myndighetskrav, upprustning	1,1	1,6	2,1	2,6
Kräpplaskolan	1,8	1,9	1,9	1,9
Kvarnbergsskolan, tillbyggnad	1,2	1,2	1,2	1,2
Vistaskolan paviljong, övergång till skola	0,6	1,3	1,3	1,3
Vårbyskolan, förnyelse, tillkommande nettohyra	2,5	3,0	3,0	3,0
Utsäljeskolan, matsal och kök	0,4	0,9	0,9	0,9
Visättraskolan, tillbyggnad	0,4	0,5	0,9	0,9
Trångsundsskolan, hus E, idrott mfl	0,0	0,0	1,7	1,7
Trångsundsskolan, hus A, hemkunskap mfl	0,0	0,0	1,8	1,8
Rosenhill, Glömsta/Vistaberg, skolbehov	2,2	0,0	6,2	6,2
Segeltorpsskolan, om- och tillbyggnad	0,0	0,0	6,0	13,0
Beatebergsskolan	0,3	0,0	0,0	0,0
Paviljong Vistaskolan, Huddinge Tal och språkskola	0,0	0,9	0,9	0,0
Paviljong Sjötorpsskolan, Skogås, tillk nettohyra	0,0	1,4	1,4	1,4
Diagnosvägen, Flemingsberg, asyl- och förberedelse	0,0	0,1	0,1	0,1
Sjötorpsskolan, Skogås, viss upprustning	0,0	0,2	0,2	0,2
Hörningsnässkolan, ombyggnation inlämningsdisk kök	0,0	0,1	0,1	0,1
Grindstuskolan, Vårby, anpassning	0,0	0,1	0,1	0,1
Skogåsskolan, viss upprustning	0,0	0,2	0,4	0,4
Snättringeskolan, om- och tillbyggnation	0,0	0,2	0,4	0,4
Grundskola Fullersta-Vistaberg (helår)	0,0	0,0	0,0	5,0
Summa grundskolenämnd	10,5	13,6	30,6	42,2
Ökning/minskning jmf året innan (avstämt mot budget)		3,1	17,0	11,6
SFI, före detta Praktikpoolens lokaler	0,0	0,1	0,1	0,1
SFI, utökade lokaler	0,0	1,6	1,6	1,6
Sågbäcksgymnasiet, ombyggnation, anpassning	0,0	0,0	4,8	4,8
Summa gymnasienämnd	0,0	1,7	6,5	6,5
Ökning/minskning jmf året innan (avstämt mot budget)		1,7	4,8	0,0

Ombyggnad Tallåsen	0,0	0,0	2,1	2,1
Ombyggnad Tallgården	0,0	0,0	2,4	4,8
Visättra ängar	0,0	0,0	4,8	11,5
Ombyggnad Stortorp B-hus	0,0	0,0	0,0	2,0
Summa äldreomsorgsnämnd	0,0	0,0	9,3	20,4
Ökning/minskning jmf året innan (avstämt mot budget)		0,0	9,3	11,1
Ombyggnad Hörningsnäs barn- och ungdoms..	0,0	0,2	0,2	0,2
Tillkommande hyror för gemensamhetslokaler	0,0	0,5	1,0	1,5
Upprustning av två gruppboheter för LSS	0,0	0,6	0,8	0,8
Summa socialnämnd	0,0	1,3	2,0	2,5
Ökning/minskning jmf året innan (avstämt mot budget)		1,3	0,7	0,5
Idrottshall i enkelt utförande	0,0	0,0	1,2	1,2
Summa kultur- och fritidsnämnd	0,0	0,0	1,2	1,2
Ökning/minskning jmf året innan (avstämt mot budget)		0,0	1,2	0,0
Summa		Budget 08	Kostnad 09	Kostnad 10
Ökning/minskning jmf året innan (avstämt mot budget)			7,3	41,1
Tilldelning enligt förslag till modell för resursfördelning			17,6	17,3
				Kostnad 11
				23,9
				17,6

Övriga större investeringar

Samhällsbyggnadsnämndens löpande gatuinvesteringar avser bland annat

Gatubelysning

Bulleråtgärder

Trafikmiljöåtgärder för barn, äldre och funktionshindrade

Kollektivtrafikåtgärder

Införande av 30- zoner

GC-vägsutbyggnad

I budgeten anslås årligen särskilt 8 mnkr till samhällsbyggnadsnämnden, som en satsning på åtgärder för att förbättra trafikmiljön för barn, äldre och funktionshindrade.

Under kommunstyrelsen budgeteras investeringar för gemensamma investeringar i IT-infrastruktur, IT-drift och övergripande IT-system. Investeringsramen för övriga nämnder utgår huvudsakligen från en schablonberäkning utifrån antalet anställda per förvaltning i förhållande till totala antalet anställda. Samhällsbyggnadsnämnden får år 2009 även 0,3 mnkr för belysning i Rådsparken.

Projektplanen innehåller ett stort antal projekt och leder till omfattande investeringar och en betydande exploateringsvinst. I tabell redovisas en sammanställning av ekonomiska konsekvenser av de projekt vi arbetar med under 2008 och 2009. Det är projekt för

vilka genomförande påbörjas senast 2011. Av sammanställningen framgår att exploateringsvinsten uppgår till cirka 480 mnkr och investeringarna till cirka 570 mnkr. Samhällsbyggnadsprojekten bedöms alltså ge alltså ge ett underskott totalt sett. När man studerar sammanställningen ska man vara medveten att det är olika förutsättningar för olika projekt. Projektplanen innehåller en blandning av projekt som ger ett överskott och projekt som innebär förlust eller utgör rena skattefinansierade investeringar i form av förbättrad trafikinfrastruktur. Det är också en blandning av projekt där vi har en bra uppfattning om ekonomiskt utfall och projekt, som kan ha olika utfall beroende av viktiga vägval i planeringen, eller som ännu är i så tidigt skede att det finns en stor osäkerhet om utfallet. Sammanställningen kan trots dessa brister i tillförlitlighet ändå ge en uppfattning av omfattningen på de ekonomiska konsekvenser projektplanen medför.

Redovisningen bygger på enskilda exploateringskalkyler för respektive projekt och redovisar exploateringsnetton, investeringsnetton och netton för projektet som helhet. Vi har valt att hämta beloppen direkt ifrån respektive exploateringskalkyl, vilket ger en skenbar exakthet. Med genomförandeprojekt avses projekt som är bundna genom avtal och/eller antagna detaljplaner och genomförandebeslut. För dessa projekt finns det små möjligheter att påverka det ekonomiska utfallet. Med planeringsprojekt avses projekt som är under planering. För dessa finns ännu möjlig-

het att påverka det ekonomiska utfallet eller att avbryta projektet. Under begreppet "Övrigt" ingår framför allt försäljning av industri- och villatomter som redovisas årsvis, men också ekonomiskt utfall på grund av avtal avseende i övrigt avslutade projekt. Det kan till exempel handla om viten som utfaller eller avgifter som utfaller enligt avtal i samband med att bygglov beviljas.

Merparten av redovisade exploateringsresultat eller investeringar inträffar under 2007 – 2010, men det finns projekt som delvis resultatredovisats och det finns projekt med investeringar som pågår under en lång tid, även efter 2010. Det är också så att det ingår projekt där vi är i en inledningsfas och ännu har svårt att överblicka ekonomiska konsekvenser. Det kan också uppstå behov av stora investeringar i våra utvecklingsområden Kungens kurva och Flemingsberg. Å andra sidan kan det också på ganska kort tid genomföras projekt som ger betydande exploateringsvinster. Projektplanen ska ge möjlighet att prioritera angelägna helt nya projekt.

Flertalet projekt medför var och en för sig inte så stora exploateringsresultat eller investeringar. Projekt som ger överskott är projekt där kommunen säljer mark. Bland dessa kan nämnas Vistabergs Allé, Vårberget och Norra Duvberget i Vårby Gård, Västra Balingsnäs, Sändaren i Trångsund och bensinstation/vägre restaurang i Länna. Försäljning av befintliga arrendetomter i Gladö industriområde ger också ett överskott. Dessutom säljer kommunen kontinuerligt industrimark i Länna och enstaka villatomter i stort sett alla kommundelar. Projekt som ger underskott är dels rena investeringsprojekt, dels projekt som innebär omfattande investeringar i omvandlingsområden, såsom Vidja och Högmora. Bland de stora investeringsprojekten kan nämnas cirkulationsplatser och vägombyggnader i Flemingsberg, upprustning av den offentliga miljön i Kungens kurva, kapacitetshöjande åtgärder för att avlasta cirkulationen i korsningen Ekgårdsvägen/Smistavägen i Kungens kurva, kommunens investeringar i samband med Södertörnsleden och ombyggnad av Kommunalvägen.

I tabellen redovisas också förslag till budget för 2009 samt plan för 2010-2011. Beräknat exploateringsresultat är 50 mnkr per år för 2009-2011. De planerade årliga investeringarna är 150 mnkr per år för 2009-2011. Generellt gäller att för genomförandeprojekten är osäkerheterna mindre än för planeringsprojekten och ju tidigare i planen desto mindre osäkerhet i

redovisningen. Orsaken till att summeringen av åren 2007-2010 inte överensstämmer med sammanställningen beror dels på att vissa projekt avser en längre tidsperiod, dels på en viss försiktighet i den årsvisa planeringen. Det försämrade utfallet av samhällsbygget under åren 2009-2011 jämfört med 2007-2008 beror dels på att det skett en förskjutning bland projekten så att en större andel utgör permanentning av fritidshusområden, vilket ger negativa resultat för kommunen, dels på att större infrastrukturprojekt ska påbörjas under perioden.

I kolumnerna "Exploatering" redovisas det exploateringsresultat som bedöms redovisas i bokslutet respektive år. Det är alltså inte baserat på inkomster och utgifter under året. För planeringsprojekten är redovisat belopp en försiktig bedömning. Det är svårt att göra årsvisa bedömningar eftersom tidplaner lätt kan förskjutas på grund av projektens komplexitet eller överklagade beslut. Relativt stora belopp kan därför förskjutas över ett årsskifte och påverka den årsvisa planeringen utan att det ekonomiska resultatet av projektet som helhet förändras.

I kolumnerna "Investering" redovisas investeringsnetton baserat på inkomster och utgifter under respektive år. Även för investeringarna kan det lätt bli tidsförskjutningar.

Kommentar:

- 1) expl.vinst resultatförd 07
- 2) flyttat från planeringsproj.
- 3) delvis resultatförd 06
- 4) delvis resultatförd 07
- 5) explvinst resultatförd 05
- 6) explv.delvis resultatf.07
- 7) explv.delvis resultatf.06
- 8) flyttat från planeringsproj.
- 9) fört till anläggn.reg
- 10) explvinst resultatförd 06, 07
- 11) flyttat från planeringsproj.
- 12) delvis till anl.reg 07
- 13) delvis redovisat
- 14) explvinst resultatförd 06
- 15) expl.vinst resultatförd 07
- 16) redovisas ej separat, förhandl pågår
- 17) redovisas ej separat, förhandl pågår
- 18) avser gatubyggnad
- 18) genomförs löpande, beloppet avser återstående investering, exploateringsresultat förs årligen under övrigt.
- 19) expl.vinst delvis resultatförd
- 20) flyttat från planeringsproj.

Samhällsbyggnadsprojekt – sammanställning tkr

Ekonomiskt totalt resultat för projekt som pågår under 2008-2009							Budget 2009	
	Exploatering	Investering	Netto	Avslutas	Ansvar	Kommentar	Exploatering	Investering
Genomförandeprojekt								
<i>Bostäder</i>								
10509 Vårby Gård Norra Duvberget	6 200	-32	6 168	2008	ks		0	0
20530 Segeltorps Centrum	9 705	-10 688	-983	2008	ks	1	0	0
30013 Vistaberg Hageby	1 389	-6 065	-4 676	efter 2010	ks		0	-5 500
30014 Vistaberg Talldalsvägen	4 990	-11 440	-6 450	efter 11	ks	2	0	-6 500
30193 Vistabergs Allé	32 455	-31 469	986	efter 2009	ks	3	0	0
30330 Kristinavägen	21 051	-13 133	7 918	2010	ks	4	12 000	1 000
30300 Backen	13 634	-15 230	-1 596	efter 2010	ks		13 634	-8 800
40404 Ångsnäsområdet	11 119	-297	10 822	efter 2010	ks		11 119	-600
40790 Furuhöjdsområdet	758	-5 942	-5 184	efter 2010	ks		758	-2 000
40820 Klockarvägen	5 955	-2 021	3 934	2008	ks	5	0	0
41330 Västra Balingsnäs bostäder	53 057	-15 997	37 060	efter 2011	ks	6	0	-5 500
41350 Kvarnbergsplan, etapp 1	9 348	-18 522	-9 174	2009	ks	7	0	3 200
60114 Sändaren	22 866	-84	22 782	2009	ks	8	0	0
60260 Mellansjö	-4 606	-1 410	-6 016	2009	ks	9	-4 606	0
70710 Länna 4:140	1 389	126	1 515	2008	ks	10	0	0
Förvaltaren/Kronotorparen	0	0	0	2009	ks		0	0
Summa bostäder	189 310	-132 204	57 106				32 905	-24 700
<i>Allmänt ändamål och vägar</i>								
20011 Kkom etapp 2	0	-9 500	-9 500	2009	ks+sbn		0	-3 000
30017 Visättra förskola	110	0	110	2008	ks	11	0	0
41340 Huddinge golfbana	0	0	0		ks		0	0
61101 Vårby Gård, offentlig miljö	0	-14 395	-14 395	2008	ks	12	0	0
Södertörnsleden	0	-50 000	-50 000	efter 2010	sbn	13	0	-1 000
Summa allmänt ändamål	110	-73 895	-73 785				0	-4 000
<i>Arbetsplatser</i>								
20650 Pentagonalen	3 111	-1 829	1 282	2008	ks	14	0	0
30016 Visättra Centrum	2 659	0	2 659	2009	ks	15	-300	0
30204 Universitetsområdet II	0	-1 800	-1 800	efter 2011	ks		0	0
30810 Flemingsbergs C	17 491	-5 317	12 174	efter 2011	ks		0	-2 800
40490 Gladö industriområde			0		ks	16		
50461 Segersminne 1:30			0		ks	17		
70021 Länna industriområde		-18 764	-18 764	2010	ks	18, 19		-8 000
70470 Kv Lednyckeln	1 394	0	1 394	2008	ks	20	0	0
xxxxx Trucken	0	0	0		ks	21	0	0
Summa arbetsplatser	24 655	-27 710	-3 055				-300	-10 800
Summa Genomförandeprojekt	214 075	-233 809	-19 734				32 605	-39 500
Planeringsprojekt								
<i>Bostäder</i>	59 683	-124 675	-64 992		ks			
<i>Allmänt ändamål, vägar, idrott</i>	1 120	-172 105	-170 985		sbn+ks			
<i>Arbetsplatser</i>	147 493	-37 758	109 735		ks			
Summa planeringsprojekt	208 296	-334 538	-126 242				17 570	-109 150
Övrigt	59 922	-350	59 572		sbn+ks		-175	-1 350
Summa samhällsbyggnadsprojekt	482 293	-568 697	-86 404				50 000	-150 000

Investeringsplan 2009-2011

Tkr	Budget 2008 inkl tillägg	Mål och Budget 2009	Plan 2010	Plan 2011
Lokalplaner				
Förskolenämnd	1 800	2 500	600	600
Grundskolenämnd	7 200	5 700	1 500	1 500
Äldreomsorgsnämnd	750	250	250	250
Kultur- och fritidsnämnd	3 000	0	0	0
Summa lokalplaner	12 750	8 450	2 350	2 350
Gator				
Samhällsbyggnadsnämnd	31 455	25 000	25 000	25 000
Övrigt				
Kommunstyrelse	11 000	11 000	11 000	11 000
Förskolenämnd	7 533	1 400	1 400	1 400
Grundskolenämnd	6 557	4 000	4 000	4 000
Gymnasienämnd	1 700	1 700	1 700	1 700
Socialnämnd	1 700	1 700	1 700	1 700
Äldreomsorgsnämnd	4 250	4 750	4 250	4 250
Kultur- och fritidsnämnd	1 700	750	750	750
Samhällsbyggnadsnämnd	3 799	2 300	2 000	2 000
Miljönämnd	1 510	500	500	500
Summa övrigt	39 749	28 100	27 300	27 300
Totalt (exkl. samhällsbyggnadsprojekt)	83 954	61 550	54 650	54 650
Samhällsbyggnadsprojekt	107 027	150 000	150 000	150 000
Totalt investeringar inkl samh.byggn.proj	190 981	211 550	204 650	204 650
Påverkan driftbudget				
Köp och försäljning av fastigheter	-150 000	-50 000	-50 000	-50 000
Avskrivningar	57 200	67 072	74 131	78 221

Så styrs kommunen

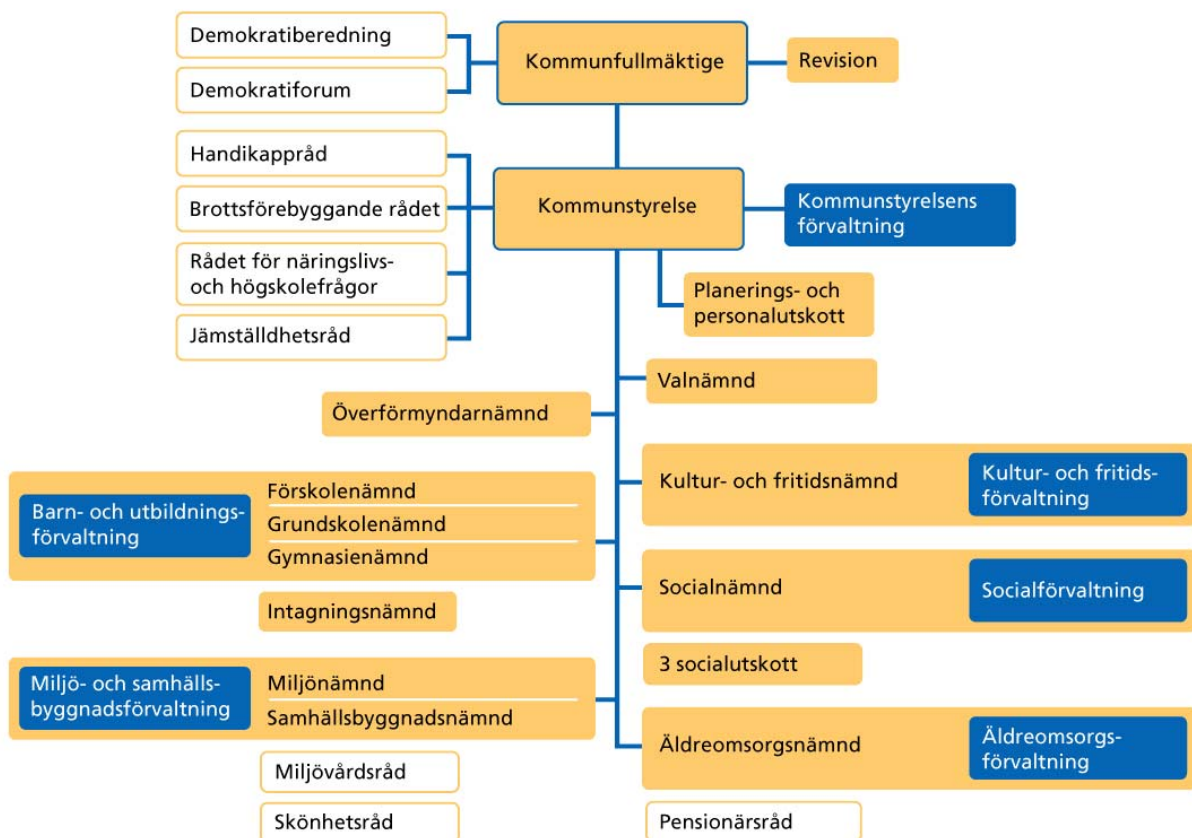
Huddinge styrs på flera olika sätt. De viktigaste styrmedlen sammanfattas i tabllån nedan.

Kommunen styr verksamheten på lång sikt med:
Visionen Delaktighet
Profilen som Kunskapskommun
Två övergripande mål: <ul style="list-style-type: none">
• Nöjda invånare
• Hållbar samhällsutveckling
Tre strategiska mål: <ul style="list-style-type: none">
• Attraktiv arbetsgivare
• Sund ekonomi
• Effektiva processer
Särskilda: <ul style="list-style-type: none">
• Program (t ex handikappolitiskt program)
• Strategier (t ex IT-strategi, Kvalitetsstrategi)
• Planer (t ex översiktsplan, projektplan)
Kommunen styr och följer upp verksamheten årsvis med:
<ul style="list-style-type: none">
• Mål & budget
• Verksamhetsplaner/arbetsplaner
• Kommunplan - mål & budget kompletterad med nämndernas verksamhetsplaner
• Verksamhetsberättelser
• Årsredovisning
Kommunen styr också med:
<ul style="list-style-type: none">
• Policyer, riktlinjer och anvisningar
• Grundläggande regler för ansvarsfördelning på nämndnivå;<ul style="list-style-type: none">
- Arbetsordning för kommunfullmäktige
- Reglementen för styrelse och nämnder (HKF)
- Delegationsordningar för styrelse och nämnder
- Reglementen för råd
- Arkivreglemente
• Kommunstyrelsens uppsiktsplikt
• Valet av organisation
• Chefsutbildning
Staten styr den kommunala verksamheten genom:
<ul style="list-style-type: none">
• Kommunallagen, speciallagstiftning inom de viktigaste välfärdsområdena och därutöver med mer än 1 500 andra lagar, förordningar och myndighetsregler
• Nationella handlingsplaner och tidsbegränsade projekt
• De statliga myndigheternas tillsyn och föreskrifter
• Statsbidragens utformning och storlek, bestämmelser om en kommunal budget i balans, skatte- och avgiftsregler och tillämpningen av finansieringsprincipen.

Kommunens organisation

Högsta beslutande organ i Huddinge kommun är kommunfullmäktige med 61 ledamöter från olika politiska partier. Kommunfullmäktige utser kommunstyrelsen som består av 13 ledamöter. Kommunstyrelsen förbereder de ärenden som ska tas upp i kom-

munfullmäktige och är också ansvarig för att fullmäktiges beslut verkställs. Till kommunstyrelsen hör ett planerings- och personalutskott (PPU) som består av fem ledamöter. I utskottet behandlas personalfrågor och planeringsfrågor som inte behöver tas upp i kommunstyrelsen. För varje verksamhet i kommunen finns en politiskt ansvarig nämnd med ledamöter utsedda av kommunfullmäktige.

Styrning av ekonomi och kvalitet

Kommunens kvalitetsstrategi

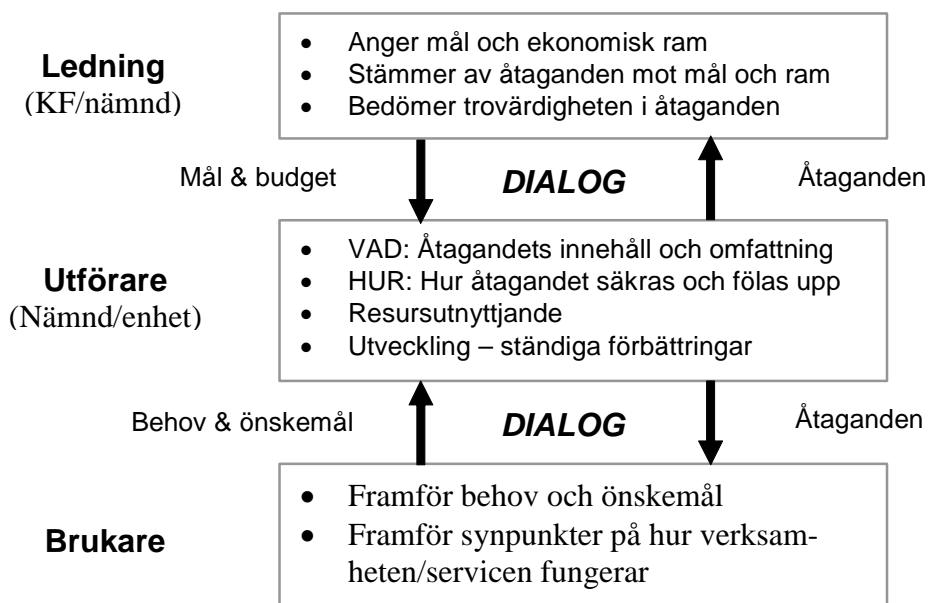
Den kvalitetsstrategi som kommunen tillämpar sedan december 1999 och innebär att alla nämnder ska:

- Utarbeta och beskriva sina åtaganden
- Säkra sina åtaganden genom att beskriva arbetsätt, resursförbrukning och metoder för uppföljning
- Integrera kvalitetsarbetet i budgetprocessen
- Systematiskt följa upp åtaganden, resultat och arbetsätt
- Systematiskt följa upp och ta till vara invånarnas/brukarnas synpunkter och klagomål
- Bedriva systematisk verksamhetsutveckling för ständiga förbättringar

Strategin är som styrmodell väl inarbetad och accepterad i organisationen. Alla delar i strategin har dock inte fått genomslag fullt ut och strategin behöver dessutom kompletteras i vissa avseenden. Därför pågår under 2008 ett arbete med att utveckla den gällande kvalitetsstrategin. Ambitionen är att en ny utvecklad strategi ska finnas med i kommunplan 2009. Den uppdaterade kvalitetsstrategin kommer att förtydliga kraven på nämnderna att öppet redovisa vilka tjänster och vilken kvalitet kommunens invånare kan förvänta sig samt vilka resultat nämnderna når och hur nöjda invånarna är med de tjänster nämnderna levererar.

Den uppdaterade kvalitetsstrategin kommer också att lyfta fram sådana faktorer som kommunens förvaltningar bedömer så väsentliga för utvecklingen av verksamhetens kvalitet och effektivitet, att de bör ta plats i kommunens kvalitetsstrategi.

Figuren nedan ger en schematisk bild av hur gällande kvalitetsstrategi fungerar som styrmodell.

Budgetprocessen

Budgetprocessen påbörjas i november-december med att ekonomikontoret för en dialog med förvaltningarna om volymutveckling, lokalförändringar, eventuellt ändrade verksamhetsindelningar, styrprinciper med mera. Prognoser för skatter och bidrag uppdateras. Därefter görs en analys av kommunens preliminära bokslut. Dessa genomgångar och analyser utgör sedan underlag för PM "Budgetförutsättningar" som förankras i Kommunens ledningsgrupp i januari och presenteras under en heldag i februari för ett utökat PPU. Nämndernas budgetunderlag sammanställs under februari-mars. I april hålls en budgetkonferens med genomgång av förutsättningar och prioriteringar. Kommunstyrelsen behandlar i maj förslag till Mål och Budget. Kommunfullmäktige fastställer i juni Mål och Budget för kommande år till nämnderna och en ekonomiplan för ytterligare två år. Då fastställs även skattesats för det kommande året. Kommunfullmäktiges beslut inriktas på mål för och prioriteringar mellan verksamheterna.

Verksamhetsplan

Verksamhetsplanen är nämndens svar till kommunfullmäktige som beskriver hur verksamheten ska genomföras till given budget. Kommunstyrelsen får i särskilda anvisningar för verksamhetsplanen förtydliga hur åtaganden och budget ska redovisas. I nämndens verksamhetsplan ska tydligt framgå bland annat:

- Hur nämnden fördelar och prioriterar de resurser som ställts till förfogande för nämndens verksamheter.
- Hur verksamheten är organiserad och hur budgeten är fördelad i organisationen, samt vilka interna regler som gäller för resursfördelning och anslagsbindning.
- Vad nämnden inom givna ekonomiska ramar åtar sig att utföra, och med vilken kvalitetsnivå, utifrån de mål som anges i mål- och budgetbeslutet, samt hur man ska arbeta för att uppnå detta.
- Hur verksamhetens resultat ska följas upp och redovisas utifrån de mål och åtaganden som beslutats för verksamheten.
- Omfattning och specifikation av nämndens åtagande och budget för respektive verksamhet i form av prestationer, internpriser eller motsvarande, samt budgetramar ska anges.

Normalt ska verksamhetsplanerna beslutas av alla nämnder under hösten, behandlas av kommunstyrel-

sen i december och fastställas i ärendet om kommunplanen av fullmäktige i januari.

Uppföljning

Kommunstyrelsen följer kontinuerligt utvecklingen av ekonomi och verksamhet totalt för kommunen samt för respektive nämnd. Nämnd ansvarar för uppföljning av sin ekonomi och verksamhet under året. Samtliga nämnder ska till kommunstyrelsen lämna underlag för uppföljning enligt särskilda anvisningar.

Kommunstyrelsens uppföljning omfattar månatlig uppföljning (per januari – maj och juli – november) av det ekonomiska utfallet – totalt för kommunen och för respektive nämnd. Kommentarer till utfall och bedömning av helårsprognos ska vara av mer övergripande karaktär och lämnas av förvaltningschefen. I de fall utfall och/eller prognos innebär en negativ avvikelse ska åtgärder vidtas samt redovisas till kommunstyrelsen vid nästkommande uppföljning.

Två gånger per år (per mars och augusti) ska nämnd upprätta ett delårsbokslut med helårsprognos inklusive uppföljning av utförda prestationer, nyckeltal och kvalitetsmått. Kommentarer av utfall och prognos ska vara mer detaljerade och analyserande än vid månadsuppföljningarna med beskrivning av eventuella åtgärder för att balansera budgeten. Vid delårsboksluten ska uppföljning ske av lokalplan och projektplan. En samlad redovisning av samtliga projekt ska göras tillsammans med en analys av eventuella avvikelser och förslag på omDispositioneringar inom investeringsbudgeten.

Två delårsrapporter tas fram för hela kommunen (per mars och augusti) samt fastställs av kommunfullmäktige i juni respektive november.

Bokslut

Efter årets slut ska varje nämnd lämna en verksamhetsberättelse för det gångna året med beskrivning av uppfyllelse av mål och åtagande, analys och beskrivning av ekonomiskt utfall samt redovisning av utförda prestationer, nyckeltal och kvalitetsmått.

Kommunens årsbokslut är uppdelat i preliminärt bokslut (bokslutskommuniké) och årsredovisning (bokslut inklusive sammanställd redovisning). Det preliminära bokslutet presenteras för kommunstyrelsen i februari och årsredovisningen fastställs av kommunfullmäktige i april.

Ekonomistyrningsprinciper för Huddinge kommun

I ekonomistyrningsprinciperna fastslås regler som syftar till att skapa effektivitet i ekonomisk planering och uppföljning samt i det samlade resursutnyttjandet.

Mål och åtagande

1. Nämnderna ansvarar för att beslutade mål och åtaganden uppnås inom ramen för beslutad budgetram.

Styrning

2. Budgeten är upprättad i balans och finansierad. Nämnd ska rymma sina verksamheter inom den budget som kommunfullmäktige har fastställt. Eventuella kostnadsökningar finansieras genom omprioriteringar inom nämndens budget.

3. Nämnd får en ekonomisk ram för att bedriva sina verksamheter. Om inte särskilt angivits har nämnd rätt att omdisponera medel fritt utifrån kommunfullmäktiges prioriterade inriktning.

4. Om den beslutade ramen visar sig otillräcklig ska nämnd i första hand vidta åtgärder för att omdisponera tillgängliga resurser inom nämndens samlade ram och i andra hand hos kommunfullmäktige aktualisera behov av att ändra mål och inriktning för verksamheten.

5. Blir den generella kostnadsökningen högre än vad som kalkylerats i kommunfullmäktiges budgetbeslut, måste nämnd kompensera det genom rationaliseringar. Blir den lägre får överskott disponeras av nämnd.

Driftbudget

6. Budgetanslaget gäller som nettoram, det vill säga kostnader minus intäkter, där beräknade intäkter i huvudsak avser avgifter. Nettoramen anvisas nämnd i form av en driftbudget.

7. Budgetjusteringar görs i princip inte under året. Om den ekonomiska situationen så kräver kan kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att omfördela medel mellan nämnder.

8. Justeringar av teknisk karaktär i driftbudgeten inom given totalram kan beslutas av kommunstyrelsen.

Beslutanderätt om budgetjusteringar av teknisk karaktär kan av kommunstyrelsen vidaredelegeras till ekonomichefen.

9. Nämnd kan fritt öka eller minska sin budgetomslutning, så länge nettoramen hålls.

10. Nämnd för med sig hela resultatet (över-/underskott) till nästa år. Nämnd ska i verksamhetsbe-

rättelse begära om kommunstyrelsen om resultatöverföring.

För verksamhet vinterunderhåll inom samhällsbyggnadsnämnden balanseras ett resultat (positivt eller negativt) som uppgår till högst 15 procent av verksamhetens budget. År resultatet lägre balanseras detta resultat. Vinterunderhållets balanserade resultat summeras därefter med nämndens övriga resultat för att få nämndens totala balanserade resultat.

En ändring av vinterunderhållets budget ska redovisas till kommunstyrelsen och beslutas av kommunfullmäktige.

11. Kommunstyrelsen prövar om undantag mot normalregeln ska göras. I prövningen ska hänsyn tas till nämnds utförda prestationer och grad av måluppfyllelse.

12. Resultat som överförs benämns "Årets överförda resultat" och redovisas under posten "Eget kapital" i balansräkningen. Överföringen påverkar inte ordinarie driftbudget.

13. Nämnd ska upprätta ett internt regelverk för resultatöverföring, där hänsyn tas till enheternas samlade förmåga att hantera nämndens totala resultat. Enheter med hög grad av prestationsrelaterad budget bör ha hög grad av resultatöverföring. En enhet ska kunna förbruka viss del av balanserat överskott utan särskilt godkännande från nämnden. Nämnd bör budgetera en viss marginal för att inte riskera att överskrida budgeten på grund av detta.

Nämnd måste internt tydligt redovisa den ekonomiska ställningen för de enheter som har balanserat resultat.

14. Underskott måste återställas av nämnd senast tre år efter det år som underskottet uppkommit.

Så fort ett underskott befaras uppstå ska alltid en åtgärdsplan upprättas och godkännas av kommunstyrelsen. Nämndens åtgärdsplan arbetas in i kommande verksamhetsplaner och följs sedan upp av kommunstyrelsen.

15. Balanserat överskott får inte användas till långsiktiga åtaganden som drar med sig kostnadsökningar. Nämnd ska i den ordinarie ekonomirapporteringen till kommunstyrelsen ange om balanserat överskott ska användas under året.

Investeringsbudget

En investering innebär anskaffande av inventarier eller anläggningar som har en ekonomisk livslängd på minst tre år och en total kostnad på minst ett prisbasbelopp exkl. moms.

16. För samhällsbyggnadsprojekt – exploateringsinvesteringar med tillhörande gatuinvesteringar och investeringar i infrastruktur vid nybyggnationer – tas en investeringsram fram som beslutas av kommunfullmäktige när Mål och Budget fastställs.

17. Samhällsbyggnadsprojekten delas upp i genomförandeprojekt och planeringsprojekt. Anslagsbindningen för genomförandeprojekt är på projektnivå och för planeringsprojekt enligt beslutad verksamhetsplan. Uppdelningen på genomförandeprojekt och planeringsprojekt görs i Kommunplanen som fastställs av kommunfullmäktige i januari. Genomförandeprojekten ska specificeras i särskild bilaga.

18. Anslag ges för kapitalkostnader till samhällsbyggnadsprojekt, investeringar i gator och vägar samt lantegendomar beviljas av kommunfullmäktige.

19. För övriga verksamheter fastställer kommunfullmäktige en årlig maximal investeringsram inom vilken nämnd själv får prioritera.

20. Inga anslag ges för kapitalkostnader till övriga verksamheter, utan dessa måste rymmas inom beslutad driftbudget.

21. Vill nämnd investera utöver den fastställda ramen, ska detta prövas av kommunfullmäktige.

22. Uppföljning av investeringar sker vid delårsbokslut och årsbokslut. Slutredovisning av färdiga projekt ska göras i samband med årsbokslut. Vid årsbokslutet ska nämnd hemställa till kommunstyrelsen om balansering av medel för projekt som inte avslutats.

Lokaler

Nedan beskrivs roller och ansvarsfördelning i beslutad lokalförsörjningsprocess.

23. Nämnder/förvaltningar

- Upprättar lokalförsörjningsplaner utifrån verksamhetens behov, befolkningsprognoser och faktiska befolkningsförändringar.

- Startar och driver lokalprojekt och fastställer lokalstandard och lokalprogram.

- Beslutar själv om lokalförhyrningar/anpassningar där tillkommande investeringsbelopp inte överstiger 3 mnkr och tillkommande årshyra inte överstiger 300 tkr.

- Finansierar nya lokaler och prioriterar mellan lokaler och övriga produktionsresurser inom de totala ekonomiska ramar som framgår av budget och ekonomiplan.

- Beställer förprojektering och lokalförhyrning efter beslut av PPU/KS/KF.

24. Ledningskontoret (Kommunstyrelsens förvaltning)

- Tar fram förslag till översiktplan, projektplan och bereder samhällsbyggnadsnämndens förslag till detaljplaner

- Upprättar befolkningsprognoser.

- Rapporterar löpande och skriver fram ärenden till KS och PPU genom lokalcontrollerfunktionen (LC), som bevakar kommunens arbete med lokalförsörjning, gör nyckeltal och externa jämförelser och initierar förändringar av regelverk mm.

25. Servicekontoret (Kommunstyrelsens förvaltning)

- Tillhandahåller beställarkompetens och expertkompetens till stöd för nämndernas arbete med lokalförsörjningsplaner och lokalprojekt genom lokalplaneringsavdelningen (LP). LP är även systemägare av fastighetssystemet och ska ha en samlad överblick av kommunens lokalbestånd och lediga lokaler.

26. Planerings- och personalutskottet (PPU)

- Godkänner nämnders beställning av förprojektering (förstudie)

27. Kommunstyrelsen

- Har uppsikt över lokalförsörjningsprocessen

- Beslutar om lokalförhyrningar där tillkommande investeringsbelopp inte överstiger 30 mnkr och tillkommande årshyra inte överstiger 3 mnkr.

28. Kommunfullmäktige

- Fastställer översiktplan, projektplan och detaljplaner

- Fastställer nämndernas budgetar

- Fastställer ändringar i lokalförsörjningsprocessen

- Beslutar om lokalbeställningar där tillkommande investeringsbelopp överstiger 30 mnkr eller tillkommande årshyra överstiger 3 mnkr.

29. Huse/annan fastighetsägare

- Gör förprojektering och lämnar offert efter nämnders beställning

- Tillhandahåller lokaler

Ansvar

En grundprincip vid delegering av ansvar är att ansvar och befogenhet ska följas åt. Nämnd, förvaltningschef, verksamhetschef och enhetschef ska utkrävas ansvar endast för sådana åtgärder och områden som de också kan påverka.

30. Kommunstyrelsen ansvarar för att övervaka att de av fullmäktige fastställda målen och planerna för verksamheten och ekonomin efterlevs. Kommunstyrelsen ska tillse att uppföljning görs från samtliga nämnder om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under året. Kommunstyrelsen ska, om beslutad budget inte bedöms uppnås, till kommunfullmäktige föreslå omprioriteringar

mellan verksamheter eller andra åtgärder för att uppnå budgetbalans.

31. Nämnd ansvarar för att verksamheten drivs i enlighet med av kommunfullmäktige fastställda mål och direktiv samt gällande lagstiftning och regler i övrigt. Nämnd ansvarar för att verksamheten drivs inom fastställd budget och resursfördelning. Nämnd är skyldig att vidta åtgärder vid befarat underskott. Nämnd ska rapportera till kommunstyrelsen enligt fastställd tidsplan för budget och uppföljning, samt därutöver i den omfattning som beslutas av kommunstyrelsen.

32. Förvaltningschef ansvarar för verkställande och uppföljning av den löpande verksamheten. Förvaltningschef ansvarar för att ta fram beslutsunderlag till nämnd. Vid befarade underskott ansvarar förvaltningschef inom sitt ansvarsområde för att vidta åtgärder för att uppnå balans och, om förutsättningarna i budgeten inte längre stämmer eller kan följas, att till nämnd ta fram förslag till omprioriteringar och åtgärder för att nå budget i balans. Förvaltningschef ansvarar vidare för att lämna underlag till kommunledningens analyser och rapporter enligt lämnade anvisningar.

33. Verksamhetschef/enhetschef ansvarar på respektive nivå för att verksamheten bedrivs inom av nämnd fastställd inriktning och budget. Verksamheten ska följas upp regelbundet och avvikelser åtgärdas. Verksamhetschef/enhetschef ansvarar för att återrapportering sker till närmsta chef enligt fastställd organisation.

Intern kontroll

Huddinge antog den 5 maj 2003 ett reglemente för intern kontroll. Reglementet innebär i korthet att nämnderna i samband med den ordinarie planeringsprocessen ska göra en bedömning av riskområden och vilka oönskade händelser som kan inträffa för respektive verksamhet, samt om det förorsakar någon åtgärd från nämndens sida i form av rutiner, information och uppföljning. Nedan följer en sammanfattning av reglementet.

Begreppet intern kontroll

Intern kontroll är ett ledningsverktyg som säkerställer att kommunen behandlar de risker som kan identifieras i kommunens verksamheter.

God intern kontroll åstadkoms först och främst genom en organisationskultur där den interna kontrollen får en naturlig roll. En återkommande riskanalys (identifiering och värdering av risker samt riskernas sannolikhet och konsekvenser) ger aktualitet och

relevans till den interna kontrollen. En god intern kontroll bygger också på att medarbetarna känner delaktighet och ansvar för att nå de fastlagda målen för verksamheterna. Det innebär att varje anställd, oavsett ställning i organisationen, måste vara medveten om sin betydelse när det gäller att uppnå en god och säker förvaltning. Varje nämnd ansvarar för att via utbildning och på andra sätt sprida kunskap och förståelse i organisationen om gällande regler, vikten av att följa reglerna och ha en god intern kontroll.

Riskområden

Intern kontroll bör utformas utifrån en helhetssyn med beaktande av risk och väsentlighet. Risken är sannolikheten för att en händelse inträffar medan väsentlighet uttrycker de konsekvenser som kan uppstå vid en inträffad händelse. För varje riskområde måste kommunen göra en bedömning av vad som kan inträffa, och om det förorsakar någon åtgärd från kommunens sida. Den sammanvägda bedömningen av risk och väsentlighet ska sedan ställas mot kostnaden i form av tid och övriga resurser för att genomföra den interna kontrollen. Verksamhetens riskområden kan grovt indelas i de följande:

- Samhällsrisk
- Legitimitetsrisk.
- Produktionsrisk
- Styrningsrisk
- Förmögenhetsrisk
- Arbetsmiljörisk

Organisation och ansvar för intern kontroll

Kommunens förtroendevalda revisorer prövar om den interna kontroll som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för den interna kontrollen inom kommunen. I detta ligger ett ansvar för att det upprättas ett reglemente för intern kontroll, kommungemensamma administrativa rutiner i syfte att säkerställa en effektiv och säker förvaltning samt att följa upp hur arbetet med intern kontroll bedrivs inom nämnderna.

Nämnderna har det yttersta ansvaret för att utforma en god intern kontroll inom sin verksamhet. Med utgångspunkt från kommunfullmäktiges övergripande beslut rörande intern kontroll samt kommunstyrelsens regler och anvisningar ansvarar nämnderna för att det finns en lokal organisation för intern kontroll samt att lokala regler och anvisningar dokumenteras och antas av nämnden. Varje nämnd ska göra riskanalyser utifrån de riskområden som anges i reglementet och

med utgångspunkt från dessa analyser fastställa en plan för uppföljning av den interna kontrollen. Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen ska rapporteras till nämnden.

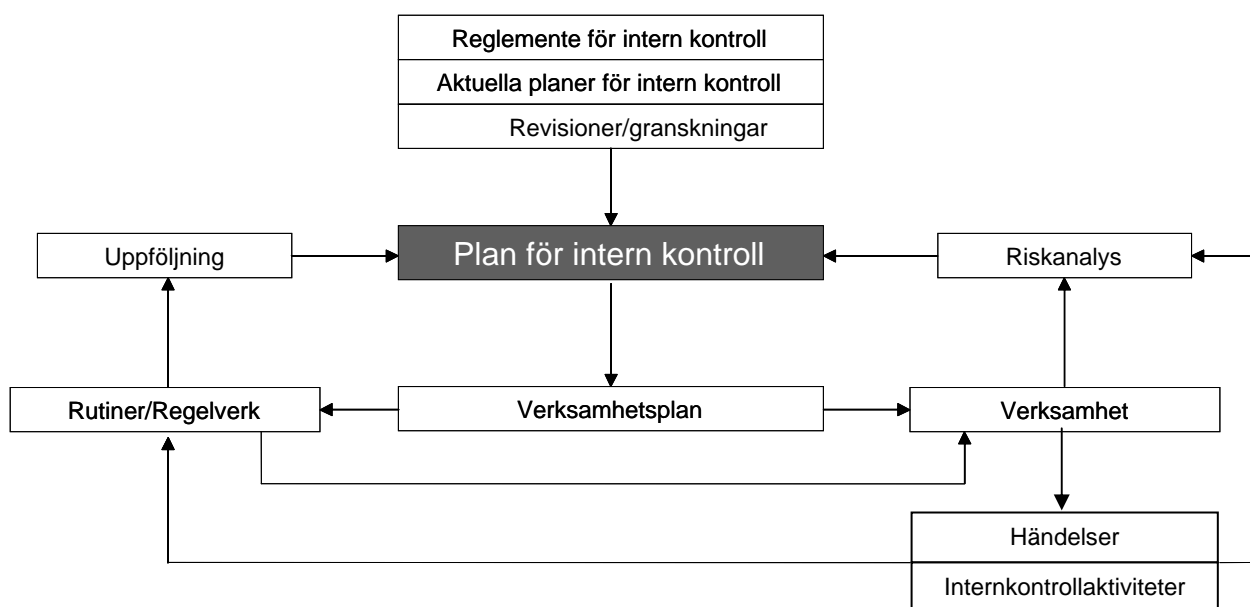
Förvaltningschefen svarar inom nämndens verksamhetsområde för att konkreta regler och anvisningar utformas för att upprätthålla en god intern kontroll. Förvaltningschefen är skyldig att löpande rapportera till nämnden om hur den interna kontrollen fungerar.

Chefer på olika nivåer i organisationen är skyldiga att följa regler och anvisningar om intern kontroll samt att informera övriga anställda om reglernas och anvisningarnas innebörd. Vidare ska de verka för att de arbetsmetoder som används bidrar till en god intern kontroll. Samtliga anställda i kommunen ska arbeta

enligt de regler och anvisningar som har beslutats om intern kontroll. De har också en skyldighet att omedelbart rapportera fel och brister i det interna kontrollsystemet till överordnad som i sin tur är skyldig att rapportera vidare uppåt i organisationen så långt det behövs. Vid tveksamhet bör rapportering för säkerhets skull alltid ske. Syftet med rapporteringen är att rätt beslutsnivå omgående ska kunna vidta åtgärder för att komma tillrätta med de fel och brister som har uppmärksammat.

Arbetsgång

Följande arbetsgång rekommenderas för den interna kontrollen.

1. Tydliggör chefens ansvar för den interna kontrollen och vem som löpande samordnar och driver arbetet med verksamhetens interna kontroll.
2. Följ årligen upp befintliga rutiner och behovet av åtgärder.
3. Genomför årligen en analys av risker och behovet av åtgärder.
4. Sammanställ/revidera verksamhetens *plan för intern kontroll* utifrån riskanalysen, uppföljningen av rutiner samt eventuella synpunkter från kommunens revisorer.

Planen bör innehålla:

- Uppföljning av tidigare plan och arbete med intern kontroll.
- Eventuella synpunkter från kommunens revisorer.
- Sammanfattning av uppföljningen av rutiner
- Sammanfattning av riskanalysen
- Samlad analys med förslag till åtgärder (inkl. ansvarig, metod, samt tidplan för genomförande och rapportering)

Exempel på åtgärder är: förändring av rutiner, utveckling av nya rutiner, utbildningsinsatser, fördjupad kontroll, vidare utredning, processkart-

läggning, organisatoriska förändringar.

5. De olika verksamheternas planer utgör underlag för nämndens övergripande plan för intern kontroll som nämnden behandlar i samband med delårsrapport två (i september). Prioriterade åtgärder i planen för intern kontroll infogas sedan i

nämndens verksamhetsplan. Härigenom integreras den interna kontrollen naturligt med övrig verksamhetsstyrning.

Kommunens system för intern kontroll illustreras i nedanstående bild.

Policyer och andra styrdokument

En översyn av kommunens styrdokument pågår. Syftet är att skapa ökad tydlighet genom en enhetlig struktur med färre, mer enhetliga begrepp. I arbetet ingår också att undersöka möjligheterna att lägga samman vissa dokument och på så sätt minska det totala antalet styrdokument i kommunen.

Nedan redovisas en förteckning över viktiga policyer och andra styrdokument.

Styrdokument beslutade av kommunfullmäktige

Lokal Agenda 21	KF 2005-05-09
Miljöpolicy	KF 2002-09-02
Miljöpolicy vid inköp/upphandling	KF 2004-04-13
Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	KF 2003-01-20
Allmänna lokala ordningsföreskrifter	KF 2002-06-12
Renhållningsordning	KF 2004-05-10
Klotterpolicy	KF 2001-05-07, § 69
Folkhälsoplan 2006 - 2010	KF 2006-11-06
Alkohol- och drogpolitiskt program	KS 2005-05-09
Handikappolitiskt program (<i>en översyn av programmet pågår</i>)	KF 2002-09-02
Integrationsprogram (<i>en översyn av programmet pågår</i>)	KF 2002-02-11
Policy mot rasism och främlingsfientlighet	KF 2002-02-11
Skolplan	KF 2008-05-05
Regler för kommunal och enskild förskoleverksamhet	KF 2005-06-14
Regler för kommunal och fristående skolbarnsomsorg	KF 2005-06-14
Riktlinjer för rätt till kostnadsfri skolskjuts	KF 2003-09-01
Grunder för ersättning till förmyndare, förvaltare och gode män	KF 1991-02-25
Riktlinjer för förtur till bostad av sociala och medicinska skäl	KF 2003-01-20
Bistånd enligt socialtjänstlagen – försörjningsstöd – bistånd i annan form – vård och behandling	KF 2004-05-10
Riktlinjer inom handikappomsorgen	KF 2002-02-11
Riktlinjer inom äldreomsorgen	KF 2005-06-14
Reglemente för föreningsbidrag	KF 2004-12-13
Regler för kommunens bidrag till studieförbundens lokala organisationer	KF 2004-01-19
Idrottspolitiskt program	KF 2004-10-11
Säkerhetspolicy	KF 2001-05-07
Riktlinjer för säkerhetsskydd	KF 1989-06-19
Riktlinjer för brand- och inbrottslarm	KS 2006-11-07
Informationssäkerhetspolicy	KF 2006-10-09
Riktlinjer för behandling av personuppgifter	KF 2003-02-10
Policy för hemarbetsplatser och mobiltelefoner (<i>nya riktlinjer på gång</i>)	KF 2002-12-09
Riktlinjer för användning av e-post och Internet i Huddinge kommun	KF 2007-01-15
IT-strategi (<i>åtagande finns KFS:s arbetsplan om översyn</i>)	KF 2002-01-21
Webbpolicy (<i>åtagande finns KFS:s arbetsplan om översyn</i>)	
Kommunikationspolicy för Huddinge kommun	KF 2008-05-05
Näringslivsprogram (<i>åtagande finns KFS:s arbetsplan om översyn</i>)	KF 2004-01-19
Handelspolicy (<i>en översyn av policyn pågår</i>)	KF 2005-12-12
Regler för sponsring av kommunal verksamhet	KF 1997-11-25
Reglemente för Huddinge kommuns upphandling	KF 2005-10-24

Strategi för internationellt arbete i Huddinge kommun 2007 - 2010	KF 2008-02-11
Strategi för konkurrensprövning	KF 2007-11-05
Finans- och borgenspolicy för Huddinge kommun	KF 2005-01-17
Lokalförsörjningsprocess för Huddinge kommun	KF 2007-12-10
Chefspolicy	KF 1998-12
Personalpolicy	KF 1998-
Hälso- och friskvårdspolicy	KF 2003-12-08
Rehabiliteringspolicy	KF 2003-06-10
Mångfalds- och jämställdhetspolicy	KF 2006-12-11
Lönepolicy	KF 2006-09-11
Regler för representation och riktlinjer för gåvor och andra belöningar från utomstående	KF 2005 09 12

Folkmängdsutveckling

FOLKMÄNGDSUTVECKLING I HUDDINGE ÅREN 2002-2007 SAMT PROGROS 2008-2011

(Uppgifterna avser folkmängden 31 december respektive år)

Ålder	Faktisk folkmängd						Prognos			
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
0-9	11 951	11 883	11 871	12 059	12 321	12 666	12 983	13 350	13 656	13 846
10-19	11 859	12 315	12 537	12 704	12 902	13 038	13 158	13 193	13 230	13 268
20-29	10 419	10 072	9 927	9 996	10 300	10 696	11 076	11 540	11 942	12 086
30-39	14 326	14 313	13 939	13 813	13 651	13 781	13 883	14 118	14 351	14 448
40-49	12 809	13 150	13 648	13 990	14 390	14 664	14 870	15 086	15 367	15 625
50-59	11 475	11 394	11 220	11 081	10 987	10 904	11 026	11 150	11 333	11 557
60-69	7 067	7 361	7 800	8 211	8 607	8 891	9 088	9 278	9 391	9 383
70-79	4 348	4 357	4 360	4 447	4 502	4 611	4 750	4 876	4 980	5 122
80-89	1 898	1 972	2 062	2 113	2 180	2 249	2 275	2 292	2 337	2 388
90-99	305	303	313	329	337	323	342	360	379	396
100-w	0	1	4	7	5	4	6	6	8	8
Summa	86 457	87 121	87 681	88 750	90182	91 827	93 458	95 248	96 973	98 126
Årlig ökning	757	664	560	1 069	1 432	1 645	1 631	1 790	1 725	1 153

FOLKMÄNGDSUTVECKLING 1950-2007

